

Ribe Katedralskole 2012

Ribe Katedralskole er landets ældste gymnasieskole. Dens officielle fødselsdag er 13. juni 1145, hvor den allerede eksisterende skole bliver overdraget til Ribe Domkirkes administration.

Forsiden:
Koncentration og samarbejde er god kemi.

ISBN 978-87-995903-0-8

Indhold

Forord	3
Kalender 2012	4
Translokationen 2012	8
En erindringsfyldt tidslomme	16
Skolens nye villa	18
Street art på Valdemar	22
HF på Ribe Katedralskole	28
1p's tur til Søgaardlejren	32
Gang i København. Om 2q's studietur	34
Kreativt projekt 2012	36
HF: Fag i hf-uddannelsen på Ribe Katedralskole	40
STX: Studieretninger og fag på Ribe Katedralskole.....	42
Fra 1. til 3.g	45
Barcelona. AT-studietur med 2v.	46
På tur i naturen. AT-studietur til Tjekket med 2y	48
Hele verden i én by. AT-studietur til London med 2x.	50
Studietur til Hovedstaden, 3y	53
Ribe Katedralskoles idrætshal har fået en lillebror	54
Danmarks første børnebog og Anders Sørensen Vedel	58
Omar Marzouk på Ribe Katedralskole	66
Opdigtet Onsdag. Litteraturklub på Ribe Katedralskole	68
Årets Venuspassage set fra Ribe	69
Sommerskole i Grønland	72
Rom, en rejse gennem kultur	74
IBO 2012 i Singapore	76
Et elevråd med visioner	79
EUSO	80
Skolekomedie 2012	82
"Zittau muss sein!"	86
Start spreading the news I am leaving today	88
Outdoor Activities	89
"Girlie Men1" kæmper for identitet	92
Multikulturalisme i mig	94
Ripensersamfundets Jubilæumslegat	95
Frøde Schöns legat	99
Julelegater 2011	102
Sommerlegater 2012	103
Studenter 2012	104
Konkurrencer og talentarbejde	108
Skolens ansatte	111
Personalia	121
Bestyrelse	124
Råd og udvalg	125
Redaktion	126

Ribe Katedralskole

Puggaardsgade 22 · 6760 Ribe

Telefon: 7542 0266
E-post: rk@ribekatedralskole.dk
Hjemmeside: www.ribekatedralskole.dk

Ledelse og administration

Rektor
Bent Karsdal

Vicerektor

Henrik Kjar

Uddannelsesledere

Anne Granum-Jensen
Birgit Bro

Sekretærer

Else Marie Østergård
Jane Gade Andersen
Jonna Bloch
Mette Bolding
Mette M. Sørensen
Kontoret har åbent mandag til torsdag fra kl. 7.30 til 15.00
og fredag fra kl. 7.30 til 14.30

Studievejledere

Allan Gade Jacobsen
Lise Vind Petersen
Vita Nielsen
Normalt træffes en af studievejlederne kl. 9.45 – 11.15
og kl. 11.40 – 12.25

IT-Tekniker

Henrik Lund Bonnichsen

Bibliotek

Simon Laursen, bibliotekar
Helle Berndt, biblioteksassistent
Lone Møller, biblioteksmedhjælper

Teknisk Personale

Pedeller
Henning Skov Nielsen
Kaj Lorenzen
Peter Jensen

Kantineleder

Sussi Olesen

Rengøringsassistenter

Christina Holm
Ellen Tønder

I året 2012 har skolen fået en ny idrætshal med bevægelsesrum og lokaler til spinning og styrketræning. Denne udvidelse har en af idrætslærerne skrevet om. Det er også blevet til en gennemgribende renovering af villaen med nyindretning af lokalerne til billedkunst. Dermed er den omfattende istandsættelse og udvidelse af skolen, som

er begyndt med indførelsen af selvejte, nu gennemført.

Året 2012 har også været et år med stor aktivitet. Det vidner de artikler i årsskriftet om, der beskriver skolens studierejser og dens særlige aktiviteter. Eleverne har her bidraget med mange artikler. Elevrådet har fremlagt sine visioner, og nye tiltag er be-

skrevet som for eksempel litteraturklubben "Opdigtet Onsdag".

God fornøjelse med skolens årsskrift 2012.

Ribe, november 2012

Bent Karsdal, rektor

Kalender 2012

Januar:

- 5.-11. 1.g NV-prøver
- 5.-11. 3.g AT-forløb
- 10. Georg Mohr konkurrence i matematik 2. runde
- 12. 1.g studieretningerne begynder
- 17. 1.hf, 2.g valgfagsorientering
- 18. Fællesarrangement: Big Basco
- 20. Café
- 22.-24. Deltagelse i Biologi OL, semifinale SDU
- 25.-27. 1.g introtur
- 27. Klassikertræf
- 27.-29. Deltagelse i Kemi OL, 2. runde, KU
- 30. 3.g AT eksamensemne offentliggøres
- 31. Deltagelse i EUSO-semifinale

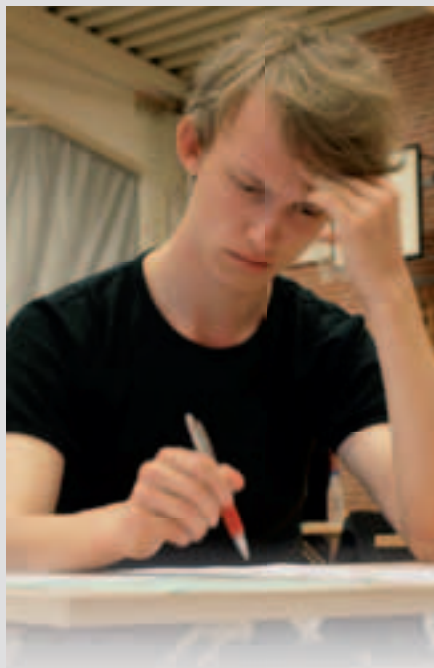
Februar:

- 2. Orienteringsaften for kommende elever
- 2. 1.hf og 2.g valg af valgfag
- 2.-5. Deltagelse i Biologi OL Træningscamp, Sorø
- 3. 2.g SRO-karakterer offentliggøres
- 4. Orienteringsarrangement for kommende elever
- 6. 1.g forældremøde (1v, 1x, 1y)
- 7. Musikarrangement med Esbjerg Ensemble
- 7. Sprogolympiade, tysk
- 8. Sprogolympiade, fransk
- 8. 3.g valg af fag til AT-eksamen
- 8. 1.g forældremøde (1m, 1s, 1z)
- 9. Sprogolympiade, spansk
- 9. 2.hf SSO, 3.g SRP karakterer offentliggøres
- 10. Café
- 11.-19. Vinterferie
- 20. 2z KE på Esbjerg Værket
- 23. Fællesarrangement: Guido Paevatalu
- 24. Heimdal – fastelavn
- 24. Håndboldturnering med Ribe Handelsskole
- 27. Klassikerarrangement om "Kvinderoller i antikken"
- 29. Studiekreds "Opdigtet Onsdag"

Marts:

- 2. 1.hf afleverer historieopgave
- 2.-4. Deltagelse i Biologi OL Træningscamp AAU
- 4.-6. Deltagelse i Georg Mohr Vinderseminar
- 6. Karakterer for hf og stx
- 7. Skolekomedie
- 7. Terminskarakterer
- 7.-8. 1.hf livsstils- og sundhedsprojekt
- 8. Fransk filmaften
- 8. Studiekreds Astronomi
- 12.-13. 1.hf brobygning
- 12.-16. Gæster fra Zittau
- 13. Besøg fra det franske Kulturinstitut
- 15. Forårskoncert
- 15. Studiekreds Astronomi
- 16. Heimdal
- 17. Klassisk filmaften "Jeg Claudius"
- 19. Koncert med Marie Fjeldsted, Penny Police
- 21. Spansk arrangement med Niels Boel
- 21. 2.g AT valg af årsprøveopgave
- 21. 1.hf terminsprøve, mat
- 21.-22. Deltagelse i Biologi OL Finale AAU
- 21.-22. EUSO-finale
- 22. Studiekreds Astronomi
- 22.-23. 2.g terminsprøve, mat og eng
- 26.-29. Introforløb 8. klasse
- 26.-30. 1.hf og 2.g studietur
- 26.-30. 3.g terminsprøver
- 27. Deltagelse i Nordisk Matematikkonkurrence, Sorø
- 28.-30. 2.hf terminsprøver, da, eng, mat
- 29. Plakatkonkurrence om klimaforandringer på Grønland
- 30. Deltagelse i sprogolympiade finale i spansk
- 30. 3.g AT – eksamens synopsis afleveres

April:

11. Studiekreds "Opdigtet Onsdag"
12. Studiekreds Astronomi
12. 2z, forældreaften
13. Elevrådscafé
- 15.-21. Biologielever i Estland med Nordplus
- 16.-19. Introforløb 8. klasse
17. 1.hf og 2.g karrierevalg i Esbjerg
18. Deltagelse i Samfundscup Semifinale
19. Studiekreds Astronomi
20. Fransk arrangement
- 23.-26. 1.g AT-forløb
23. 2s besøg – "Forvaltning af vand"
24. Rejsegilde på tilbygning af hallen
26. Studiekreds Astronomi
27. 2.hf, 2.g og 3.g idrætsdag
27. Heimdal

Maj:

2. Studiekreds "Opdigtet Onsdag"
3. Studiekreds Astronomi
8. 2.hf undervisningen i KS afsluttes
9. 2.hf KS trækning af prøvemateriale
11. Café
11. Fodboldturnering med Ribe Handelsskole
- 13.-15. Science Talenter 1.g Camp 1 Sorø
16. 1.hf Berlinaften
16. Skriftlig eksamensplan delvis offentliggørelse
16. Karakterer afsluttende fag offentliggøres
21. 2.hf og 3.g afslutningsaften
22. 2.g AT – årsprøve synopsis afleveres
22. 2.g skriftlige årsprøver
23. Eksamensplanen offentliggøres
23. 2.hf og 3.g - sidste skoledag
23. 2.hf afleverer KS synopsis
24. 1. eksamensdag
30. Studiekreds "Opdigtet Onsdag"
- 31.-6. 1.g dansk-historie opgave - skrive dage

Juni:

4. Fysik-ekskursion Hamborg
6. Observatoriearrangement Venuspassagen
6. 1.g afleverer dansk-historie opgave
6. 1.hf, 1.g og 2.g sidste skoledag
22. Skriftlige eksamens karakterer offentliggøres
22. Legatmøde
25. De første studenter hejser flaget
27. Sidste eksamensdag
29. 1.g, 2.g, 1.hf karakterer i fag, der fortsætter til august
29. 1.g dansk-historie opgave tilbage
29. Translokation i skolegården
29. 1.hf, 1.g, 2.g årskarakterer offentliggøres

Juli:

- 30.-21. Deltagelse i Sommerskole Grønland
- 7.-10. Deltagelse i Biologi OL. Træningscamp DTU og KU
- 11.-22. Deltagelse i Biologi Ol Singapore. International finale
- 16.-29. Deltagelse i Sommerskole Rom

August:

- 5.-8. Science Talenter 2.g Camp 2 Sorø
- 10. Kontoret åbner
- 15. Første skoledag
- 15. Café
- 28. Fællesarrangement med Esbjerg Ensemble
- 30. 3m MU Langaard-festival
- 31. 1.g, 1.hf aktivitetsdag
- 31. 1.g, 1. hf aften spisning
- 31. Heimdal

September:

- 3. Fællesarrangement med politiker Lotte Rod
- 4. 1.g forældremøde (1a, 1b, 1c)
- 4. Indvielse af Hal og Villa
- 4.-7. 2.g AT-forløb
- 6. 1.g forældremøde (1d, 1e, 1f)
- 10.-13. 1.hf naturfagsprojekt - intro tur
- 13. Fællesarrangement med Omar Marzouk
- 14. Elevrådets fodboldturnering
- 16.-22. 2.g Tyskelever i Zittau
- 18.-21. 3.g AT-forløb
- 21. Café
- 21. Klassisk filmaften "Thorvaldsen" og "Ifignia"
- 24. 3.g valg af fag til SRP
- 24.-28. Brobygning, 9. klasse
- 25.-1. Biologi elever på Island med Nordplus
- 26. Studiekreds "Kend dine klassikere"
- 26.-28. 1.g AT-forløb (1c, 1d, 1e, 1f)
- 27. 1.hf "Søgårdsaften"
- 29. Ungefestival 2012

Oktober:

- 1.-3. 2.hf København
- 1.-5. Brobygning, 9. klasse
- 3.-5. 1.g AT-forløb (1a, 1b)
5. Heimdall
- 8.-10. 3.g København
11. Studiekreds: "Opdigtet onsdag"
12. Fællesarrangement: Operation Dagsværk
12. Operation Dagsværk-café
- 15.-21. Efterårsferie
23. 3.g valg af emne til SRP
23. Orienteringsformiddag om studieretning og 2. fremmedsprog
- 24.-26. 2.hf og 3.g Brobygning videregående uddannelse
25. Karakterer 2.hf, 2.g, 3.g offentliggøres
- 25.-26. 1.hf: Naturfagsprojekt
- 26.-28. 1.g AT- forløb (1c, 1d, 1e, 1f)
27. Biologi arrangement: Beretning fra Bio-OL i Singapore
- 28.-30. Science Talenter 2.g Camp 3 Sorø
29. Samfundsfagsarrangement: EU projektdag
29. Vadehavskultursamarbejde: 2.hf og gæster fra andre ungdomsuddannelser
29. 2.g valg af udbudt problemformulering til SRO
29. 2.hf valg af fag og område til SSO
31. Spanskarrangement: To gæster fra Universitetet i Madrid

November:

1. Spansk aften
1. 1.hf: ½ dag KS "markedsplads"
2. Café
2. Fællesarrangement om præsidentvalget i USA
6. 1.g karakterer
5. Studiekreds: "Opdigtet Onsdag"
7. Operation Dagsværk
8. Filmklub "A Clockwork Orange"
- 12.-16. Brobygning, 10. klasse
13. Georg Mohr, 1. runde på skolen
13. 1.g Konsultationer og orientering om studieretninger og 2. fremmedsprog
14. Studiekreds "Opdigtet Onsdag"
15. Geo-OL, 1. runde på skolen
16. Café
- 19.-23. Brobygning 10. klasse
21. Spansk aften på Tobakken
- 26.-27. 1.hf Brobygning
27. Fællesarrangement med Naja Marie Aidt
28. 1g: Valg af studieretning og 2. fremmedsprog
30. Heimdall
30. 2.g SRO afleveres

December:

3. Studiekreds "Opdigtet Onsdag"
- 3.-5. 2g AT-forløb sprogfagene
6. Julecafé
6. Regionsstævne i gymnasiehåndbold på Ribe Katedralskole
- 7.-21. 3.g SRP skriveperiode
10. Regionalt håndboldstævne
- 10.-13. 1.hf kreativt projekt
13. Filmklub "Das Boot"
- 14.-21. 2.hf SSO skriveperiode
18. 1.g NV-eksamensrapport afleveres
19. 1.hf NF fødevareprojekt
21. 1.g AP-eksamen
21. 2.hf SSO og 3.g SRP afleveres
21. Juleafslutning i Domkirken
22. Juleferie

Translokation 2012

Almendannelse - at kunne reflektere og se tingene i en større sammenhæng

Kære studenter fra gymnasiet og hf. Hjertelig til lykke med eksamen. Det er jeres eksamen, vi fejrer den, og det gør vi ved at holde translokation. Det betyder egentligt at flytte til et andet sted - sikkert både fysisk for de fleste og også uddannelsesmæssigt, men det er også et nyt stadium i livet. Og så kan man spørge, hvad tager I så

med? Ud over formler, gloser, stile, litteratur, biologiske rapporter, synopsis, kompetencer, forhåbentligt mange gode oplevelser, erindringen om lidt nervøsitet over at skulle til eksamen og så her til sidst – tilfredsheden med at have præsteret noget.

I er blevet studerende, I har fået kompetencer – personlige, faglige og sociale. Og I har også fået det, vi kalder almindannelse. Gymnasielærernes fagblad havde for nogle måneder siden nogle artikler om almindannelse. Det kunne godt give anledning til et

par overvejelser over, hvad I også bringer med herfra.

I formålet med hf og gymnasiet står blandt andet, at uddannelsen skal være studieforberedende og almindannende. Hvad betyder så det? Studieforbereende – det er at udvikle specifikke kompetencer, så man for eksempel kan optages på universitetet og honorere de krav, der stilles. Men almindannende eller almindannelse? Det er måske det, der skal sikre bredden i jeres viden.

Vi møder ordet første gang omkring 1850. Gymnasiet skal være almindannende, stod der i loven dengang, og de bærende fag var latin og græsk. Den definition kan vi ikke bruge længere. Omkring 1900 så man nu også de naturvidenskabelige fag som almindannende. Og fra 1960'erne også samfundsfag.

I en periode, hvor det danske samfund var mere homogent, og globaliseringen ikke var et tema, da har man opfattet dansk sprog og litteratur som grundlaget for almindannelse. For nogle år siden var vi optaget af at udarbejde lister over, hvad man burde vide - såkaldte kanoner - en for kunst, en for litteratur og en for demokrati. Det kunne man også se som et forsøg på at indkredse almindannelse. Professor Ove Korsgård mener endda, at demokratikanonen er den form for kanon, der er mest i overensstemmelse med den almindannelse, der er brug for i en samfundsmæssig sammenhæng, fordi det, vi er fælles om, er at være borgere i et samfund.

Men hvis ikke en kanon - lister over begivenheder, kunstværker, forfattere, man bør kende, udgør almindannelse, hvad gør så? Jeg fandt et bud hos Steen Beck, Institut for Filosofi, Pædagogik og Religionsstudier ved Syddansk Universitet. "Hvor almindannelse i en lang periode i det 20. århundrede var et relativt stabilt begreb med udgangspunkt i traditioner, så er almindannelse nu om stunder defineret som en parathed til at beskæftige sig med det, der er oppe i tiden." Altså at forholde sig til de problemstillinger og udfordringer, vi har i vores samfund - om så det er den økonomiske krise, velfærdsstatens fremtid, verdens energiforbrug, CO₂ udslippet, kunstens vilkår, betydningen af sociale netværker og mediernes rolle - I kan fortsætte rækken af temaer. Ifølge den opfattelse så må almindannelse være lysten og evnen til at engagere sig i væsentlige spørgsmål. Det har I også skullet her, og det håber jeg også, at I tager med herfra som en del af de kompetencer, der skal sikre jer en

videregående uddannelse.

Almindannelse - forstået som paratheden til at beskæftige sig med det, der oppe i tiden - er måske ikke knyttet alene til fagene, men nok i højere grad til de samarbejder, der ligger mellem fagene, hvor man selv formulerer og henter inspiration og oplysninger flere steder fra. Det er vel det, der særligt udvikles i kultur- og samfund og i den naturvidenskabelige fagpakke i hf. Og det, der er hovedsagen i almen studieforberedelse i gymnasiet. Der håber jeg også, at vi har givet jer lyst til at være nysgerrige og til at engagere jer.

Jeg fandt også en anden måde at se almindannelse på. Formanden for Dansklærerforeningen siger i et interview, at de forskellige kanoner er et udtryk for, at det klassiske dannelsesideal er ved at uddø. De blev lavet som et museum over klassisk dannelse.

Det er ikke brugbart i nutidens samfund.

Hvad er det så, kunne man spørge. "Det er, siger formanden for dansklærerne, at kunne reflektere og se tingene i en større sammenhæng." Det er at kunne analysere, at kunne gennemskue ting, at møde verden åbent og kende til andre synspunkter. Det er det, undervisningen også skal føre til. Det er også det, I skal have med herfra. I skal selvfølgelig bruge jeres kompetencer i jeres videregående uddannelser; men I skal også bruge den viden og det overblik, I har fået, til at forstå, hvordan verden hænger sammen og til at debattere de emner, I synes er centrale. Til det hører også at bruge jeres viden til at se jer selv i en større samfundsmæssig sammenhæng.

Derfor vil jeg ønske for jer, at I vil bruge jeres eksamen og jeres kompetencer til videre uddannelse, og at I må blive optaget der, hvor lyst og evner bliver udnyttet, og at I vil være gode til at reflektere og tænke efter og se tingene fra flere sider.

Og med det endnu engang tillykke med eksamen til gymnasiet og hf's studenter årgang 2012.

Bent Karsdal

Studenternes tale, HF

Lærerne:

Jeg vil gerne starte med at takke lærerne for deres rigtige gode indsats med at undervise de studenter, som sidder her i dag, og jeg vil bede lærerne om, at give sig selv et stort klap på skulderen, for jeg har været enormt glad for den hjælp og vejledning, som jeg har fået igennem min tid på Ribe Katedralskole. Jeg er stadig glad for al den tid, hjælp og vejledning, som I har givet jer tid til at give os. Selvom vi ikke altid har været lige lette at have med at gøre - med vores facebook på computeren i stedet for at følge med i timerne og høre den vigtige viden, som I har at tilbyde os at tage med

på vores vej igennem livet. Bortset fra det har I aldrig opgivet jeres job, som er at gøre os, der sidder her i dag, til studenter, og jeg må sige, at det har I gjort godt. Jeg vil her til også sige tak til Bjørn Poulsen og Anne Marie Gammelgaard for en rigtig dejlig tur til Berlin – og det vil jeg med fornøjelse sige fra hele 2p – og tusind tak for alt, hvad I har gjort for os.

Unge mennesker:

Vi har nu erfaret efter disse gode år på Ribe Katedralskole, at det har været både hårdt og godt at skulle leve op til det at være STX- eller HF-elev. For vi kom her på sko-

len, fra enten folkeskolen eller efterskole, og vi kom som nogle uerfarne mennesker. I har hjulpet os til selv at tage ansvar for os selv og vores uddannelse, og vi er nu kommet et skridt nærmere på vores tilværelse som selvstændige mennesker.

Venner og Veninder:

Da vi nærmede os skolestarten, var vi jo alle spændte på at se, hvem vi skulle tilbringe de her år på skolen og i klassen med. Vi var nysgerrige efter at vide, hvem der var hvem, og hvem kunne godt lide hvem; og vi fandt hurtigt talegaverne frem og begyndte, at lære hinanden at kende. Den erfaring, jeg har gjort mig i klassen, har været rigtig fornøjelig, idet jeg har haft med nogle fantastiske mennesker at gøre – men ikke kun i skoletiden. Også i vores kære fritid – det vi nu havde. Mennesker, der alle var klar til at støtte og hjælpe en med de problemer, man blev sat over for. Vi kan prise os lykkelige for, at vi nu har mødt så fantastiske mennesker. Jeg siger tak til alle fra min klasse og til resten af skolen for at have gjort de her år så fantastiske.

Kamp:

Vi havde jo forudset, at det i nogle perioder ville blive en brag kamp mellem en selv og de kære bøger, afleveringer og de store opgaver, som vi er blevet stillet overfor igennem tiden på skolen. Vi har alle måttet bidrage med et rigtigt stort stykke arbejde; men som vi kan se i dag, har det givet os den fornøjelse, at vi i dag kan kalde os selv studenter. Det at vi er studenter, er en stor ting for os alle sammen; men de store udfordringer venter stadig på os derude, og de udfordringer, skal vi være forberedte på, bliver ikke alle som leg; men det er der heller ikke nogen af os, der forventer i og med, at det jo er den store verden, som vores forældre

snakkede om, da vi enten blev konfirmeret eller nu, hvor vi blev studenter. Her vil jeg bare sige tak for kampen til Ribe Katedralskole, det har været en kæmpe fornøjelse at slås med jer.

Til sidst er jeg blevet opfodret til at sige: "I would like to thank google, wikipedia and who hell that invented copy/paste".

Jesper Simonsen, 2p

Studenternes tale, STX

**Kære elever. Kære studenter.
Kære venner.**

*Munkemures mange vægge; lærdomstimer lange.
Voksne storke, nye frøer; rystende og bange.*

Håb og drømme fulgte os for så længe siden, da vi første gang øjnede skolen og afsøgte hinandens ansigter for spor af den samme spænding og uro, der fyldte os på et fremmed sted. Modtaget med smil – og vand – blev vi indført i skolens traditioner; vi indrettede os, vi knoklede i klassen og uden for murene, og skønt nogle faldt fra, er vi omsider nået dertil, hvor kapitlet slutter, lyset slukkes, og bøgerne lukkes. Vemodigt og sagte siger vi farvel til hinanden, men med fest og farver fejrer vi også, at det nu endelig er overstået, og at vi kan tage hul på et nyt kapitel.

Vi er én årgang ud af mange. I århundreder har Katedralskolen dannet ramme om en søgen efter viden og oplysning, og de, der har gået under det samme tag som os, har formet skolen, så den er blevet præcis, som den er i dag. ”Alting flyder”, sagde Heraklit meget passende i det gamle Grækenland. Intet forbliver det samme, og alting forandrer sig til stadighed – også skolen. Det er vores handlinger gennem de sidste år, der vil forme skolens fremtid. Hvert et ord, vi har sagt, og hver en tanke, vi har tænkt, hvor beskeden den end måtte virke, får sin lille plads i skolens historie, når man om mange år tænker tilbage på vores årgang. Det er *vores* skole, og det vil den også være resten af livet, når vi igen er her for at fejre, at de kommende generationer har fået deres eksamen, som vi engang gjorde det. Vi klarede det – men det var ikke uden kamp.

Hvem blandt os, der efter så lang tid er samlet her i dag, har ikke følt det uoverskuelige og håbløse i det at gå her? Har vi ikke alle delt den samme byrde, når afleveringernes frister rykkede stadig nærmere, og vi vidste, at vi aldrig ville nå at få søvn nok? Der er få, der kan sige, at de aldrig har misset en lektie eller en aflevering; at de aldrig har siddet bagerst i klassen og ønsket, at timen var forbi; at de ikke blot talte timerne, mens de ventede på, det blev fredag, og med usigelig længsel så frem til weekendens tiltrængte pusterum.

Hvem har ikke blot en enkelt gang følt, at livet ramlede sammen, og at enhver søgen efter mening bundede i – intet? At vores stræben efter succes og accept var nyttesløs, og at vi, skønt vi altid var omgivet af venner, var de ensomste mennesker i verden? At vores tid forsvandt, og at presset fra alle sider oversteg, hvad vi kunne levere – og hvad vi burde levere.

Vi har alle delt de samme tanker og de samme bekymringer, og det har – til tider – været hårdt.

Men vi har også delt de samme glæder. De samme venskaber har bundet os sammen. Vennerne, der trofast og med smil stod ved vores side, selv når det var værst. Vennerne, der altid lige kunne undvære den tår øl, man trængte til, eller den opmuntring, det krævede at blive færdig med SRP. Venner, man har festet med, grint med, slidt med, studeret med og dimitteret med. Venner hele vejen.

Vi har delt den samme kærlighed, der i korte glimt har rørt os eller for fuld udblæsning har overmandet os; den samme lykke, der gennemstrømmede os, når livet pludselig gik op i en højere enhed, og vi følte, at der faktisk var en mening med det hele. Vi har delt de samme byture – og de samme tømmermænd.

I løbet af vores tid på skolen har vi alle haft vores kampe; vores nederlag og vores sejre. Intet sødt uden surt og intet surt uden sødt. Vi er mennesker, der har oplevet lidt af

hvert, og nu er vi – langt om længe og alt for hurtigt – studenter.

Når vi har været på tur med hestevogn og bus – og når en del har været på Roskilde – skal vi videre. Nogle ved allerede, at de vil studere, nogle har besluttet sig for at holde et friår, og nogle aner ikke, hvad der skal ske. I virkeligheden, så er det nok de færreste, der ved, hvad der skal ske... Det kan være skræmmende, eller det kan være spændende at træde ind i det ukendte, men fælles for alle gælder det, at I ikke er alene. Hvis I ser jer omkring, vil I se, at der sidder omkring 200 andre unge, som står over for de samme valg og de samme udfordringer som jer. I er aldrig alene, uanset hvor langt I rejser væk, eller hvor meget I begraver jer i bøger. Der vil altid være mennesker, som husker jer og tænker over, hvordan det går jer, og hvis I løfter mobilen og ringer til dem, så vil mange af dem nok også savne jer. Husk, at I har venner, selvom I skilles. Hvad vi nu gør, når vi forlader skolen, er op til os selv. Andre må komme med velmenende råd, men det er vores liv og vores fremtid, og de, der bedst kan vælge, hvad der skal ske, er os. Stol på, hvad der føles rigtigt, og begynd ikke på noget, fordi I føler, I er tvunget til det. Gør det, I har lyst til, og det, I brænder for. I skal nok klare jer alligevel. Havde det ikke været for denne skole, dens traditioner og dens særprægethed, så havde vi måske aldrig mødt hinanden. Der er skikke og traditioner her, som ikke findes noget andet sted i landet, og der er rammer, som har bragt os sammen.

Vi har ikke været på skolen i lige lang tid; nogle har brugt to år, andre tre og enkelte fire. Men på godt og ondt har skolen været et andet hjem for os i den tid, vi har tilbragt bag dens trygge mure.

Venner. Studenter. Lad os rejse os, og lad os sammen med huerne i hånden udbringe et trefoldigt leve for skolen.

**RIBE KATEDRALSKOLE
LÆNGE LEVE!**

Ripensersamfundets legatoverrækkelse

ved Translokationen på

Ribe Katedralskole den 29. juni 2012

Kære rektor, studenter og fremmødte jubilarer.

Ripensersamfundet vil først og fremmest bringe foreningens hilsen og lykønskninger til årets studenter fra gymnasiet og hf.

For 100 år siden dimitterede i alt 16 studenter her fra Katedral-skolen. Og helt usædvanligt var én af studenterne en kvinde! I år dimitteres i alt 214 – og mere end én er kvinde.

Dengang drog alle studenter til København til videreuddannelse, og mange gange følte de unge studenter sig fortabte i den store og fremmede by.

En gruppe på 80 agtværdige tidligere studenter fra Ribe Katedral-skole fik derfor den gode ide, at lave en forening, hvor alle studenter fra Ribe kunne netværke og hjælpe hinanden i de første ikke altid nemme år.

Foreningen fik navnet Ripensersamfundet, og den har nu i 100 år været med til at fastholde båndene mellem skole, studenter og Ribe. I dag er netværksmulighederne naturligvis helt anderledes med mobiltelefoner, sms, e-mail, facebook og andre sociale medier. Og det er derfor en anden forening, end for 100 år siden.

Men stadig skaber Ripensersamfundet kontakterne mellem årgange og skolen gennem Ripenserbladet og ikke mindst gennem de årlige Jubilarreceptioner, som foreningen arrangerer her på skolen umiddelbart efter translokationen.

Kære studenter: Det kan godt være, at I ikke de første år synes, at det er særligt interessant at deltage i Ripensersamfundets aktiviteter, men tro mig. Når I bliver 10, 15, 20 osv. års jubilarer, vil I vende tilbage og glædes over de smukke rammer for et nostalgisk gensyn med skolen og ikke mindst med hinanden.

En anden vigtig Ripensersamfundets opgave er at administrere og uddele legater, som foreningens medlemmer gennem årene har testamenteret og doneret til studenter fra Ribe Katedralskole.

Gennem en årrække har vi uddelt et Dimittendlegat, og i år kan vi øge beløbet gennem to gaver. Fra skolen har vi modtaget 1.500 kr. til årets legat og fra en anonymt giver, har vi modtaget 25.000 kr. til øgning af legatets hovedstol, så vi kan derfor i år uddele 7.500 kr. i Dimittendlegatet. Tak til skolen og vores trofaste støtte for disse gaver.

Her i jubilæumsåret kan vi endda supplere de ordinære legater med to helt specielle 100-års jubilæumslegater på hver 5.000 kr. Den ene legatportion blev bevilliget på foreningens generalforsamling, og det inspirerede et af vores medlemmer til at dublere beløbet. Tak til 50-års realistjubilær Per Sleimann for denne flotte gave.

Med tildeling af to legatportioner af Lauritsens legat tidligere i år uddelel Ripensersamfundet således i alt legater for over 35.000 kr. i år. Vi håber, at det vil inspirere andre til også at bidrage til foreningens legater.

Foreningen udgav i anledningen af jubilæet en lille bog om de 100 år. Denne bog kan man erhverve under den senere reception, hvis man vil støtte foreningen økonomisk. Alle indkomne midler vil ubeskåret gå til et jubilæumslegat næste år.

Med disse ord vil jeg vende mig til tildelingen af dette års dimittendlegat og de to jubilæumslegater. Indstillingen af legatmodtagerne er foretaget af skolen, og jeg henholder mig her til skolens begrundelser:

Dimittendlegatet:

Årets modtager af Ripensersamfundets Dimittendlegat på 7.500 kr. er en person, som ikke først og fremmest har gjort sig bemærket ved at føre højrøstet tale i forsamlingen. Der er ikke tale om én, som udmærker sig ved store armbevægelser eller selviscenesættelse. Faktisk er legatmodtageren beskedenheden selv.

Legatmodtageren er en person, som man uden tøven kan betegne som en god kammerat, en dygtig studerende og et engageret menneske. Engagementet og de gode evner kommer til udtryk både inden for naturvidenskab, humaniora og samfundsvidenskab, og legatmodtageren er kendt og vellidt af alle på skolen.

Trods sin beskedne adfærd og upåfaldende ydre fremtoning har

legatmodtageren sat stort præg på skolens liv, både når det gælder det daglige liv og ved arrangementer på skolen. Sidst, men ikke mindst, har legatmodtageren gjort sig bemærket som en flittig skribent i Mercurius og som forfatter til de sidste to års skolekomedier. Og I har lige hørt ham tale på studenternes vegne.

Modtageren af Ripensersamfundets Dimittedlegat er naturligvis Simon Niels Esbjerg, 3x.

De to 100-års jubilæumslegater:

De to legatmodtagere af Ripensersamfundets 100-års jubilæumslegat skal opfylde nogle af følgende kriterier:

De skal have bidraget til sammenholdet på skolen taget initiativ til gavn og glæde for skolens og byens unge (på tværs af uddannelser) bidraget til sammenholdet på tværs af skolens to ungdomsuddannelser, optrådt ansvarsbevidst og dygtigt i dagligdagen og i forbindelse med arrangementer på skolen, engageret sig i kammeraternes hverdag på skolen, både socialt og fagligt, engageret sig i at fremme elevernes trivsel og deres udbytte af undervisningen, udvist overblik og talent for at organisere og styre arrangementer for skolens elever, optrådt med smittende godt humør og mod på nye initiativer.

De kriterier opfylder de to, jeg nævner nu.

Den første er en idealist, der er gået højt op i evaluering af undervisning og elevtrivsel. Det har fyldt meget for hende og for skolen – og også for hendes forbrug af tid.

Hun har ydet en stor indsats for, at elevrådet kom til at spille en større rolle. Hun har været et kritisk og konstruktivt medlem af skolens bestyrelse, hvor hun har leveret gode forslag. Og så har hun organisationstalent. Det har vi senest set i Ribes Unge Råd, hvor hun har gjort i et stort arbejde i at få lagt en Unge Festivalen i de rette rammer økonomisk og organisatorisk.

Den første modtager af 100-års jubilæumslegatet er Lærke Lyhne Nielsen, 3m.

Det andet legat går til en god rollemodel på Ribe Katedralskoles hf-kursus. Den pågældende har haft megen fokus på, hvordan hf blev integreret, og på hvordan hf også opretholdt sin særlige profil her på skolen. Han har således taget initiativ til et hf-råd og er der kommet med fornyende forslag til, hvad man skulle sætte i gang i hf.

Den anden modtager af 100-års jubilæumslegatet er Ronni Bruun, 2p.

Til slut vil jeg på Ripensersamfundets vegne gerne invitere alle studenter, lærere og jubilarer til reception i Salen her umiddelbart efter translokationen.

Poul Dons Christensen

En erindringsfyldt tidslomme

Glæden ved gensynet med skolegården, klassekammeraterne og en betydningsfuld tid får gamle gymnasieelever til at hive en junidag ud af kalenderen hver 5. eller 10. år og hellige den Ribe Katedralskole. Det vækker følelser at tage til studenterjubilæum.

Den 26. juni 1982 var vi nogle af hovedpersonerne i skolegården på Ribe Katedralskole. Det var os rektor talte til, og det var blandet andet os, han gav eksamenspapiret og hånden. Efter nogle højtidelige timer til translokationen med sang, legater og stribevis af lykønskingsknus, var vi 21 fra 3c, der satte os op i en hestevogn i Puggårdsgade, kørte ned til Catharinæ Plads og dansede storsmilende rundt om springvandet. Det var vores afdansningsbal fra den skole, som i tre år dannede rammen om vores ungdomsliv.

I sommers var det 30 år siden, og godt halvdelen af os tog en dag fri fra vores forskellige voksenliv og mødtes igen under lindetræerne til årets translokation. Den fredag var der nye hovedpersoner, men for os 82'ere var det en rejse tilbage til en

betydningsfuld tid.

"Jeg har tænkt siden, vi mødtes til 30-års-jubilæet, at det var en fantastisk tidslomme at dumpe ned i. Tænk at tune ind på hinanden og i løbet af rimelig kort tid føle sig trygge i hinandens selskab," fortæller Anne Rømer Lund. Hun er én af c'erne fra 1982. I dag er hun tandlæge og bor i København. Anne Rømer er en garvet studenter-jubilar og har været til 10 års, 15 års, 25 års og nu også 30 års jubilæum.

"Man kan genkende hinandens særheder og humor, og pludselig også være fortrolige med nogen, man ikke nødvendigvis delte problemer med den gang. Vi var 18-20 år igen med en 50 års indsigt. Og det føltes som om, vi var fri af kejthed og andre forhindringer," forklarer Anne.

John Kromann har været lige så flittig til at markere studenterjubilæerne, og han glæder sig hver gang til gensynet, når han tager turen fra Fyn til Danmarks ældste gymnasium. "Det er egentligt lidt naturstridigt at glæde sig til en sammenkomst med en gruppe mennesker, der ved første øjekast har passeret mere en halvdelen af den forventede livs-linje, og som man i realiteten "kun" havde et skolefællesskab med i tre forvirrende år,"

siger John Kromann, der er jobkonsulent. "Synet er blevet dårligere. Håret har holdt flyttedag og er begyndt at vokse ud af ørerne. Numsen er hoppet om på maven, mens muskelmassen er skrumpet – og den før så endeløse begivenhedshorisont forude er skrumpet dramatisk ind." Sådan beskriver John ironisk sig selv og os andre 30-års-jubilarer med den skønne tilføjelse, som de fleste af os deler:

"Men på dagen og efter ganske få minutter, er du og alle andre tilbage i den rolle, man havde i klassen. Fantastisk, at tidens tand ikke har formået at ændre mere på disse roller."

"For mit eget vedkommende har gymnasietiden præget mig både personligt og bibragt mig brugbar almen dannelse – så jeg i mit stille sind på dagen – også kan føle en vis taknemmelighed overfor skolen og klassen," fortæller John Kromann.

Hans sidekammerat tilbage fra timerne med lektor Larsen, Kastberg og Vind, Karl Gustavsen, er også blevet fynbo, han får også hver eneste gang sat sit liv i perspektiv, når han med 5 eller 10 års mellemrum igen går mellem de smukke, gamle huse i Ribe.

"Tiden får ny betydning, når husene ser ud som for 30 år siden og mit ansigt og krop

*30 års jubilæum, 2012.
Anette nr. 6 fra venstre*

ikke gør. Og det er jo ikke gjort med det - husene står jo som for 800 år siden, hvis vi trækker de senere års "pusse-nusse-renovering" fra. Vi blev godt nok enige om, at "vi er den klasse, der holder sig bedst", men det er en illusion, at forfaldet ikke også bider os i haserne," siger Karl Gustavsen. "Det største kick for mig ved at være af sted til translokation, kan vel sammenfattes i Sokrates' ord om: "At menneskeheden børn forbliver til evig tid de samme"! At vi grundlæggende ikke har ændret os mange tommer siden vi havde vores gang på Katedralskolen. Bevars, vi kan da meget mere - har fået uddannelser og børn og karriere - men de mennesker vi er med styrker og svagheder, det er stort set det samme. Jeg kunne i hvert fald ikke mærke den store forskel i samværet i sommers. Vi indtog villigt de samme roller og bød ind med hvert vores særpræg og karakteristika. Som vi jo også gjorde de fa-

10 års jubilæum, 1992.

møse 3 år - vi var blot ikke så bevidste om, hvordan vi virkede på hinanden dengang," fortæller Karl, som har iagttaget, at det med årene er blevet mere og mere meningsfyldt at gense hinanden. Han udråber årets jubilæum, hvor vi for alvor var blevet gråhårede, som den bedste reunion af dem alle. Og der er blevet nikket hele vejen rundt efter lange snakke og grin på Kolvig's Café og Quedens Gaard. "Jo ældre, vi er blevet, jo mere slapper folk af, tror jeg. Rummeligheden er blevet større, så folk kan komme og gå, uden at vi alle skal sidde i Vægterkælderen til kl. 04.00 om morgenen for stadig at være med på noderne og være med i kliquen." På Ribe-dagen i år storgrinede vi af og lunede os ved Birthe Tranbergs udbrud ved gensynet i skolegården: "Hold op, hvor holder vi os godt!". Og Karl supplerede i en tak-for-sidst-mail til os alle: "Lad mig supplere Birthes udtalelse om

vores fysiognomi med bemærkningen om, at vi også psykisk og mentalt holder os godt. Statistisk er vi vel blevet mere modne og ansvarlige, men den fornemmelse, jeg havde inden i af selve samværet, stemningen, ånden var den samme som for 30 år siden. Pludselig havde jeg hverken børn, kone eller job for en stund - i stedet overtog omsorgen, interessen for hinanden i 3c og iagttagelserne af den enkeltes "særheder" og karakteristika i vor halvstore "skolefamilie". "Egentlig utroligt, at tre intense år i slutningen af ens ungdom kan have så stor en indvirkning på ens psykologi. Ja, næsten følelsen af at være søskende; eller illustreret med et udtryk, jeg engang hørte på engelsk: "siblings of different mothers." Følelsen var så god for os 82'ere, at vi - inden farvel-knusen i baghaven hos Quedens Gaard - aftalte, at vi denne gang ikke ville vente til næste officielle jubilæum - 40-års-jubilæum - med at genses. Vi opfandt på falderebet et 35 års-jubilæum, så den lille skolefamilie fra c skal mødes igen under lindetræerne med endnu mere gråt hår i 2017.

Anette Claudi, 1982'er

Skolens nye Villa

↑ Hele eksteriøret – tag, murværk, vinduer, døre – har fået en gedigen ansigtsløftning.

➔ Til højre ses det gamle, smalle lokale fra skabsvæggen i dets bagende. Katedret befandt sig oppe i den anden ende af rummet, og eleverne sad i korte rækker op langs med vinduerne. Billedet er taget kort før udflytningen til Bispegades Skole, hvor billedkunst holdt til i forårsmestret 2012.

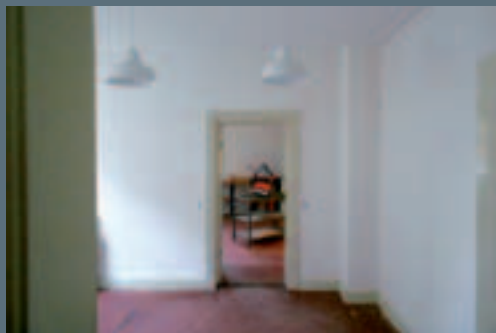

← Til venstre ses det nye lokale fra samme vinkel. Nu er eleverne samlet i et stort, åbent parti med en søjle i midten.

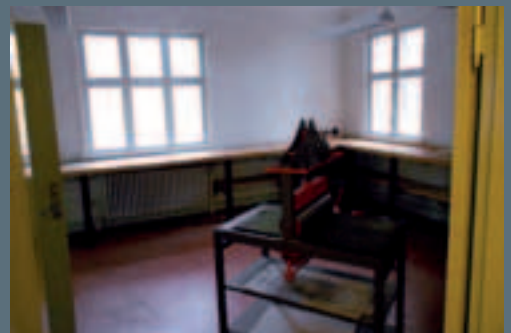
↑ I dag er der godt med plads, lys og luft i lokalet. Det giver os væsentligt bedre muligheder for at afvikle større projekter, end vi har haft tidligere. Vi har også fået mere tavleplads og to nye projektorer.

⇒ I det gamle billedkunstlokale var der ofte lidt trangt – ikke mindst når hf'ernes årligt tilbagevendende kreative projekt løb af stabelen. På billedet ses tre grupper i aktion med malerpenslerne på trods af stærkt begrænset albuerum.

↶ Til venstre ses det gamle forgemak, hvor vi opbevarer bøger og vores skæremaskine.

➔ Til højre ses grafikrummet med den gamle trykpresse. Begge billeder er taget lige inden udflytningen.

➔ I dag er både forgemakket og grafikrummet integreret i det nye undervisningslokale.

⬅ Før ombygningen opbevarede vi elevernes mapper i et baglokale – i dag sidder der elever her. Mapperne har i stedet fået plads i de nye skabe i den smalle ende af undervisningslokalet.

Billedkunsts valghold fik en spændende mulighed i efteråret 2012 – holdet fik lov til at udsmykke fire store trævægge ved Valdemarskolens boldbane.

Udsmykningsopgaven var en del af et forløb om street art, og holdet løste den i grupper på 2-3 kunstnere, der hver især fik en væg at arbejde med.

Street art på Valdemar

Christina (øverst), Mette og Isa sprayer frihånds

Før grupperne kastede sig over deres projekter, valgte de et fælles tema, der blev baseret på nøgleordene leg, læring, liv og glæde.

Værkerne blev udført med spraymaling og tusch. Eleverne sprayede både frihånds og ved hjælp af stencils, som er udskårne skabeloner, der holdes op mod en vægflade og sprayeres over, hvorved der opstår et billede.

*Chris og Ida tager deres
murstens-stencil op, så den
kan sprayes over (igen).*

Melanie og Christine var meget imødekommende over for Valdemarskolens elever, der gerne ville høre nærmere om projektet.

Melanie delte rundhåndet ud af sin viden om livet som street art-kunstner i Ribe...
Mon hun fik sig en fan eller tre den dag?

Camilla og Josefine går til den med spray og stencils, siden med tusch.

Hvad er street art?

Street art er en strømning inden for kunsten, der har udviklet sig fra graffitien og fra eksperimentelle retninger inden for den etablerede kunst. De første værker dukkede op i New York i 1970'erne, og herfra har denne strømning erobret en markant plads på den globale kunstscene, herunder den danske.

Gadekunsten har mange ansigter: Værkerne kan være større eller mindre billeder og/eller tekster udført med spraymaling, enten frihånds eller ved hjælp af stencils, eller de kan være posters, perleplader, strik, metalskulpturer eller andet, der udføres/udstilles i det offentlige rum. Dette sker som hovedregel uden forudgående indhentning af tilladelse; gadekunsten bevæger sig altså ofte på kanten af loven.

Det sker imidlertid også, at markante gadekunstnere inviteres til at udføre værker på et bestemt sted. Man kan så diskutere, om dette med rette kan

kaldes street art, eller om der "blot" er tale om gadeudsmykning, som er inspireret af "ægte" street art. Er gadekunsten egentlig bare en slags graffiti? Både ja og nej. Den bruger graffitiens virkemidler og kunstneriske arena, men i modsætning til almindelig tagging, så har street art-værker mere end blot en markering af, at "her var jeg" på hjerte. Gadekunsten henvender sig til os alle sammen om noget af værdi, mens graffitien er

mere snæver og indforstået i sit udtryk. Street art rummer på en gang noget basalt menneskeligt og noget tidstypisk postmoderne. Den udspringer både af trangen til at udtrykke sig i/på omverdenen og af lysten til at gentænke, lege med den traditionelle sandhed om, hvad kunst er. Den forener det aktivistiske og grænseoverskridende med mainstream og høje salgspriser på eksklusive gallerier. Den sætter såvel hu-

mor, fantasi og ren dekoration som bidende social kritik på dagsordenen. Det færdige projekt set fra den asfalterede del af boldspilarealet, hvor man bl.a. kan spille basketball og køre på skateboard.

På billedet øverst ser man ind mod Valdemarskolen – de røde gavle bag billedvæggene gemmer på skolens cykelskure - og nederst ser man ud mod græsbanerne og Seminarievej.

HF på Ribe Katedralskole

Fælles skole og egen profil

HF er nu på 5. år på Ribe Katedralskole. Det lå tidligere ved Ribe Seminarium og blev overdraget til Katedralskolen i 2008, da CVU Vest flyttede læreruddannelsen fra Ribe til Esbjerg. For skolen var det afgørende, at hf-kurset blev i Ribe. Og det var nærliggende, at det blev Katedralskolen, der overtog hf-kurset, fordi både gymnasiet og hf er almindendannende uddannelser med fælles fag, fælles lærere og samme behov for faglokaler.

Vi overtog kurset med to klasser pr. årgang. Der kom tre 1. hf-klasser sidste år, og i år

har fire nye hf-klasser begyndt deres uddannelse her på skolen. Det er en glædelig udvikling, som også har givet os anledning til at overveje baggrunden herfor. Det kan være den økonomiske krise og vanskelighederne ved at finde job. Det kan også være problemer med at finde praktikpladser og i det hele taget nødvendigheden af uddannelse og senere videreuddannelse for at sikre sig job. Endelig kunne det også være den form for hf, vi har udviklet med vægt på megen støtte til opgaver og læsning. Eller den ungdomskultur, der kendetegner skolen.

Man kunne også lægge al teori til side og simpelthen bede en klasse skrive kort, hvorfor de valgt hf på Ribe Katedralskole. Det har jeg gjort. Nogle elever skriver blot, at de har valgt hf med henblik på deres videre uddannelse. Men 12 gav lidt længere og helt spontane begrundelser. De følger nedenfor: "I min fremtid vil jeg gerne være lærer. Efterskolelærer for at være præcis, og det kan man jo bruge hf'en til. Jeg kunne også være taget til ..., da jeg bor i ..., men ville helst til Ribe, da jeg .. har hørt masser af godt omkring Ribe Katedralskole."

"Jeg havde længe vidst, at jeg ville begynde på en hf-uddannelse, men Ribe var ikke min første prioritet, det var Esbjerg. Men! Her er superfedt at være, så jeg er glad for, at jeg kom ind her. Jeg skal bruge min hf-

uddannelse til senere at komme ind på en pædagoguddannelse. Og senere noget a la socialhjælper.”

”Jeg søgte ind her, fordi jeg har hørt så meget om Ribe hf. Og fordi jeg skal bruge det til at blive pædagog.”

”Jeg søgte ind på hf i Ribe, fordi jeg har en drøm om at blive pædagog. Så fik jeg at vide af min UU-vejleder, at hf ville være et godt sted at begynde. Jeg vidste alligevel ikke helt hvad jeg skulle efter 10. klasse, og så tænkte jeg: Hvorfor ikke?”

”Jeg valgte hf. Jeg syntes det lød spændende. Samtidig havde jeg kun hørt godt om hf. Jeg vidste også, hvad jeg ville være efter hf. Så hf var nærliggende at tage.”

”Jeg har ikke gået i skole i 5 år. Følte, at jeg ikke kom videre og søgte derfor optagelse for at komme videre i livet.”

”Jeg søgte ind på hf i Ribe, da rygter siger, at det er en hyggelig skole med gode lærere, undervisning og aktiviteter. Jeg søgte hf, da jeg skal bruge den til min videregående uddannelse.”

”Fordi jeg gerne ville være pædagog, og sosu-vejen ikke var noget for mig, og denne vej virkede nemmere. Derudover har jeg gået her tidligere på stx og har mange venner, der er gået på hf, og som roser det rigtig meget. Jeg fik det indtryk, da jeg gik her sidst, at det var en rigtig god uddannelse, og

jeg må indrømme, at jeg havde ret.”

”Droppede ud af handelsskolen, fordi det ikke var mig, og så skulle jeg på en anden uddannelse, og så blev det bare hf.”

”Jeg søgte optagelse på hf, fordi jeg stoppede på min anden uddannelse. Jeg snakkede med min studievejleder, og hun kunne høre på mig, at for at udleve de planer og ideer, jeg havde med mit liv, skulle jeg tage en hf.”

Min søster og min mor gik på stx her. Jeg vil gerne være pædagog. HF betyder hurtig færdig. Ribe er en hyggelig by. ... Der er dannet nye og bedre bustider fra Rødding til Ribe. Jeg vil gerne lave noget, da jeg er for ung til at andet.”

”Jeg søgte ind på hf, fordi det er tæt på, hvor jeg bor, og fordi jeg kendte et par stykker, som skulle gå her også. Godt valgt.”

Hvad kan man udlede af sådan en samling citater? Først og fremmest kan skolen glæde sig over, at hf kan bruges, og at eleverne har tillid til, at de efter at have gået her kommer i gang med en videregående uddannelse. Dernæst, at erfaringer med skolen og skolens gode ry giver lyst til at begynde her. Og herudover, at vi i hf samler nogle elever op,

der af mange forskellige grunde er strandet i andre uddannelser.

Det betyder også, at vi skal fortsætte med den profil, hf har udviklet. Det vil sige studietimer inde i skemaet til støtte for lektier og afleveringer, lektiecafeer i matematik og dansk, støtte til læsning og skrivning i starten og samtaler til at sikre gennemførelse. Og så skal vi sørge for, at der både er tilbud til hele skolen, og nogle der er særlige for hf. Det gælder for eksempel den fælles hf-Berlintur og nogle hyggelige aftenarrangementer. Vi har oprettet en hf-råd til at drøfte sådanne tiltag. Det vil vi også fortsat gøre brug af.

Bent Karsdal

HF på Ribe Katedralskole

HF-boomet på Ribe Katedralskole be- lyst ud fra en hf-lærers iagttagelser

Senmoderne hf-undervisning må forstås i en ændret fortolkning af, hvad hf skal betyde. HF betyder stadig "Højere Forberedelseseksamen", men på Ribe Katedralskole udlægges hf også som "high five" – altså som et håndtryk mellem lærere og elever, der betyder gensidig respekt og anerkendelse. Af alle ungdomsuddannelser har hf det absolut tætteste samarbejde lærere og elever imellem. Dette ses i team og tutorordningen, hvor lærerne arbejder tæt sammen om den enkelte elev. Tutorfunktionen gør, at en hf-elev ud over sin klasselærer, har en særlig lærer, der støtter eleven gennem hele hf-forløbet. HF-eleven oplever derfor tryk og voksenkontakt gennem hele uddannelsen.

Didaktisk set har hf på Ribe Katedralskole en profil, som vi kalder lektieunderstøttende, hvilket skal forstås på den måde, at skolen tilbyder hf-eleverne optimal støtte til lektielæsningen. Skolen har lektiecafeer i dansk, matematik og sprog. Skolen tilbyder endvidere kompenserende undervisning i basale færdigheder

som f.eks. læsning og skrivning. Disse tiltag er meget brugt af skolens hf-elever.

HF-undervisningen bygger på den enkelte elevs evner og færdigheder.

Undervisningen differentieres, så hver enkelt elev udfordres i forhold til sit niveau.

Undervisningen på hf er også mindre monofaglig – for eksempel læses historie, samfunds-fag og religion som et tværfagligt fag, der kaldes kultur/samfund. HF er en professionsrettet og anvendelsesorienteret ungdomsuddannelse. Mange hf-elever kommer efter endt uddannelse ind på mellemlange videregående uddannelser. For eksempel folkeskolelærere, pædagog eller sygeplejerske. HF på Ribe

Katedralskole forbereder hf-elevernes videreuddannelse ved besøg på for eksempel UC-syd.

HF-uddannelsen er også rettet mod den globale verden. HF rejser nemlig til storbyer i Europa. HF tager også til København på studietur og rummer flere projektrejser.

Frem for alt boomer hf på Ribe Katedralskole, fordi der lægges vægt på at skabe en elevvenlig kultur med et krav om fagligt og medmenneskeligt engagement.

HF på Ribe Katedralskole boomer ikke, fordi der er krise og ungdomsarbejdsløshed, men fordi Katedralskolen vil hf-uddannel-

sen til gavn for den enkelte og samfundet. Katedralskolen har nu regionens absolut største hf-kursus.

Det er livgivende at være hf-lærer.

Bjørn Paulsen

1p's tur til Søgaardlejren

A photograph showing four male students in waders standing in a shallow stream. They are using a long measuring tape to measure the width of the stream. One student is holding the tape steady while another measures. A third student is in the background, also in waders. The stream is surrounded by dense green foliage and trees.

Ribe Katedralskoles fire 1.hf-klasser var i uge 37 på NF-ekskursion naturvidenskabelig faggruppe-ekskursion til Søgaardlejren. To klasser var af sted fra mandag til tirsdag, mens de to andre var af sted fra onsdag til torsdag. 1p har efterfølgende skrevet om deres oplevelser på ekskursionen, og herudfra er nedenstående samlet.

Med vores skole var vi på tur til Søgaard. Det var en helt fantastisk tur, med nogle dejlige lærere og nogle fantastiske elever. Nu vil jeg tage dig med på denne tur, kære læser, så du må hellere spænde sikkerheds-

selen og holde på hat og briller. Min mobiltelefons alarm ringede kl. 7. Taskerne var pakkede, intet var glemt, og jeg slentrede ned ad vejen for at skulle mødes med klassen. Nu var jeg der snart. Solen var

begyndt at titte frem af morgendisken. En anden klasse var der også, klasserne sad lidt hver for sig med hver deres lærer, som krydsede de nyankomne af på papir. Blikket faldt på mig, og jeg vidste, at jeg var noteret.

Busturen var en smule lang, men heldigvis havde Anja sin iPod med, så vi kunne høre Dire Straits. Kl. 9.15 ramte bussen Søgaard-lejren. Søgaard var et virkelig smukt naturområde med de flotteste store træer, grønne græsplæner og smuk udsigt ned til søen. Vi skulle nu tage vores tasker og gik derefter ind i bygningen for at finde vores værelser. Kæmpe værelser og mange senge var der. Turen gik ud på, at vi skulle lære noget om søer, jorden og forurening i søen. Det var en blanding af geografi, biologi og kemi. Vi havde været praktiske og havde taget gummistøvler på, hvilket viste sig at være meget godt, næsten alle øvelserne foregik nemlig udenfor.

Ud på løb med den bedste gruppe af dem alle! Vi var et supergodt team lige fra den første post. Vi skulle starte med geografi, hvor vi skulle undersøge jordbund i skoven. Vi tog forskellige redskaber med, for eksempel spader, lineal, målebånd og spand og gik ud i skoven. Læreren gravede huller i jorden, og imens stillede han spørgsmål om jorden, og vi svarede på hans spørgsmål. Så skulle vi undersøge forskellen på sand på Søgaard og sand fra Tange Bakker i Ribe.

Frokost. Maden var så lækker! Vi blev alle mætte. Bare ærgerligt, at vi næsten skulle i gang lige efter. Vi fik ikke rigtig lov til at slå mave.

Derefter skulle vi til biologi med Vita.

Vi var nede ved søen, som havde farve som himlen. Vi havde waders på, da vi skulle fange dyr med ketsjere, og dernæst skulle vi undersøge, hvilken slags dyr det var med mikroskop.

Nåå ja, nu må jeg ikke glemme kagerne! De er supervigtige i denne sammenhæng! Hold da helt ferie! Fire elever havde hjemmebagte kager med – de var superlækre!

Posten, vi så skulle til, havde jeg glædet mig mest til. Den var ved teamlederne og hed ”himmelig”, men det viste sig bare at være hygge, hvilket var meget dejligt. Vi skulle

igennem et minefelt, som vi klarede ret godt, så skulle vi have en brændekævlé ud af en firkant, hvor vi kun måtte bruge to tove, det klarede vi ikke. Vi skulle også kaste med gummistøvler, og det gik overraskende nok rigtig godt. Så fik vi kakao og skulle skrive en lille historie, som skulle indeholde nogle bestemte ord. Det var en rigtig god post, da vi blev rystet sammen socialt.

Til aften fik vi igen rigtig god mad, lige hvad man trænger til efter sådan en dag med en masse aktiviteter.

Om aftenen skulle vi spille rundbold, og det var o mod p, og selvfølgelig vandt p-

klassen. Vi vandt endda stort over dem, og så påstår de, at vi snød, men det var noget pjat. Senere på aftenen tændte et par elever bål under den stjerneklare himmel, og vi havde det rigtig hyggeligt ved bålet, med lidt musik og nogle sjove samtaler. Der nød jeg virkelig livet, og glæden varmede min kolde krop, ligesom bålet gjorde. Andre elever spillede kort, hyggede sig og drak en øl sammen.

Det var en virkelig god aften. Ved 23-tiden gik vi i seng på vores soveværelser. Vi snak-

kede lidt, men fordi vi var så trætte, faldt vi hurtigt i søvn. Vi sov dog dårligt, for der var en, der snorkede, dårlig nat!

Min alarm begyndte, og løbende startede alle andres vækkeure også at ringe. Så var der ellers kø på pigernes badeværelse. Der skulle tisses af, nogle skulle i bad, og der skulle lægges make-up for norges vedkommende. Så det gik der meget tid med.

Vores første aktivitet var, at vi skulle måle sigtddybden fra en båd. Vi hoppede i båden, og selvfølgelig var jeg så heldig at få tjansen med at ro. Med masser af brok og grin sejlede vi længere og længere væk fra det punkt,

vi skulle ud til, og Nikolaj sad bagved og sagde, at jeg bare skulle gøre dit og dat. Til sidst overtalte jeg Nikolaj til at ro, og det gav straks et bedre resultat. Da vi kom tilbage til laboratoriet, skulle vi undersøge det vand, vi havde med fra bunden. Vandet var blevet grovfiltreret, så vi havde en masse organisk materiale fra planter, smådyr mm. Så skulle vi til at kigge i mikroskoper. Det var det interessante! Bare det at finde de levende mikroorganismer og planteceller var lettere bøvlet, men når man lige har fanget fremgangsmåden, gik det lettere.

Vi fortsatte ellers med de resterende poster og sluttede af med igen at gå i waders. Waders, åh!!! De er rigtig dejlige, og det er jo altid sjovt at gå i vand uden at blive våd.

Dagens sidste øvelse var løst, og det betød, at rengøringen lige skulle klares, inden bussen kom efter de trætte og udmattede elever. Bussen kom, bagagen blev pakket sammen og sat ind i bussen, det samme blev vi, side om side sad vi – trætte, men glade. Vi havde to rigtig gode dage fyldt med sjov, humor, spas og en masse faglighed. Man lærte også nogle andre at kende, og man lærte lidt mere om sin klasse. Jeg kan nu kun se frem til en masse sjove timer med min klasse de næste to år.

1p og Karen Haahr

Gang i København

Om 2q's studietur

Vi ankom ret sent til København mandag den 1. oktober om aftenen, og planen var, at vi blot skulle ud at spise og så tidligt hjem i seng. Men da vi først kom ud i byen, blev vi selvfølgelig grebet af storbyens sansebombardement og hele stemning. Aftenen bød på lækker mad, drinks og karaoke til godt ud på natten. Det gjorde ikke spor, at morgenmaden næste dag først blev serveret efter kl. 8.00. Vi giver fire ud af fem stjerner til morgenbuffeten på Danhostel ved Langebro.

Efter en rundtur til fods i det indre København var vi tirsdag formiddag på Arbejdermuseet i Rømersgade. Hans Christian fortalte kort om den historiske baggrund for museet, hvorefter vi blev sendt af sted for selv at udforske stedet. Bygningen er i tre etager, hvor der er små ekstra etager imellem. Der var mulighed for at se, hvordan man levede i 1870'erne, hvordan arbejdsforholdene var, og hvordan den arbejdspolitiske situation var. Så kunne man bevæge sig længere op i tiden, hvor der også var rum med voksdukker og udstillinger med forskellige genstande, f.eks. køkkenudstyr, fra dengang. Det var meget spændende at se, hvordan produkter, som vi også har i dag, så ud for 75-125 år siden. Det var slående, at levestandarden for en arbejderfamilie var særdeles kummerlig set i relation til i dag. Lige meget hvilken alder man har, eller hvor meget historisk viden man har, så er museet bestemt et besøg værd. Nogle af os fik set særudstillingen med oliemalerier af Niels Lergaard og Poul Anker Bech i Arbejdermu-

seets smukke underjordiske udstillingsrum. Der er nogle rigtig spændende modstillinger i Bechs billeder; men det var også fascinerende at se de to kunstnere i lyset af hinanden. Herpå gik vi til Statens Museum for Kunst, hvor vi skulle se salene med dansk og nordisk kunst fra 1750 – 1900. Der var rigtig mange forskellige kunstnere, og vi interesserede os for forskellene mellem guldaldermalerne og det moderne gennembruds realistiske og naturalistiske malere. Kiggede man lidt på billederne, kunne man sagtens se forskellen. Det var superspændende på en dag, hvor man bare havde brug for lidt ro i hovedet efter byturen aftenen inden. Fænomenet kunstterapi har måske alligevel noget på sig! Det var interessant, når man gjorde sig lidt umage med at kigge ordentligt på billederne, så kunne det tage pusten fra én. Efter frokost skulle vi alle mødes på Vim-

melskabet, som er en del af Strøget, hvor vi skulle på besøg på Kristeligt Dagblad. I avisens kantine, hvor der var sat vand og vindruer frem til os, skulle vi høre et foredrag af avisens online chef, Troels Behrendt Jørgensen, om avisens historie og dens op- og nedture. Vi fik vist diagrammer og statistikker blandt andet over avisens kunder, men også over hvordan avisen lå salgsmæssigt og økonomisk i forhold til andre aviser. Vi fik også diskuteret hvor mange år, der vil gå, inden de trykte aviser helt forsvinder, og alle nyheder vil være elektroniske. Det var et meget godt og spændende foredrag, og selvom mange af os var trætte, fik vi en god diskussion med en virkelig ekspert på området.

Tirsdagen bød også på ægte københavnervibe med is latte på café og shoppetur på Strøget. Vi lod os igen gribe af stemningen, og da tirsdagen var omme, kom vi alle

hjem til hotellet med ømme fødder, flere havde en tur i Parken i bagagen og mindst en af os havde fået en tatovering. Der var gang i København.

Onsdag formiddag skulle vi på besøg i Folketinget og vises rundt af Marie Krarup fra Dansk Folkeparti. Vi havde alle en del forventninger til besøget i Folketinget, blandt andet fordi vi så frem til at høre Marie Krarups holdninger til visse politiske spørgsmål. Rundvisningen startede med, at vi skulle se Dansk Folkepartis gruppe lokale. Lokalet levede i den grad op til partiets navn, da det var dansk, så det ville noget. Der var Dannebrog, gulddrammer om nationalromantiske billeder samt portrætter af Pia Kjærsgaard og Grundtvig. Vi skulle alle sætte os i mødelokalet for at høre om Dansk Folkepartis mærkesager og standpunkter, og der var bagefter mulighed for at stille spørgsmål. Vore forventninger – forskelligartede som de var – blev i den grad mødt, og det var en farverig oplevelse, hvor udlændingepolitik absolut var i fokus. Marie

Krarup startede med at fortælle om sin far, Søren Krarup, og forsvarede hans holdninger og handlinger. Hun forsøgte ihærdigt at forklare om nationalfølelse og danske værdier, men for flere af os fremstod hun meget snæversynet og ja, en smule racistisk. Da der var mulighed for at stille spørgsmål, kom der hurtigt gang i debatten, og der blev udvekslet meget forskellige holdninger, blandt andet i opfattelsen af Koranen og Bibelen. En af klassens elever med indvandrerbaggrund forlod lokalet i vrede. Bagefter viste Marie Krarup os rundt i Folketinget og fortalte lidt om de forskellige lokaler, malerier og dagligdagen på Borgen. Det var tydeligt, at hun ikke brød sig om noget, der var moderne. Mange af os kunne ikke dele politisk holdning med hende, men vi kunne generelt fint opfatte hende som et smilende, flinkt og empatisk menneske.

Da vi onsdag var på vej hjem i toget var det med sært hæse stemmer, mindet om en super hyggelig tur med vores klassekammerater og en håndfuld fede oplevelser – også

faglige med fagene dansk og samfundsfag. Alt i alt må vi sige, at det har været en stor oplevelse for København og københavnernes at have besøg af 2q fra Ribe Katedralskole. Så var der gang i byen.

Camilla H. Andsager, 2q

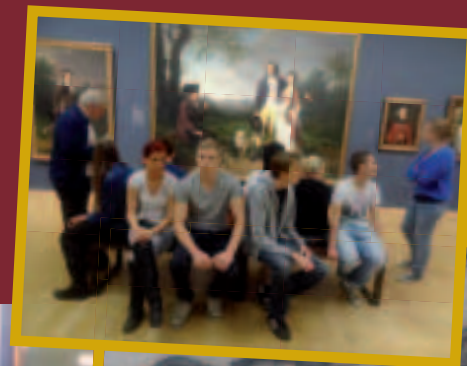
Gitte Kaas, 2q

Louise T. Granerud, 2q

Nana K. Pedersen, 2q

Sabrina S. Paulsen, 2q

samt Hans Christian Vester

Kreativt projekt 2012

I billedkunst malede kursisterne gruppe-malerier på 70 x 100 cm i ekspressiv og/eller vitalistisk stil. Hvert billede skulle fremstille (mindst) to menneskefigurer.

På Ribe Katedralskole afvikler vi hvert år i december et stort, kreativt projekt med 1. hf-årgangen. Projektet varer tre dage og afsluttes hvert år med en fremførelse og udstilling af de værker, kursisterne har frembragt. Temaet for dette års projekt var krop og bevægelse, herunder både ydre, fysisk bevægelse og indre, sjælelig bevægelse. Deltagende fag var drama, musik og billedkunst.

På tredje- og sidstedagen blev projektets dele samlet i én stor forestilling, hvor alle tre fag var involveret. Kursisterne opførte deres stomp og performances i musik og drama, mens de billeder, de havde malet i billedkunst, udgjorde scenedekorationen.

Sammenhængen i forestillingen skabtes ved, at de tre fag på hver deres måde kredsede om det tema, vi havde valgt at arbejde med – krop og bevægelse.

Deep undercover?

Kursisternes forestilling var både swingende, humoristisk og ... uhyggelig?

Fag i hf-uddannelsen på Ribe Katedralskole

På hf er der både en række fag og faggrupper, alle skal have, og nogle fag, man selv kan vælge. Desuden er der introduktionskursus, værkstedsundervisning og projekter.

- **De obligatoriske fag** er dansk A, engelsk B, matematik C, idræt C, et praktisk/musisk fag (musik C eller billedkunst C)
- **De obligatoriske faggrupper** er kultur- og samfundsfaggruppen (historie B, religion C, samfundsfag C) og den naturvidenskabelige faggruppe (kemi C, biologi C, geografi C)
- **2 - 4 valgfag:** 2 valgfag på B niveau eller 1 valgfag på B og 2 på C niveau eller engelsk A og 2 valgfag på C niveau eller engelsk A og 1 valgfag på B niveau

1. år	2. år
Dansk (A)	
Engelsk (B)	
Kultur- og samfundsfaggruppen: Historie (B) Samfundsfag (C) Religion (C)	
Idræt (C)	Større skriftlig opgave
Musik eller billedkunst (C)	
Naturvidenskabelig faggruppe: Kemi (C) Biologi (C) Geografi (C)	2 til 4 valgfag (A, B eller C)
Matematik (C)	
Værksted	Værksted

- **Valgfag på C-niveau:** Psykologi, Filosofi, Erhvervsøkonomi, Datalogi, Innovation
- **Valgfag på B-niveau:** Matematik, Kemi, Biologi, Naturgeografi, Samfundsfag, Psykologi, Musik, Billedkunst, Idræt, Tysk fortsætter-sprog, Spansk begynder-sprog
- **Valgfag på A-niveau:** Engelsk

Valgfagene er et-årige og ligger i uddannelsens 2. år.

Profil for hf på Ribe Katedralskole

HF er tilrettelagt således, at den enkelte elev får mest mulig støtte gennem forløbet.

Introduktionskurset

Kurset ligger i de første måneder af uddannelsen. Her prøves elevens faglige niveau gennem tests, eleven introduceres til hensigtsmæssige studievaner, IT, skolens bibliotek, forskellige arbejdsformer, tutorordning, studiebog og værkstedsundervisning, samt møder skolens elevforeninger.

Tutorordning

Lige fra starten er eleven tilknyttet en bestemt lærer, en tutor, som eleven jævnligt fører samtaler med. Tutoren skal hjælpe eleven til at få et godt og udbytterigt forløb på hf. Med tutoren taler eleven om, hvad han eller hun kan blive bedre til, så eleven hele tiden arbejder frem mod et mål.

Studiebog

Er et elektronisk dokument, hvor eleven skriver om tutorsamtalerne. Studiebogen er et redskab for eleven, så eleven ved, hvad han eller hun skal blive bedre til og hvordan.

Værkstedsundervisning

Udgør 50 timer af uddannelsen. I værkstedsundervisningen introduceres eleven blandt andet til fagenes fælles metoder og studieteknik, og der arbejdes med eksamenstræning.

Studietimer

En gang om ugen er der midt på dagen indlagt 2 lektioner til lektielæsning i skemaet. 2 lærere repræsenterende forskellige fag hjælper eleverne med lektiearbejdet.

Studieretninger og fag i gymnasiet

for årgangen, der begynder august 2013

STUDIERETNINGER	naturvidenskabelige		samfundsvidenskabelige		kunstneriske		sproglige		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Matematik A Fysik B eller A Kemi B eller A	Biologi A Matematik B eller A Muligt 3. studieretningsfag: Idræt B eller kemi B	Samfunds-fag A Matematik B eller A Muligt 3. studieretningsfag: Psykologi C 2.fremmedsprog skal være tysk fortsættersprog	Samfunds-fag A Engelsk A Matematik B	Musik A Matematik A Muligt 3. studieretningsfag: Fysik B	Musik A Engelsk A Muligt 3. studieretningsfag: Billedkunst C	2 sprog Spansk begyndersprog A Engelsk A. Muligt 3. fag: Samfunds-fag B Muligt valgfag: Psykologi B (kun muligt på denne studieretning)	3 sprog Spansk begyndersprog A Engelsk A Desuden 2. fremmedsprog,	4 sprog Latin A Græsk A Desuden engelsk B og 2. fremmedsprog
FÆLLES FAG	Ved siden af alle studieretningerne skal man vælge <i>ét andet fremmedsprog end engelsk</i> (dette gælder dog ikke studieretning nr. 7). Man kan vælge: Et begyndersprog på A-niveau: italiensk, spansk, fransk, tysk, <i>eller</i> et fortsættersprog på B-niveau: tysk, fransk. Undervisningen i dette andet fremmedsprog begynder samtidig med studieretningerne. <i>Øvrige fælles fag:</i> naturvidenskabeligt grundforløb, almen sprogforståelse, almen studieforberedelse historie A, dansk A, engelsk B matematik C, fysik C, biologi C, kemi C (studieretning 1-3 og 5), <i>eller</i> naturgeografi C (studieretning 4 og 6-10), samfunds-fag C, oldtidskundskab C, religion C, musik C <i>eller</i> billedkunst C <i>eller</i> dramatik C, idræt C								
VALGFAG	<i>Valgfagene ligger normalt i 3.g og er følgende:</i> C-niveau: filosofi, psykologi, erhvervsøkonomi, datalogi, innovation, naturgeografi, kemi B-niveau: matematik, fysik, naturgeografi, biologi, kemi, samfunds-fag, musik, billedkunst, idræt, psykologi A-niveau: matematik, kemi, engelsk, fortsættersprog (tysk, fransk) For studieretning 7 er der et valgfag allerede i 2g.								

Grundforløb og studieretningsvalg

Det første halve år i gymnasiet – grundforløbet – er på Ribe Katedralskole fælles for alle nye elever uanset hvilken studieretning, den enkelte regner med at vælge. Dette gør, at alle elever er helt frit stillet, når de i december skal vælge studieretning. Herved adskiller Ribe Katedralskole sig markant fra de fleste andre gymnasier.

De første uger af grundforløbet er planlagt som et introforløb, hvor eleverne introduceres til hensigtsmæssige studievaner, studieteknik, skolens IT og bibliotek, samt møder skolens elevforening.

I grundforløbet vil eleven møde mange af de fag, der er relevante, for at eleven på det bedst mulige grundlag kan vælge studieretning. Desuden vil skolen ved forskellige arrangementer i efterårets løb grundigt orientere om valg af studieretning og 2. fremmedsprog.

Valget af studieretning og valget af 2. fremmedsprog skal sammentænkes, og eleven vælger derfor studieretning og 2. fremmedsprog samtidig ved slutningen af grundforløbet.

Det endelige valg af studieretning foretages omkring den 1. december, og undervis-

ningen i studieretningerne begynder midt i januar. Eleverne går i den valgte studieretning de følgende 2½ år, indtil de bliver studenter.

Nogle kombinationer af studieretninger og sprog giver plads til valgfag i 3.g. Andre kombinationer af studieretninger og sprog betyder, at eleven allerede har opfyldt kravene om antal fag i en studentereksamen. De fælles fag er fordelt over alle tre år således, at nogle er treårige, mens andre er et- eller toårige. En del af de fælles fag optræder allerede i grundforløbet, og andre optræder først i 2. eller 3.g.

Nye fælles "fag" i gymnasiet efter 2005

Almen studieforberedelse

Almen studieforberedelse danner alle 3 år rammen om et samarbejde mellem 3 - 4 fag fra henholdsvis det naturvidenskabelige, humanistiske og samfundsvidenskabelige område. Et af målene med almen studieforberedelse er, at eleverne udvikler sig til studerende.

Almen sprogforståelse

I almen sprogforståelse lægges grundlaget for det videre arbejde med sprog. Med latin som fælles udgangspunkt arbejder eleverne bl.a. med grammatik, sproghistorie og sociolingvistik. Kurset i almen sprogforståelse gør det nemmere for eleverne at lære sprog, og det fungerer som intro til de sproglige studieretninger.

Man har kun almen sprogforståelse i det første halve år i gymnasiet.

Naturvidenskabeligt grundforløb

Med udgangspunkt i emner, som eleverne kender fra hverdagen, arbejder fagene fysik, kemi, biologi og naturgeografi sammen om at illustrere den naturvidenskabelige tankegang og metode.

Man har kun naturvidenskabeligt grundforløb i det første halve år i gymnasiet, og forløbet fungerer som indtro til de naturvidenskabelige studieretninger.

Noget, jeg især husker fra 1. g, var at være træt. Næsten hver dag, når jeg kom hjem fra skole, gik jeg direkte op i min seng for at sove et par timer. Det tager jo på kræfterne at være en stræber (ikke fordi jeg overhovedet var en stræber i 1.g; men jeg sad alligevel og var dybt betaget af, hvad diverse lærere havde at fortælle mig).

Det er en ting, der ikke har ændret sig over de sidste 3 år. Jeg har aldrig lært så meget, som jeg har gjort i min gymnasietid. Jeg mindes mange stunder rundt om aftenstaden, hvor jeg brillerede med min nyerhvervede viden – mine forældre kunne ikke have været mere ligeglade.

Men der er nu alligevel en forskel på at gå i 1.g og på at gå i 3.g. Det bliver især tydeligt, når man som en erfaren 3.g'er går rundt på skolen og ser de forvirrede 1.g'ere, som forsøger at finde hoved og hale i den store nye verden, der er Ribe Katedralskole.

Selvom det selvfølgelig giver en følelse af overlegenhed og frihed, at man selv kun mangler færre måneder, end der er fingre på ens hænder, og at de små pus så skal være lænket til skolebænken i flere år, så er det alligevel som at se et glimt af fortiden. Selvom man har forsøgt at overbevise sig selv om, at man faktisk ikke var så kikset og forfjamsket, så er faktum, at vi alle er små forfjamskede individer, der prøver at finde hoved og hale i denne verden, der – heldigvis (!) – ikke kun er Ribe Katedralskole. Jeg, som 3.g'er, kan måske godt føle mig godt tilpas på Ribe Katedralskole og virke som om, jeg har styr på det hele; men sandheden er jo, at det er slut lige om lidt. Snart står jeg med et eksamensbevis i den ene hånd og en hue i den anden, og så får jeg lov til helt selv at vælge, hvad jeg nu skal. Jeg ved det, det er faktisk ret forfærdeligt! Hvem er det, der har givet mig autoritet nok til at kunne styre mit eget liv? Det er nok den

største forskel, jeg kan finde mellem 1.g og 3.g. Tingene er ikke planlagt længere, der er ikke en nogenlunde fast rettesnor, du kan følge. Og det kunne ikke være bedre.

Jeg er klar over, at jeg er hoppet lidt over 2.g'erne, men vi ved jo alle, at 2.g ikke rigtig er andet end en irriterende fase, hvis eneste lyspunkt er storturen (åh, 1.g'er, I kan ikke glæde jer nok!), og det vigtigste i 2.g er at holde ud. Det er 1.g og 3.g der er spændende, i 1.g er alting nyt, og i 3.g er alting snart nyt.

Der er ikke så meget andet at sige, end at give et shout-out:

1.g'er: Nyd det! Nyd jeres tid her, for – og jeg taler af erfaring – lige pludselig er det slut.

2.g'er: Fortvivl ikke.

3.g'er: VI ER DER NÆSTEN!

Johanne Kjer Svendsen, 3r

Barcelona. AT-studietur med 2v

Studieturen for 2v gik til Barcelona. Valget faldt på Barcelona, fordi klassen har spansk som studieretningsfag. I tiden op til studieturen planlagde klassen, at den modernistiske side af byen skulle være det vigtigste tema. Det vil sige, at vi især så på kunst og arkitektur. Kunstnere som Pablo Picasso, Salvador Dalí og Antonio Gaudí blev studeret i detaljer. Under museumsbesøgene skulle eleverne lave præsentationer af udvalgte, spændende kunstværker. I katedralen La Sagrada Familia var der lejlighed til at undersøge de mærkelige søjlers fysik sammen med Birgitte Jastrup, klassens fysiklærer.

Når man siger Barcelona, siger man også fodbold og FC Barcelona. Mange elever valgte at besøge klubbens eget stadion Camp Nou, og de var begejstrede. Se bare Jens og Frederiks stolthed på billedet foran FC Barcelonas logo.

Nogle elever skriver om besøget i Gaudí parken Parc Güell:

"I Barcelona var vi også inde og besøge den helt store seværdighed – nemlig Parc Güell, som er designet af den berømte catalanske arkitekt Antoni Gaudí. Vi havde inden besøget arbejdet en hel del med Antoni Gaudí, som er en verdensberømt arkitekt, som især er kendt for sine originale værker inden for den modernistiske kunstretning. Forventningerne til parken var derfor høje, og vi blev bestemt ikke skuffede, da vi gik ind gennem det mosaikbeklædte indgangsparti. Parken er fyldt med farver, mosaik, finurlige kunstværker samt interessante bygninger – som alt sammen karakteriserer Gaudí's særlige stil. Parken var det sted, hvor arkitekten for første gang benyttede de bugtede og bølgede former. Men parkens fantastiske og nærmest surrealistiske former fandt ikke meget anerkendelse hos de øvrige arkitekter, som alle var funktiona-

listiske. Dette vendte dog fra ca. 1960, hvor Gaudí's arkitektur begyndte at høste anerkendelse.

Vi var et par timer i parken, hvor vi alle nød solen og de flotte værker. Alt i alt en rigtig god dag i det sydøstlige Spanien."

Andre elever fortæller om, hvad en studietur betyder for en classes sammenhold:

"Studieturen gav vores klasse et bedre sammenhold, fordi vi så hinanden som den person, man er uden for skolen. Mange af os kendte kun hinanden fra skolen. Vi hyggede os meget, både når vi var ude og se de ting, vi skulle; men også når vi havde tid på egen hånd. Så tog vi ned på Ramblaen og i det gotiske kvarter og kiggede på butikker. Nogle aftener tog vi en hel flok ud at spise sammen.

En enkelt aften, hvor der ikke var program, tog størstedelen af klassen på spansk restaurant, og bagefter gik vi på en bar, hvor vi fik nogle drinks.

Vi havde aftalt med lærerne, at vi skulle være tilbage på hotellet kl. 00.00, så vi gik ned i hotellets bar for at hygge videre."

Hjemturen blev en strabadstur på grund af en 'huelga general', en generalstrejke, hvor mange spaniere protesterede mod indgreb fra regeringen, der skulle regulere Spaniens dårlige økonomi. Alle tog situationen i stiv arm, som nogle her beretter:

"Vores tur hjem fra Barcelona var knap så fredelig og rolig som resten af turen. Dagen før vi skulle hjem, fandt vi ud af, at hele landet ville holde generalstrejke, og vi var derfor ikke sikre på, om vi kunne komme til lufthavnen og hjem til Danmark. Vækkeuret blev sat til klokken 04.00 natten til fredag i håb om, at vi kunne nå de første lufthavnsbusser. Da vi kommer hen til busholdepladsen, får vi at vide, at borgerne har spærret bussernes garage, så de ikke kan komme ud på gaderne og køre. Panik!! Vi skynder os derefter hen til nærmeste undergrund, men vi bliver mødt af politi med politihunde. Her får vi at vide, at vi kan blive en time og vente på toget, men dog er vi ikke sikre på, at toget overhovedet vil køre. På daværende tidspunkt er vi heller ikke sikre på, at vores

fly vil flyve. Vi stræber efter bare at komme ud af byen hurtigst muligt og ud i lufthavnen. Da klokken kun er omkring 05.30 om morgenen, og folk er trætte, er det svært at finde ud af, hvad der er den bedste løsning. Vi endte med at dele os op og fylde nogle taxaer, hvorefter vi kørte mod lufthavnen. Da vi ankom, var der 6 timers ventetid, før vi kunne tjekke ind. I lufthavnen gik en stor flok demonstranter rundt og larmede og hujede, så selvom klokken kun var omkring 06.00-06.30, så var der langt fra ro. Vi anbragte os i et hjørne et stykke væk fra larmen og tiden blev brugt på at få lidt søvn. Vi kom med flyet som planlagt og landede i Hamborg til planlagt tid. Omkring 14 timers rejse, men vi kom hjem!!"

*Elever fra 2v og
Kirsten Kirkelund*

På tur i naturen

AT-studietur til Tjekkiet med 2y

Redningsaktionen.

Fyldt med forventning mødte jeg op på Bramming Station søndag nat kl. 02.14; jeg stod foran en lang rejse til Tjekkiet.

Fuldstændig radbrækket ankom jeg til Tjekkiet efter en 12 timer lang rejse. Jeg indkvarterede mig på Hotel Brada sammen med min klasse. Hotellet var det mest faldefærdige, uhumske, uhyggelige og ubekvemme, jeg har oplevet. Men alt dette betød intet, fordi jeg ikke regnede med at have tid til at være på hotellet. Til frokost fik jeg serveret grøn og klumpet suppe, fyldt med olie og kommen; jeg var henrykt! Jeg var klar til dagens strabadser.

Mandag kl. 15.01.

Jeg begav mig af sted på en lang og hård trekking-tur. Den tjekkiske natur var fantastisk at vandre igennem; de rå bjerge og de smukke udsigter fortryllede mig. Men pludselig skete det utænkelige. Vores alle sammens kære Johan kastede sig ud fra en klippe og vred rundt på foden i faldet. Av, av! Nu var gode råd dyre, hvordan skulle vi nogensinde få Johan hjem? Men min lærer Jesper vidste, hvordan man skulle overleve i naturen. Vi fik hurtigt lavet en bære af grene og jakker, og fire friske fyre bar den sårede hjem.

Tirsdag kl. 10.03.

Nu stod den på orienteringsløb. Alle var spændte og klar. Jeg syntes, at det var en hård, men fed oplevelse. Alle fandt heldigvis hjem fra den store skov. Resultaterne viste også, at man godt kunne være stolt af at have gennemført den 3-5 kilometer lange rute.

Navn	Maks. puls under løb	Gennemsnitspuls under løb	Kalorieforbrug (Kcal)	Tid (min)
Lea	185	152	589	1:03:20
Katrine	190	159	792	1:08:20
Jeppe	199	177	786	0:50:29
Isa	187	154	570	0:58:00
Charlotte	197	167	447	0:47:30
Nanna K	203	164	833	1:08:16
Pernille	192	156	673	1:12:31
Freja	193	168	756	1:03:46
Martin	188	164	548	0:37:09
Rikke V	185	154	756	1:08:16
Louise	183	144	558	1:12:10
Nikolaj	190	172	374	0:37:09

Resultater fra orienteringsløbet.

Klatring i den barske natur

Tirsdag kl. 19.39.

Min lærer Jesper havde forberedt et udfordrende og uhyggeligt stjerneløb i skoven. Vi skulle medbringe lommelygter og et frygtløst sind. Ruten bragte os både til toppen af et bjerg og til bunden af en dal. Den nat sov jeg godt!

Onsdag kl. 09.12.

Jeg sad i en bus på vej mod de hidtil hårdeste udfordringer på turen. Først var det tid til klatring i flere tusind meters højde. Helt stakåndede i den tynde luft begyndte vi at klatre op og ned ad de rå klippevægge. Derudover skulle vi prøve at rapelle ca. 30 meter ned. Den oplevelse gav mig et sus i maven...

Onsdag kl. 14.58.

Jeg var ved at gøre mig psykisk klar til en knaldhård mountainbike-tur. Rygterne svirrede om, at det skulle blive turens hårdeste del. Det viste sig at være mindst lige så hårdt, som alle havde frygtet; men samtidig også en utrolig flot tur, susende gennem landskabet. Alle gav sig 100 %, som man også tydeligt kunne se på mælkesyreverdierne.

Navn	Før MTB-kørsel	Under MTB-kørsel
Nikolaj	4.7	6.6
Martin	4.2	23.4
Mikkel	4.6	16
Pernille	3.8	21.8
Charlotte	2.3	13.8

Mælkesyreverdier (mmol/L) før og under mountainbike-turen.

Alt i alt en fantastisk tur, med masser af fede oplevelser og et godt sammenhold.

*Martin Hartz Bak, 2y
Annelise Bergmann Andreassen, 2y
Anne Dorte Agergaard, 2y
Pernille Jensen, 2y*

En tiltrængt pause på mountainbike-turen

Hele verden i én by

AT-studietur til London med 2x. En feature.

Man hører tit New York blive kaldt den "store støbeske", fordi byens mange kulturer næsten smelter sammen. Her er tale om en by næsten udelukkende bestående af alverdens indvandrere, som går sammen i at skabe deres helt egen kultur. Ser man herefter på London, er der mange lignende forhold. En engelsktalende by med et enormt antal indvandrere, og alligevel er det ikke helt det samme. Det store antal kulturer er til stede og eksisterer fredsommeligt sammen, men det praktiske samliv mellem dem løses på en ret anderledes måde end i Amerika. Det er svært at sige, hvad det skyldes; men et besøg i London kan kaste lys over nogle af disse forhold.

I London, den multikulturelle metropol, oplever man let, at de forskellige kulturer har meget opdelt professioner. Når der skulle handles lidt frugt, eller der var brug for en lille flaske vand, var kioskerne og boderne det første, man havde udkig efter. Og i alle disse boder og kiosker ville man så opdage, at man næsten kun ville finde mellemøstlige ansatte. Hvis man så tog et kig på de asiatiske borgere i London, var det meget tydeligt, hvis man f.eks. tog til Camden Lock eller Chinatown, at asiaterne var meget vel klar over, at deres mad var meget speciel i forhold til normal europæisk mad. Derfor fandt man rigtig mange asiater, som handlede med mad, men man fandt ikke nogle, der f.eks. handlede med tøj. Når det blev eftermiddag, og det var barrene, der stod for skud, ville man opdage, at hver bar var fyldt op med britiske medarbejdere. Vi synes næsten, man kan konkludere ud fra dette, at indvandrerne har fundet jobs, hvor der ikke er brug for de største sprogkundskaber i engelsk, hvorfor man ikke finder nogle indvandrere på en bar, hvor de ansatte er nødt til at kunne kommunikere med de øl-trængende gæster. Arbejdet i en bod og kiosk er let, for der behøver man knap nok at kunne sige andet end beløbet, for alt andet bliver fundet frem af kunden. Arbejdet

i en lille kinesisk madbod er også rigtig let, da der er blevet placeret navneskilte på alle madvarerne, så kunderne bare skal sige lige det, de vil have, eller pege, hvis det går helt galt med udtalen.

Da der er så mange forskellige kulturer, er der også mange forskellige religioner. Derfor er London nødt til at have mange forskelligartede kirker, moskeer mv. Man skulle tro, at de store kristne kirker i London ville være enormt udsmykkede indvendig, men det var de ikke. Tværtimod var der ikke særlig meget udsmykning. Pladserne i disse kirker var stærkt opdelte, så de rige kristne kunne sidde bedre end de fattige. Disse bygninger var arkitektonisk meget flotte.

Udover disse var der bl.a. også London Central Mosque. Denne moske var først og fremmest en kæmpe bygning, men den var også meget anderledes end de almindelige kristne kirker. Når man træder ind i selve bederummet, opdager man, at det simpelthen bare er et stort gulvtæppe, bortset fra at der ved bagvæggen er en talerstol. I denne kirke var der dog også opdelte pladser, her var det bare på en anden måde. Her blev kvinder og mænd adskilt. Kvinder blev placeret på en balkon helt bag i rummet. Der var ikke

nogen udsmykning bortset fra en mægtig lysekrone, som hang ned fra loftet. Rummet var ikke bygget efter nogen religiøs byggevejledning, men i stedet bygget, så det var lettere at lufte ud i rummet. Udover disse to forskellige slags kirkerum var der også

alarm, indtil døren lukkede igen. Denne alarm var sat til på grund af den enorme udsmykning, der var i kirken. Kirken var udsmykket med guld fra gulv til loft. Næsten. Denne kirke var blevet udsmykket, for at den skulle imponere rigtig meget. Der var igen i denne kirke opdelte pladser, dog var det ikke så udpræget som i den kristne kirke.

En anden vigtig del af Londons kultur er forholdet til imperialismen og Englands tid som kolonimagt. Overalt i London ses symboler og bygninger fra denne tid, som statuer af store hærførere og en pompøs, storslået byggestil. Krigsmuseer, store kanoner og mindesmærker markerer landets overlegenhed i alle nyere krige, det har deltaget i. Der er et helt tydeligt budskab her: Denne hovedstad udgør centrum i en stormagt! Det hele indbyder til ærefrygt og underlegenhed overfor denne herskerstad. Men hele stemningen og idéen om et sted, hvorfra verden styres, synes punkteret en smule på ironisk vis af mængden af indvandrere og fremmede kulturer, der har indtaget byen. Især i centrum kan konflikten

mellem den imperialistiske fortid og den globaliserede nutid opleves.

Men kolonitiden var ikke kun opblomstring for krig og pompøsitet. Også videnskaben

en græsk ortodoks kirke. Denne kirke var lidt anderledes end repræsentanterne for de netop nævnte trosretninger. Det var en lille kirke, som lå på en privat grund. Når man åbnede døren for at gå ind i kirken, lød en

blomstrede i denne tid i England, og ting som det moderne ur og den mekaniske lommeregner har her sin krybbe. Her var altså en tid, hvor verdens problemer i stigende grad kunne løses med tandhjul og fjedre. Dette står på mange måder i skarp kontrast til byens kristne tradition. Træder man ind i Westminster Abbey til en af kirkens gudstjenester, vil man som protestant måske blive forbavset. Ritualerne og kirkens opbygning leder på mange måder tankerne hen mod den gamle, katolske kirke. Her er en tydelig markering af, hvem der er fin nok til at sidde hvor. Her svinges med røgelse og fægtes med høje guldkors. Disse traditionelle handlinger og forholdene i landets andre kirker vidner om en stærk kirke i landet. Men hvad gør kirken, når pludselig tiden er under menneskets kontrol, og den guddommelige himmel med de smukke stjerner bliver til et pejleinstrument, og noget man

laver tabeller over? Dette var nemlig, hvad der skete, da England var kolonimagt, og disse metoder blev taget i brug for bedre at kunne navigere rundt på verdenshavene. Her møder vi igen en konflikt mellem verdensbilleder. Og hvor den kristne kirke tilsyneladende har trukket sig tilbage i traditionerne, kan man i kælderen under Londons moské se, hvordan videnskab og islam faktisk er tæt forbundne. Alt i alt er London en fredelig og særdeles multikulturel by. Der er krig og fred, religion og mekanik, islam og kristendom osv. Men de mange modsætninger, byen indeholder, kan ikke siges at være integreret i hinanden; forudsætningen for den fredelige sameksistens er sameksistensens tendentielle fravær. Kinesiske bartendere, tyrkiske messedrenge og trådløst internet i kirkerne er særsyn, og kun få andre subkulturer er smeltet sammen med andre. I stedet er

London en by opbygget af mange små dele: imperialistiske byggerier i en, Chinatown i en anden og finanskvartier i en tredje. Forskellige kulturer, tider og idéer lever hver for sig, side om side, ikke så meget for at udvikle hinanden og smelte sammen som for hver især at sætte sit særlige præg på London. Som vinder står indbyggeren eller turisten, der møder et rodet, men voldsomt interessant sammensat sted. Nøjagtigt som på British Museum kan du gå til den ene side og møde kinesisk kultur, gå til den anden side og møde græsk kultur, og det er alt sammen produkt af Englands tyveri og ødelæggelse verden over for et til to århundreder siden, da kolonimagten uhmæmet hentede andre landes kulturskatte til London.

*Andreas B. Michelsen, 2x
Jeppe Skals, 2x*

Studietur i Hovedstaden, 3y

Vi skriver mandag den ottende oktober, og 3.g-eleverne har aldrig været så klar som nu. Der er ikke lang tid til efterårsferie, afslapning og fri, men det er ikke det, som fylder hovederne på de efterhånden utålmodige 3.g'ere. Vi er kommet til dagen, hvor turen går til København. Tre dage i selskab med klassen og en studieretningslærer på eventyr i hovedstaden. For vores vedkommende er programmet pakket, fra vi tager afsted, til vi kommer hjem igen, og det passer ikke helt ind, når drømmen er at vælte København by night.

Vi begynder med en noget turbulent rejse med de offentlige transportmidler, men intet kan slå os ud. To engle fra 3y har været så uselviske, at de har bagt henholdsvis pizzasnegle og muffins til den fire timer lange togtur. Det hjælper gevaldigt på humøret, som ellers er ved at overskygges af trætheden. Dog kan man jo altid grine ad folks grimme sovende ansigter.

Ankomst og indlogering på Hotel Jørgensen mandag aften går som smurt. Vi får indrettet os på de, lad os sige, noget pladsminimale værelser; men stemningen er i top. Nu skal der gøres klar til fællesspisning for derefter at udforske bylivet i Danmarks hovedstad.

Tirsdag morgen står den på fint besøg på DTU (Danmarks Tekniske Universitet), og på trods af at vi fremstår som en flok slukørede studerende, præsterer vi at udføre eksperimenter med shampoo og andemad for at tjekke shampoos påvirkning af økosystemet. Den tildelte frokostpause bliver

mere til en "morfar"-pause for 3y. Konsekvenserne af de få timers søvn begynder at melde sig, og universitetets indretning er belejlig til et power-nap. Dog varer det ikke længe, før Jesper må hive op i os for at nå videre i det spændende program, der ligger foran os. Besøget på DTU er nemlig ikke slut endnu. Vi bliver budt på varm kakao og wienerbrød hos Kåre Press-Kristensen, som er civilingeniør, og får samtidig en præsentation af kemikalier i økosystemer og info om studiemiljøet på DTU. Kåre er en velformuleret herre, og han udleverer forskellige regneøvelser i forbindelse med sin præsentation, og snart er der liv i os igen. Som lynt er vi videre, og to timer efter besøget på DTU sidder vi i en lille gymnastiksal på Frederiksberg og er klar til Capoeirakursus ved Steen Møller. Steen Møller er stifter af den største Capoeira-forening i Danmark og er meget passioneret omkring sin sport og sin ånd. Vi går i gang med det samme, da vi hjemmefra har lært et par grundtrin. Capoeira indeholder sang og musik, men også akrobatiske udfoldelser er en del af denne kamp-kunst. 3y bliver udfordret fysisk, men også psykisk, da vi pludselig skal til at vise, hvad vi kan for hele klassen og Steen Møllers elever midt inde i en cirkel af musik og sang.

Vi er nu nået til den sidste aften på vores sidste studieretningstur som elever på Ribe Katedralskole. Men det betyder ikke, at en klasse på 26 elever kan blive enige om, hvad der skal ske. Det resulterer i, at nogle vælger at bruge deres 24-timers Metro-klippekort fuldt ud og køre en smut til Københavns lufthavn, bare fordi det kunne være fedt, mens andre vælger at købe sig god og lækker Take-Away, som sushi eller China-boks. Lige

meget hvad, er vi sikrer på at alle havde en forrygende sidste aften i selskab med nogle uforglemmelige personer.

Onsdag morgen klokken ti befinder vi os i 'Butcher's Lap' i Kødbyen, København. Her er det tid til en times hård styrketræning i form af Cross Fit. Lokalerne er, som navnet indikerer, gamle slagterifabrikker, men med et strejf af modernitet. Der er tegninger og flotte sort-hvide billeder på væggene.

To søde og imødekomende trænere præsenterer sig, Simone og Morten, og så går vi ellers bare i gang. Ti minutters opvarmning, hvorefter vi går sammen i par og dyrker intervaltræning. To minutters konstant arbejde, to minutters restitution. Der, hvor makkeren stopper, starter du, og sådan fortsætter vi i 20 minutter. Det lyder måske ikke af meget, men det er nok til en øm krop i flere dage efter.

Den sidste studieretningstur med 3y har været fuldstændig fantastisk. Vi har virkelig givet den alt, hvad den kunne trække, og mere til. Ikke noget med sure miner, bare klø på og nyd det i fulde drag. Men med vores klasse har man slet ikke lyst til andet end at give al sin energi. 3y er verdens bedste klasse, hvor der altid er grin og kærlighed i luften. Så tak for en god tur 3y.

Nanna Rasmussen, 3y

Freja Barslund, 3y

Ribe Katedralskoles idrætshal

har fået en lillebror: Dåbsfest 4. september 2012

4. september 2012 - endelig! Ventetiden er forbi. Med rektor Bent Karsdal og formand for skolens bestyrelse biskop Elisabeth Dons i spidsen for rækken af indbudte gæster indviedes det nye idrætsbyggeri officielt med vin og pindemadder, taler og sange samt elevdemonstration af de nye idrætsfaciliteter. Næsten som præsterne i den gamle latinske stod nutidens ordnede idrætslærere klar til at guide gæsterne rundt. Måske, vil nogen sige, er dette bare endnu et kapitel i Ribe Katedralskoles bygningshistoriske almanak, og dog... I nuet er det opfyldelsen af en tiltrængt opgradering af

idræts fysiske faciliteter, hvilket der redegøres for senere; men det er også en milepæl i Ribe Katedralskoles idræthistorie. For idræts historie på Ribe Katedralskole spænder lige så langt tilbage som fagets tilblivelse i landets højere skoler. Efter at gymnastik indføres i hæren i 1804, bliver den med skoleloven 1814 obligatorisk i almue- og borgerskolerne under varettagelse af - ikke pædagogisk uddannede idrætslærere som i dag - men derimod af officerer fra hærens gymnastikuddannelse. I første omgang både for drenge og piger. Således undervises også pigerne på Ribe

Katedralskole i 4 ugentlige gymnastiktimer i skoleåret 1821-22, men kun indtil 1828, hvor pigerne sættes på udskiftningsbænken efter en lovmæssig justering. Indholdet i den tidlige danske skolegymnastik var inspireret af tysk pædagogisk gymnastik efter skolegymnastikkens fader J.F.C. Gutsmuths, (1759-1839), tysk gymnastikpædagog og teolog. Det er Gutsmuths bog, "Gymnastik für die Jugend", der lægger grunden til den moderne gymnastik og dens indførelse i skolerne som opdragelsesmiddel. Den tyske gymnastik efter Gutsmuths foregik udendørs (der fandtes

endnu ikke gymnastiksale) og bestod af leg, boldspil, kraftbetonede øvelser som spring, kast og ”redskabsaktiviter” i det fri med klatring i træer og tov, passering af stammer og bæk o.l.

Med byggeindvielsen 5. september 1856 af den nuværende skolebygning på Ribe Katedralskole, rykker gymnastikken indenfor i den bygning, der i dag huser skolens nye kantine. Der er i dag ikke mange fysiske spor efter skolens første gymnastiksal forbeholdt dren-

gene, og dog: Vindueshullerne i den nye kantine sidder samme sted som i 1856. Og Indtil ombygningen af Rundgangen i 2010 kunne man i ”frugtboden” bevæge sig ned på gulvet i skolens første gymnastiksal – og så passede højden af vinduerne, som det sig hør og bør for gamle skolegymnastiksale. Med ombygningen i 2010/11 blev Rundgangens dybe gulv fyldt med et metertykt betonlag og hævet op til gadeniveau – en opfyldning som den gamle gymnastiksal hidtil havde undgået, både ved rundgangens tilblivelse i 1979/80 og under dennes renovering i 1987.

Længe inden skolens første gymnastiksal blev helt lagt i betongraven, fungerede den som pigernes gymnastiksal fra 1914 og frem til 1979, hvor skolens idrætshal blev opført – endnu en indvielse! I samme periode foregik drengegymnastik i skolens nye gymnastiksal bygget som led i et større bygnings- og renoveringsarbejde af Puggaard. Efter 1979 indrettedes drengenes ”nye” gymnastiksal til bibliotek, der så igen i 2002 blev flot moderniseret. En modernisering der betød, at flere bygningsmæssige spor af

rummets oprindelige funktion forsvandt. I dag vidner de højt placerede vinduer mod bibliotekshaven dog om rummets fortid med klatring i ribberne, spring over buk, og fra 1880’erne svensk Linggymnastik på lige

rækker efter gymnastiklærerens militærkommandoer. Som en lille nichefortælling hører også til rummets

historie, at tyske soldater, som udøvede gymnastik, her fandt en maskinpistol tilhørende den lokale modstandsbevægelse. Ak ja, hvis vægge blot kunne tale. At opsummere hele Katedralskolens idrætshistorie, selv i oversigtform, overstiger denne artikels spaltepads. Det må derfor afvente anden lejlighed at berette om blandt andet dengang, da Katedralskolens elever fra 1866 spillede engelsk cricket og tennis på engen ved Kurveholmen, hvor skolens kanoer nu ligger, eller da svømmeundervisningen foregik i det fri: ”I Sommermaanederne har hele Skolen Svømmeøvelser i Nipsaa, og øverste Klasses Disciple tillige undervisning i Riffelskydning.” (Citat fra Ribe Katedral-

skoles årsskrift juli 1872).

Apropos riffelskydning, så indførtes dette som en disciplin i gymnastikundervisningen i 1862 efter ministeriel forordning: ”Lørdagen den 27. April 1861, Formiddag Kl. 10-12, blev Skolen præsenteret for Gymnastikdirektøren, Hr. Generalmajor la Cour. Ved samme Lejlighed konfererede Generalen med Rektor angaaende den hensigtsmæssige Ordning af den af Ministeriet bebudede Riffelskydning ved Skolen og om Ledelsen af disse Øvelser med øverste Klases Disciple.” (Citat fra Ribe Katedralskoles årsskrift juli 1861).

For at det enkelte menneske i sin egen tid kan forstå sig selv i en samfundsmæssig sammenhæng, må man forstå det omgivende samfund og dets værdier, da disse værdier

afspejler den undervisning som opstilles af Staten, og som forventes udført på ungdomsuddannelserne, herunder gymnasierne. Det nye idrætsbyggeri anno 2012 udspringer derfor ikke kun af idrætslærernes fromme ønsker om en tiltrængt modernisering af fagets fysiske rammer, men også af tidens strømninger – eller rettere, de sundhedsmæssige problemer, som specielt rammer dette samfunds børn og unge, der i stigende grad fristes til fysisk inaktivitet bag computerens eller 3D skærmens lyseblå skær. Og i kampen om de unge menneskers opmærksomhed er det nødvendigt at formidle gevinsten ved sundhedsfremmende aktivitet gennem motiverende idrætsaktiviteter.

Derfor, med færdiggørelsen af de nye

idrætsfaciliteter tilbyder Ribe Katedralskole nu optimale fysiske rammer for, at eleverne kan få en udbytterig undervisning inden for fagets tre fysiske hovedområder: a) boldspil, b) musik og bevægelse, og c) klassiske og nye idrætter, jævnfør de aktuelle læreplaner for idræt, juni 2012.

Med op til tre idrætshold fordelt på tre forskellige indendørsaktiviteter ad gangen, kan boldhallen nu oftere frigøres til pladskrævende aktiviteter for et hold, som eksempelvis håndbold og badminton, og de nye faciliteter anvendes af op til to hold til hhv. fysisk træning med brug af maskiner og endelig dans og fri bevægelse.

Opsætningen af en spejlvæg langs hele den ene langside i det største af de 3 nye idrætssal, som hovedsageligt er tænkt til dans

kan arbejde koncentreret – og er dermed et bedre læringsrum. Med indkøb af topmoderne spinningcykler, styrketræningsmaskiner, gruppepulssystem og AV-udstyr fremstår faget idræt på Ribe Katedralskole nu fuldt moderne udrustet til både for alvor at kunne anvende elektroniske hjælpemidler under selve idrætsaktiviteten og efterfølgende til behandling af data og til at kunne motivere eleverne til fysisk aktivitet med anvendelse af topmoderne maskiner. Eksempelvis

og frie, kreative bevægelsesformer, giver læreren langt bedre mulighed for mundtlig vejledning sideløbende med forevisning af danskoreografier. Eleverne har også langt nemmere ved at tillære sig bevægelseskoreografier ved visuel selvrefleksion. Eksempelvis kan YouTube dansevideoer også tænkes inddraget via projektor og lærer i samme rum. Bevægelsesrummet giver også mulighed for at arbejde med måtteøvelser og inddragelse af mindre redskaber som for eksempel pilatesbolde. I forhold til tidligere, hvor to forskellige og for hinanden lydømmæssigt forstyrrende aktiviteter skulle forgå samtidigt i hallen, er disse aktiviteter isoleret for hinanden med det nye idrætsbyggeri. Det giver en klar gevinst i forhold til, at eleverne

vil eleven – og læreren – nu kunne følge egen og andres pulsværdier projiceret op på et lærred under spinning-aktiviteten, hvilket giver eleven mulighed for at relatere den igangværende fysiske aktivitet til viden om arbejdsfysiologi.

Ligeledes giver elevens arbejde i styrketræningsmaskinerne mening kombineret med læren om forskellige metoder for muskelarbejde og i udarbejdelsen af et træningsprogram. Læreren vil i højere grad end før kunne give individuel træningsvejledning under elevernes anvendelse af maskinerne. På idræt B-niveau er der yderligere mulighed for at kunne gå i dybden med tests og arbejdsfysiologi, idet eksempelvis 3 af de 15 elevspinningcykler har indbyg-

get elektronisk wattmåler, det vil sige, at effekten af det aktuelle arbejde kan aflæses præcist og efterfølgende anvendes til videre databehandling/-opsamling til brug for udarbejdelse af rapporter.

De nye idrætsfaciliteter optimerer derfor mulighederne for, at koblingen af praktik, teori og træning fremstår meningsfuld og motiverende for eleverne. Specielt sætter det nye elektroniske udstyr – pulsmålere og effektmålere – eleven i stand til kritisk at kunne analysere og vurdere forhold, der har betydning for den fysiske aktivitetens indflydelse på kroppen – og til fremme af egen sundhed.

Mens sana in corpore sano

(lat.: "en sund sjæl i et sundt legeme").

Benni Johanson

Danmarks første børnebog

og Anders Sørensen Vedel

Denne artikel peger på, at Anders Sørensen Vedel (1542-1616) var præget af normer, der findes i Danmarks første børnebog. I første afsnit præsenteres bogen og dens indhold udfoldes. Herpå viser jeg de centrale steder, hvor vi i Ribe i dag kan se spor efter Vedel. I tredje afsnit gives en kort skitse af Vedels virke. Vedels barndom og betydningen af skolegangen i Vejle behandles efterfølgende. I femte afsnit perspektiverer jeg Danmarks første Børnebog til europæiske forhold. Det er tænkeligt, at artiklen ikke rummer noget nyt for nogle få; men det gør den givetvis for de fleste. Historien skal atter og atter fortolkes og fortælles. Livet er kort, historien er lang.

1. "Trænger dig en fjært: lad hende gå"

Den trykte bog suppleres i disse år med den digitale bog, som man kan læse på sin computer, i-pad eller kindle; men dette faktum lader ikke Johann Gutenberg og udviklingen af bogtrykteknikken midt i 1400-tallet være et fænomen, der står tilbage i historien overhalet af informationsteknologien. Man skal forstå det ret: Gutenbergs opfindelse gav mulighed for masseproduktion og -distribution af tekster, og det gør vi i dag mere end nogensinde. Man kan ikke overvurdere betydningen af Gutenbergs opfindelse for reformationen, renæssancen og hele det videre oplysningsprojekt. Den første bog trykt i Danmark var en børnebog, som blev trykt i Odense i 1482. Den hollandske trykker Gotfred af Ghemen var den første, der trykte bøger i København. Hans første bog var en latinsk grammatik.

Herpå trykte han som den første bog på dansk *"Den danske Rimkrønike"*, der er håndskrevet i Sorø Kloster af Broder Niels omkring 1470. Rimkrøniken er en samling digte lagt i munden på de danske konger fra sagnkongerne til Christian 1. Det er tydeligt at se, at den nye teknik knytter sig til den samfundsmæssige magt: kirken,

kundskaben og kongen. I 1568 trykkes Niels Bredals *"Børne Speigel"*, der går for at være Danmarks første og dermed ældste børnebog. Den er set med nutidige øjne en kurios sag; den er imidlertid også et klart udtryk for sin samtid: renæssancen. Bogen er tilgængelig på Det kongelige Biblioteks hjemmeside, hvor der ligger en digital facsimile, det vil sige en komplet fotografisk

gengivelse af førstetrykket. Med titlen *"Børnespejlet"* er bogen udkommet på forlaget Wormianum, 2009, i en udgave, hvor sproget er nænsomt bearbejdet, og hvor den utrænede læser af ældre tekster kan få hjælp gennem ordforklaringer. Denne udgave bruges overvejende hér, endskønt noget af charmen ved det gamle sprog går tabt. *"Børnespejlet"* er en bog på godt 30 sider i et beskedent format. Størrelsen hænger sammen med, at det på dette historiske tidspunkt var vanskeligt i trykkeriet at levere et tilstrækkeligt kraftigt tryk på en større flade. Bogen har en ikke helt klar struktur, men man kan tale for, at bogen falder i otte kapitler eller afsnit af ganske forskellig længde. De tre første små kapitler hedder *"Først hvorledes børn skal have sig om morgenen"*, *"Hvorledes børn skal forholde sig om aftenen"* og *"Om hvorledes børn skal have sig udi kirken"*. Herpå følger *"Hvorledes børn skulle tjene til bords"*, der rummer et par bordbønner samt et stort underafsnit, som hedder *"Hvorledes børn skal selv sidde til bords"*. Borddækning opfattes som perceptuel og motorisk træning. Så skal vi ud af huset, hvorfor næste kapitel hedder *"Om spadseren og leg"* og *"Om Børnelære"*, hvor der hhv. fortælles om gode, dannende lege og dårlige, der får børn til *"At foragte al dyd, hæder og ære"*, endelig gives der gode råd med hensyn til respektfuld omgang med lærere og andre autoriteter. Bogens hovedstykke er *"Hvorledes børn skal skikke sig med hovedet, øjnene og andre lemmer"*, som er opdelt i tolv mindre stykker, hvor hele syv stykker omhandler den korrekte og kultiverede omgang med hovedet: hår, øjnene, ørerne,

næsen, munden, tungen, tænderne. De øvrige syv stykker omhandler kropsholdningen, skuldrene, livet, armene og hænderne, benene og fødderne, klæderne samt *"Hvorledes børn skulle skikke dem udi deres gang"*. I

det sidste lille kapitel, *"Om spejlet"*, fortæller Niels Bredal, hvorledes man bør bruge bogen som et spejl, man vurderer sig selv efter. Bogen er således en rettesnor eller med andre ord en etikettebog. Bogen er skrevet

på vers, der oftest rimer i sæt af to. Der er ikke gjort store anstrengelser for at skabe allitterationer; men versene har oftest en klar rytme. Det er rimeligt at antage, at der her ligger en pædagogisk tanke med henblik på indlæring. Der er tale om læredigte.

Bogen tilskynder til en passende gudfrygtighed, hvor vi ser syndsbevidsthed og taknemmelighed i morgen- og aftenbønnerne og i bønnerne før og efter måltidet. Vi ser også en konkret næstekærlighed i form af almisser til den fattige. Barnet retledes i at vise en passende og respektfuld adfærd i kirken og på kirkegården. Gode sæder og vaner af mere verdslig karakter er høflighed og flittighed, arbejdsomhed og umage samt ærbødighed for ældre, som automatisk er autoriteter. Der gives gode råd for et sundt liv og et godt helbred. Der skal være ro, værdighed og mådehold over måltidet:

"Vil du noget gøre, som magt ligger på, / Gør det om morgenen, før du mad monne få. / Thi mad og øl tynger menneskets forstand, / At de intet skikkeligt gøre kan." Så sandt, så sandt. Bredal lærer os, hvor omfattende de gode bordmanerer er. Vi får at vide, hvordan vi skal holde brødet, når vi skærer af det, hvordan vi skal pudse næsen, hvis vi får behov for det og hvordan vi skal lade som ingenting, hvis en loppe går til bidet. Mange steder gives der anvisninger på god hygiejne, såvel kropslig som åndelig. Efter måltidet vil det være passende med lidt motion. *"Om morgenen ved enge, bjerge og høje, / Om middag i æblegård og skov at blive. / Ved bække og åer om aftenen gerne, / Det forlyster sind, hoved og hjerne"*. / (...) / *"Børn skulle ikke altid forbydes at lege, / Men må stundom sig forlyste og vederkvæge. / Med skudsten, bold, tril og top, / Med klode (dvs. pind, HCV) og kegle, løb og hop. / At synge, kvæde, danse og springe, / Med hakkebræt, tromper og geiger at klinge."* Livsglæden må heldigvis udfolde sig i dans og i musik med strengeinstrumenter og violin.

Kroppen skal kultiveres i form af fysisk renlighed, og sanserne skal kultiveres i brugen.

Øjne og ører skal afstå fra nysgerrighed.
 Øjnene er sjælens spejl; men det er tungen,
 der løber over med, hvad hjertet er fyldt
 af: *"Tungen er en synderlig Guds gave, / Det
 ypperste, vi paa legemet mon have. / Til men-
 neskens gavn og til Guds ære, / Kan ikke et
 herligere lem være. / Men når tungen ej regeres
 med skel, / Da fordærver hun både liv og sjæl.
 / Et skib kan regeres med ror og styre, / En hest
 kan mand ved grimen tyre. / Men hvor en ond
 tunge er inde, / Kan hverken stål eller jern
 binde. / En god tunge kan et helt land bade, /
 En ond tunge kan et helt land skade."*

har været elev på skolen i fire år og regnes
 blandt de mest berømte. Derfor hænger der
 et portræt af ham på vores skole ved trappen
 op til H21 og H22. Vedel hyldes endvidere
 i en af sangene i skolens kantate. Længere
 nede ad Skolegade sidder en mindeplade
 med denne ordlyd: *"Paa denne Plads stod /
 "Lilliebjerget", / hvor Anders Sørensen Vedel
 boede / i 35 Aar indtil sin Død / 13 Februar
 1619"*. Hvorfor mon der er brugt "ö" og
 ikke "ø" på denne tavle?
 Endelig siger alle autoritative kilder, at
 Vedel døde i 1616, men den sidst citerede
 mindeplade skriver 1619. En eller anden

velynder. Mindesmærkets sider anfører, at
 Vedel er "FØDT 9 NOVEMBER 1542 / I
 VEILE" og "DØD 13 FEBRUAR 1616 / I
 RIBE". På monumentets basis ser vi Vedels
 selv tegnede emblem eller bomærke gengivet
 i bronze. Indeholdt i en opdelt trekant er
 der en blomstrende urt, der symboliserer
 sundhed; tiden symboliseres som en slange,
 der bider sig selv i halen og endelig et
 røgelseskar, som symboliserer gudfrygtig-
 hed. Ud for hver af trekantens sider står der
 et bogstav: D for Deus/Gud, S for Sanias/
 sundhed og T for Tempus/tid. Trekanten
 er indskrevet i en cirkel, hvor der yderst
 står: "Himlen overalt og overalt himlen".
 Budskabet illustreres af en himmelhvælving,
 der ligger ind under trekanten. På bagsiden
 af monumentet kan man læse: "KRIST
 SIGNE HVER GOD DANNESVEND, /
 SOM BAADE MED MUND OG HAND,
 / UDEN SKÆMT OG TANT, MED
 FLID OG TRO / VIL TJENE SIT FÆD-
 ERNELAND." Her ser vi en dobbelthed
 af det kristne og det nationale ved Vedel.
 Som polyhistor, det vil sige en person, som
 behersker mange forskellige former for vi-
 denskab, og renæssancehumanist har Vedel
 en sikker plads i Danmarks historie som
 teolog, videnskabsmand, historiker og ikke
 mindst litterat. På Sct. Catharinæ Plads rej-
 stes i 1929 Sct. Catharina brønden, som er

2. Vedel i Ribe i dag – og ikke

Vi ved med sikkerhed, at Ribe Katedralsko-
 le i godt 350 år lå i Skolegade umiddelbart
 vest for Domkirken. I 1724 opførtes paral-
 lelt med gaden et smukt hus i barokstil til
 skolens hørere, dvs. hjælpelærere. Bag dette
 hus, der desværre er skæmmet af ombyg-
 ninger, ligger delvist bevaret den egentlige
 skolebygning. På facaden mod Skolegade
 sidder en af Ribe bys mange mindetavler. På
 tavlen står der: *"Her var fra c. 1500 indtil
 1856 Ribe Domscole. / Peder Palladius ved
 1510 / Anders Sørensen Vedel 1557-61 /
 Anders Bording 1616-37 / Ole Borch 1637-
 44. / Hans Adolph Brorson 1709-12 / var
 blandt dens navnkundigste Disciple."* Vedel

har vist haft en dårlig dag! Vedel bosatte
 sig blivende i Ribe i 1581, hvilket i mindst
 lige så høj grad knytter Vedel til byen som
 til skolen. Byen har også ladet en vej bære
 Vedels navn.
 Mere synligt er dog Vedels anlæg, der ligger
 syd for Dagmarsgade mellem banegården
 og åen. I den lille park rejstes i 1902 på
 en granitsokkel en buste af Vedel. Mo-
 numentet, der er lavet af den sønderjyske
 billedhugger Andreas Paulsen, har på det
 firkantede skaft et bronzerelief, hvorunder
 der i granitten med store typer er indhug-
 get. "DEN UNGE VEDEL / HOS DEN
 GAMLE KANSLER / JOHAN FRIIS",
 som var hans politiske og økonomiske

udført i granit og bronze af Anders Bundgaard. Gennem otte relieffer på brøndens sider fortælles Ribes historie med vægt på de ældre tider. Et af reliefferne viser Vedel som forlægger, idet han er i gang med det forberedende arbejde til udgivelse af en bog, da han blandt andet også var oversætter og udgiver. Ad fontes.

På Slotsbanken er der i mindesmærket for Dronning Dagmar indhugget nogle verslinjer af Vedel. Vedel var også folkevisesamler og -udgiver. Nedskrivningen af folkeviserne knyttede sig til, at den mundtlige kultur marginaliseredes af en skriftlig. Gode mennesker med kultur- og litteraturhistoriske interesser ønskede at fæstne teksterne til skriftsproget og hånden, for viserne døde i munden.

Derfor foreligger viserne i flere varianter fra forskellige steder i landet. I Vedels udgave af en af viserne om Dronning Dagmar står der: *"Hun kom uden Tyngde hun kom med Fred, / hun kom goden Bonde til lise: / Haffde Danmarck altid saadanne Blomster, / mand skulde dem ære oc prise."*

Når nu vi kun har denne strofe hos Vedel, kunne det være nærliggende at mene, at det er Vedel, der har skrevet den. Professor Oluf Friis skriver i sin gode litteraturhistorie på idehistorisk grundlag

(1937-1945), at Vedel har givet visen "farve af sin egen tids humaniserende smag". Ordene er Vedels.

I Domkirken er der synlige spor efter Vedel tre steder. På vestvæggen i nordre korsarm sidder der et epitafium, en mindetavle, over Maria Svaningsdatter, som Vedel giftede sig med, da han var 35 år. Hun var 16 år gammel. Hun døde imidlertid efter 16 måneders ægteskab i 1578, hvor Vedel sætter epitafiet over hende. Første del af den latinske indskrift er holdt i jeg-form med den unge kvinde som den talende:

"Thi jeg rejste fra København for at gæste den hjemlige arne sammen med min Vedel. På selve den dag, hvor jeg skulle drage ind i staden for at blive modtaget med gensidig glæde, blev jeg pludselig angrebet af en smitsom feber; næste dag blev jeg båret ind som syg, til almindelig sorg." Epitafiets topstykke viser to portrætmedaljoner med Vedel og den unge barnebrud i silhuet vendt mod hinanden. Mindepladens ret beskedne størrelse kombineret med dens kunstneriske format er givetvis årsagen til, at pladen blev stjålet for godt 30 år siden. Meget senere modtog domkirken en brevlos pakke fra Kölner Dom indeholdende mindepladen. Man kan forestille sig, at pladen er blevet stjålet af en turist, som senere har fået dårlig

samvittighed og i Köln har byttet pladen for absolution.

Godt midtvejs på den nordlige væg i det ydre sideskib sidder et fragment af gravstenen over Vedel. Historien fortæller, at man under renoveringsarbejde i 1840'erne smadrede Vedels gravsten, der ellers lå i koret. Materialet fra gravstenen blev brugt til nivellering af gulvet, dvs. som fyld. Det var en skændig og pietetsløs handling, at man slog Vedels gravsten ihjel! Det ændrer ikke noget ved sagen, at stenen muligvis kunne være slidt ned som en følge af den centrale placering i kirken. Vi har imidlertid en tegning, der viser gravstenen; tegningen er lavet en Søren Abildgaard i 1776. Inskriptionen lyder: *"Salig M(agister) Anders Sørenssøn Vedel, Fordom Prædickant paa Kiøbenhaffns Slot, siden Kong. Mayst. Og disse Rigers Historicus, saa og Decanus, Canicke og Senior her udi Riber Domkircke, døde den 13. Februarrii, Aar 1616, udi hans Alders 74. Aar. Hans anden Hustru Mette, M(agister) Hans Laugisøns, Fordom Biscop her udi Ribe hans Daatter. Med hvilcken hand lefde i en Gudelig Egteskaf 35 Aar. Og imidlertid afledede med hende sex Sønner og tre Døttre. Hun hensof udi Herren i hendis Alders 72 Aar, den 27. Dag Decemb. Aar 1633".* Stenen var gjort af Søren Vedel på egen og medarvingernes bekostning.

Endelig har der i Domkirken ifølge Nationalmuseet været et epitafium over Vedel. Epitafiet sad på den nederste del af apsisbuen til højre, når man ser mod koret. I 1812 blev epitafiet dømt til nedtagelse og salg. Det skal være fjernet senest 1843-45. Man kan forestille sig, at det var for at råde bod på århundredets vankundighed, at der i 1890-91 i nordre korsarm opsattes et monument for Vedel i hvidtonet marmor. Billedhuggeren, der hedder A. Poulsen, har taget udgangspunkt i tegningen af den forsvundne gravsten.

3. Rids af Vedels akademiske virke

Som ca.18 årig rejser Vedel fra Ribe for

at studere ved Københavns Universitet. Kilderne fortæller, at han i Ribe har mødt gode lærere, som har stimuleret det unge menneske på bedste vis, bl.a. ved at låne ham græske og latinske historikere. Danmarkshistorien stifter han bekendtskab med gennem Saxos latinske krønike. Et år senere rejser Vedel som hovmester med den unge adelsmand Tycho Brahe til Leipzig, hvor denne skulle studere. Dette grundlagde et livslangt venskab. I 1566 erhverver Vedel magistergraden i Wittenberg; tilbage i Danmark søger han forgæves skoleembede. Gennem indflydelsesrige kontakter får han stillingen som prædikant ved Københavns Slot; et embede, han beholder frem til 1581. I årene i København er Vedel flittig som udgiver, oversætter og forfatter. Kansler Johan Friis fatter sympati for Vedel, blandt andet fordi de deler en interesse for nationalhistorien og ikke mindst Saxos store værk fra først i 1200-årene. I 1575 udkommer Vedels ret frie oversættelse af

Saxo. Professor Peter Skautrup, som skrev *"Det danske sprogs historie"* (1944-1968), kalder Vedel *"den første pastichør i dansk litteratur"*. Skautrup sigter her til, at Vedel i sit sprog var stilefterlignende, idet han brugte arkaiserende, det vil sige gammeltagte, vendinger, som han har samlet op i gamle ordsprog, i folkeviserne eller i den tidligere nævnte *"Den danske Rimkrønike"*. Resultatet blev et folkeligt og frodigt dansk, der korresponderer fint med emnet. Herefter prøver Vedel kræfter med Adam af Bremens fremstilling af de hamburgske ærkebiskoppers historie.

Sidst i 1570'erne ønsker Vedel at få opgaven med at skrive en ny Danmarkshistorie, hvilket imidlertid vil kræve stor politisk og økonomisk støtte. Først på latin og senere på dansk formulerer Vedel en plan for det store værk: *"Om den danske Krønike at beskrive"*. Som renæssancehumanist vil Vedel "gå til kilderne", dvs. originale dokumenter skulle opsøges, en præcis kortlægning af lan-

det skulle foretages etc. Alt i alt en mægtig opgave, der ville kræve arbejde fra mange hjælpere. Da tilsagnene trækker ud, opsiger Vedel sin stilling ved hoffet og bosætter sig i Ribe. "Lilliebjerget" i Skolegade bliver en realitet, eller som det også kaldes med reference til Tycho Brahe, "Lille Uranienborg", da huset havde en tagkuppel. Hertil kom et mægtigt bibliotek samt i årene 1591 – 1592 et lille trykkeri, hvorfra der i perioden trykkes ikke mindre end syv bøger af Vedel. Det absolutte hovedværk, der udkommer fra Vedels trykkeri, er *"Et hundrede udvalgte danske Viser om allehaande mærkelige Krigsbedrifter og anden Eventyr, som sig her udi Riget ved gamle Kæmper, navnkundige Konger og ellers fornemme Personer begivet har, af Arilds tid indtil denne nærværende Dag"*. Det er jo en fantastisk titel; men det kan ikke undre, at litterater har et forkortet kælenavn for værket: *"Hundredevisebogen"*. I nogle ældre sammenhænge kan man se bogen omtalt som *"Kæmpebogen"*, hvilket begribeligvis ikke sigter til bogens fysiske fremtræden, men til indholdet af kæmpeviser. Genem årene og samtidigt med indsamling af materialet til den store, nye nationalhistorie havde Vedel erhvervet håndskrifter med nedskrevne folkeviser. Vedels værk er epokegørende i en europæisk sammenhæng. Med bogudgivelsen sikrede han en lang række tekster for eftertiden. Men som i arbejdet med Saxo forholder Vedel sig ret frit, idet han kan finde på at ændre forlægget ved om- og tildigtninger. Disse er flere gange af moralsk karakter. Enkelte tekster er helt Vedels egne. Mange elever i folkeskolen og gymnasiet træffer på et tidspunkt visen *"Dronning Dagmar ligger ud i Ribe syg"*, som er en af de i alt seks viser, vi kender med tilknytning til Dronning Dagmar. Hele fem af disse viser findes i Vedels bog, som udkom i flere oplag i de efterfølgende tiår. Her bruges faksimile udgaven, der med titlen *"Anders Sørensen Vedels Folkevisebog"* udkom i to bind i 1926-27. Vedels akademiske virke ender ganske tra-

gisk. Problemstillingen er klassisk: han har enten ikke kunnet begrænse sig, eller så har opgaven været for stor. Det ene har trukket det andet med sig. *"Hundredevisebogen"* er en fantastisk gave til sam- og eftertiden, men ikke des to mindre en ressourcsluger i forhold til det store projekt med Danmarkshistorien. De økonomiske og politiske magthavere havde mistet tilliden til Vedel, da det igen og igen trak ud med det ventede storværk om Danmarks heroiske kongehistorie. I 1595 blev Vedel pålagt at aflevere sit materiale til filologen Niels Krag, der overtog bestallingen som kgl. Historiograf. Det blev imidlertid først Arild Huitfeldt, som bragte en ny Danmarkshistorie i trykken, hvilket skete i ti bind i perioden 1595-1604. Vedel forsøgte at blive biskop i Ribe; men stillingen gik til hans studiekammerat fra latinskolen Peder Hegelund. Velynderne faldt fra, Tycho Brahe forlod Danmark og Vedel levede af administration ved Domkirken efter det store statustab. Bogsamlingen voksede fremdeles, og Vedel syslede videre med sine studier af det danske sprog. Således udarbejdede han en ordsprogssamling på godt 850 numre. Med sin interesse for det sproglige udtryk, den sproglige tone eller stilen, var Vedel måske snarere kunstner end historiker. Hans omhu er i højere grad (med)digterens end filologens.

4. Niels Bredal og den unge Anders

Efter reformationen omorganiseres kirke- og skolevæsen. Hans Tausen, den danske reformator, spiller en central rolle her. Skiftet fra katolsk til luthersk, protestantisk kristendom bringer Tausen på bispes stolen i Ribe, hvor han sidder 1542-1561. Det er Tausens disposition, at der oprettes latinskoler i de danske købstæder. Det var latinskolenes primære opgave at påbegynde uddannelsen af en verdslig og gejstlig elite. Niels Bredal bliver rektor på den latinske skole, der oprettes i Vejle i 1542. Den lille latinske skole havde kun én hjælpelærer. Niels Bredal var som ung munk på Vejles

Sortebrødre kloster, der lukkede i 1529. Fra 1635 findes en optegnelse af borgmester Clement Sørensen Vedel: *"Niels Bredal, som haver været her i Byen i Klosteret en Munkling, dog udi sine Grammaticalia vel funderet, giftede sig, efter Brødrene var borte; blev siden udi Magister Hans Tausens Tid sat til Skolemester, og var i den Bestilling over 50 Aar. Han var min første Skolemester; jeg kom et Barn i Skolen 1576. Blev for sin Alderdom afiakket og sig af Øvrigheden sin Livstid Kongens Part af Hover Tiende, som fulgte Skolemesterne i mange Aar"*. Ved siden af gerningen som rektor var Bredal præst i Vinding syd for Vejle. Der er usikkerhed om Bredals fødsels- og dødsår; men han levede til omkring 1580.

Anders Sørensen Vedel fødes i Vejle som søn af rådmand og købmand Søren Sørensen. Faderen havde gerne set, at Anders ville gå købmandsvejen, men det havde ikke dennes interesse, hvorfor han syv år gammel kommer i skole hos Niels Bredal. Vedel er en latinisering af Vejle, som kommer af det gammeldanske wæthil, der betyder vadested. 14 år gammel skifter Anders skole til Ribe Katedralskole, som var større og havde et godt ry. Dette sker således 11 år før Bredals bog udkommer; men der er ingen grund til at betvivle, at Vedel har mødt den kultivering og ånd, Bredal fremlægger med bogen. Ægidius Lavritsen, Mester Anders' svigersøn, har skrevet således om svigerfaderens skolegang i Vejle: *"Hans fromme og gudfrygtige Forældre have strax udi første Ungdom sat denne deres Søn til latinsk Skole (...) under hæderlig og vellærd Mans, Hr. Niels Bredal, fordum Skolemester der sammesteds. Eftersom samme Hr. Niels Bredal var en fin, lærd og skikkelig Mand til Ungdoms Optugtelse, da haver han med Flid i al Troskab oplært denne sin unge Discipel med andre i Guds frygt og andre gode lærdomme, saa at han i sin Alders 11te Aar kunne skrive ustraffeligen Latin og begyndte at gjøre latinske Vers."* Vi må sige, at det unge menneske var godt præpareret for at starte på Ribe Katedralskole, og mon ikke det er sket uden at have været i brobygning. Hvad skulle det også til for, når man hedder vadested til efternavn! I *"Hundredvisebogen"*, 1591, sender Vedel en hilsen tilbage til sin gamle lærer. I værkets anden part, der rummer historiske viser, har vise nr. 53 denne titel: *"Koning Christians III. Christelige Affgang aff denne Verden"*. Vedel skriver om teksten: *"Vile nu vere her fornøyet met denne ringe Diet, som min salig gamle Skolemester Niels Bredal i Vedel, haffuer ladet hannem til Paamindelse"*. Dette mindedigtes skrives over den konge, som understøttede reformationen. Kongen døde nytårsdag 1559 på Koldinghus ni år efter at have lagt navn til en komplet bibel på dansk. Med digtet kan vi se Bredals

fuldtonede tilslutning til reformationen. Når Vedel skriver "ringe" om digtet, betyder det nok i højere grad beskedent end elendigt. Digtet er logisk skrevet efter kongens død og før Bredals. Det har ikke i denne sammenhæng været muligt at finde noget om digtets vej fra Bredals ånd til Vedels hånd. Men meget tyder igen på, at vi ikke skal undervurdere Bredals betydning for den dannelse eller kultivering af den unge Anders, hvor slutresultatet bliver renæssancehumanisten Mester Anders, som spiser med gaffel, pudser sin næse med et lommelørklæde og som i øvrigt er belæst i de klassiske forfattere. Ingen vil betænke sig ved at sende det unge menneske til førende universiteter i Europa som hovmester for den endnu yngre Tyge Brahe.

5. Børne Speigel i perspektiv

Dedikationen i Bredals bog lyder: *"Hæderlige, Viise og Velforstandige Mend Jens Michilssen og Clement Sørensen Borgemester udi Vedel oc menige Borgere tilskreffuie."* Det er værd at bemærke sig, at den lille bog også rettes mod byens borgere, det vil sige, at det pædagogiske projekt sigter bredere. Bredal skriver: *"Nu ere de få, som holder deres børn til skolen / og end færre, som lade dem lære latin / Derfor haver jeg (Eders børn besynderlig til tjeneste) udskrevet på danske rim / nogen de fornemmeligste lærdomme / af latin"*. Kunne det begavede borgerbarn iagttage en passende etikette, gav det mulighed for at komme i nærheden af adelen og måske den vej omkring opnå et eftertragtet embede. Bredal er klar over, at indøvelsen af gode manerer eller kroppens kultivering skal starte i barndommen. Han skriver, *"at karret beholder gerne en smag af det, som først lades der udi"*. Det er en klar metafor, der hentes ud af det praktiske liv i husholdningen. Tre gange i bogen omtales en given adfærd som høvisk, og to gange omtales adfærd, der karakteriseres som uhøvisk. Høvisk betyder dannet og høflig, anstændig og ærbar. Ordets etymologi, det vil sige dets betyd-

ningshistorie, er, at det kommer af "at høre til hoffet". En høvisk opførsel udviklede sig som norm i de højere samfundslag i middelalderen. Det drejede sig ikke kun om god opførsel, men også om personlig renlighed, gode bordmanerer, smuk påklædning og generøsitet. Vi kan således se *"Børnespejlet"* indgå i en kulturhistorisk sammenhæng. Når Bredal skriver, *"Trænger dig en fjært: lad hende gå"*, kunne det opfattes som alt andet end høvisk; men det er ved sengetide, han taler for at slippe en vind, og han begrundet det med et hensyn til sundheden. Man kan måske også slippe en vind på høvisk maner, hvor man må formode, at fjærtens ejermand har overvejet mulige auditive og olfaktoriske konsekvenser i en given social kontekst. Når Bredal omtaler fjærtens som "hende" og tungen, der fordærver, som "hun", så er det ikke, fordi han er ude med en plat chauvinisme. På dette tidspunkt i historien havde vi i dansk sprog tre køn, som vi kender det fra tysk. Når bogen betegnes en børnebog, begrundes det i, at den henvender sig direkte til børn. Synsvinklen er dog opdragerens, idet bogen i sine anvisninger repræsenterer tilpasning til voksne normer. Bredal har skrevet i en europæisk genre, som man kan kalde spejlgenren, da der også findes pige-, fyrste- og kongespejle. Som tidligere berørt skulle barnet og nu altså også kongen eller fyrsten læse i spejlet og rette sig ind efter dets anvisninger. På den måde blev man et rigtigt barn, en rigtig konge eller fyrste. Mest kendt er Machiavellis "Fyrsten" fra 1532, der er en lærebog i statsmandskunst, hvor den bærende ide er, at målet hel- liger midlet. Pigespejle udkom helt op i 1800-tallet. Bredal er bevidst om sin brug af spejlmetaforen, idet han skriver: *"Efterdi denne bog et børnespejl må være, / Så vil vi lidt om spejlet lære"*, hvorpå følger en anvisning på en alt andet en narcissistisk brug af spejlet. I sin fortale, der har datoen *"fjerde nytårsdag Anno 1568"*, anfører Bredal en central

inspirationskilde til bogen: *"Derfor haver mange højlerde mænd / besynderlig Erasmus af Roterodamus taget sig så stor umage til at skrive på latin / hvorledes ungdommen skal retterligen optugtes udi Guds frygt og ærlige sæder"*. Den kendte renæssanceforfatter og –filosof Erasmus af Rotterdam (1469-1536) får i 1526 trykt sit værk *"De civilitate morum puerilium"*, det vil sige *"Om at civilisere drenges opførsel"*. Værket kommer på tysk i 1530, hvorpå det langsomt spreder sig i oversættelser i den reformerte del af Europa. Da værket kommer på dansk i 1623 er titlen *"Om Høffniskhed i Børnesæder"*. Bredal er tydeligvis påvirket af Erasmus' værk; men han tilpasser sin lille bog til en dansk virkelighed, og Bredal retter sig både til drenge og piger. Forskningen peger også på en inspiration fra et andet af tidens opdragelsesværker, hvor titlen på dansk er *"Om Drenges Opdragelse sigtende mod at naa den højest tænkelige Fornuft"*. Det er jo en titel, som fint kan fremkalde et smil: mon der her ligger en tabt viden, kunne nogen måske mene! Værket er skrevet i slutningen af det 14. århundrede af den italienske renæssance pædagog og lærerbogsforfatter Johannes Sulpitius og udgivet i Danmark i midten af 1500-årene.

6. Epilog

"Atlas Danicus" eller *"Resens Atlas"* er en antikvarisk-topografisk beskrivelse af Danmark illustreret med stik og kort. Peder Hansen Resen, historiker og jurist 1625-1688, skulle skrive det store værk, som skulle kaste glans over den enevældige konge. Værket blev ikke udgivet, og hovedparten af manuskriptet gik tabt ved en brand på Københavns Universitet i 1728. En brand der i øvrigt også fortærede store dele af Vedels bøger og manuskripter, som var overført til København fra Ribe. Men vi har lykkeligvis Resens arbejde om Ribe Stift, der er sammenskrevet 1684-85. I afsnittet *"Begravede i kirken"* holdes rangordenen: først de to kongegrave, herpå biskopperne og så *"Andre lærde eller gejstlige"*, hvor Resen om Vedel skriver: *"En yderst skønsom mand, der i sine skrifter viser sig at have angrebet og arbejdet med ethvert emne på en passende måde. Blandt andre ting er der på hans epitafium disse vers om ham: Danmarks jord begræd Saxo, som var den fristagen / at der manglede én, dens Grammaticus lig, / Vedel rejste sig som Fugl Fønix af denne aske / og til sit fædreland ny sorg gav ved sin død."*

På epitafiet, der er afbildet på s. 61, ser vi øverst netop fugl Fønix overvinde døden, rejse sig af asken og lette med en bog i klørne. Mon ikke det er Saxo, som går i luften i den ellers noget håndfaste symbolik.

Hans Christian Vester

Kilder:

Bredal, Niels: *"Børnespejlet"*, 2009, med efterskrift af K. Rykind-Eriksen

Faksimile på Det kongelige Bibliotek:

www.kb.dk/da/kb/nb/ha/boghistorie/sjaeldne_tryk_da.html

Rubow, Paul (udg.): *"Anders Sørensen Vedels folkevisebog"*, bd. 1 og 2, 1926-27

Albeck, Gustav (m.fl. red.): *"Humanister i Jylland"*, 1959

Bach-Nielsen: Carsten (m.fl. red.): *"Danmark og renæssancen 1500-1650"*, 2006

Cramer, Inge (m.fl.): *"Litteratur for børn og unge"*, 1973

Dansk Biografisk Leksikon (udg. på nettet)

Friis, Oluf: *"Den danske litteraturs historie"*, 1937-1945

Hansen Resen, Peder: *"Atlas Danicus VI D Ribe Stift"*, 1987

Kornerup, Bjørn: *"Ribe Katedralskoles Historie"*, bd. 1, 1947

Møller, Elna: *"Ribe Domkirke: Gravminder"*, bd. 7-8, udg. påbegyndt 1979

Skautrup, Peter: *"Det danske sprogs historie"*, bd. 2, 1947

Weinreich, Torben: *"Historien om børnelitteratur"*, 2006

Tak til Richard Kværnø, Ribe, for et par informationer om Vedels epitafium over Maria Svanningsdatter.

Omar Marzouk

på Ribe Katedralskole

Vi mænd kan, ifølge Omar Marzouk, godt lide, når der er stille, hvilket må siges at være et halv-sløjt udgangspunkt for denne anmeldelse. Stille var der i hvert fald ikke torsdag den 13. september klokken 9:45, da Omar trådte på scenen i Salen. Et jubelbrøl efterfulgte rektor Bent Karsdals introduktion og velkomst til LO's Kulturprismodtager fra 2006, og Omar lod et ikke øjeblik gå til spilde, da han øjeblikkeligt indledte den hårdtslående stand-up komik, som han er kendt for. Omar er nemlig andengenerationsindvandrer med rødder i Egypten, og han er ikke bleg for at diskutere tabubelagte emner såsom ghettoer, terrorisme og andre stereotyper forbundet med indvandrere.

"Vi var 70% indvandrere i min klasse, i stedet for en studievejleder fik vi en sagsbehandler i niende klasse," fortæller Omar. Selvironien fejler i hvert fald ingenting, og Omar bruger da også det næste stykke tid på at snakke om, hvordan klassekammeraten Mohameds praktikophold var på skolen, så han kunne prøve rent faktisk at være der. Omars egen praktik ved politiet blev tilbragt i en celle, da det jo skulle være en realistisk

oplevelse. Det er svært at forestille sig andre gå i dybden med et så betændt emne, men Omar gør det let og elegant hele vejen igennem sit show til publikums store fornøjelse. I forlængelse af sin snak om skolen nævner Omar sin egen ordblindhed, der blev opdaget i 8. klasse, og sine efterfølgende problemer med mennesker, der gerne vil hjælpe, og romantiske sms'ere, der selvsagt besværliggøres, når man skriver "saver" i stedet for "savner".

Nu kom Omar så til det, han for alvor gerne ville tale om: frygt. Et forholdsvis alvorligt emne som Omar formår at belyse fra en meget humoristisk og ironisk vinkel. Vores frygt kommer til udtryk på mange måder, og Omar tager bare fat fra en ende af. Med pointer og punchlines i stride strømme om ting som skræmmepolitik, edderkopper, terrorisme og islam kommer vi vidt omkring. Omar giver dog også råd til, hvordan man håndterer sin frygt. Er du bange for edderkopper eller slanger, så forestil dig dem bare med cotton-coat og gule gummistøvler på. Er du bange for blottere, bør du dog måske anvende en anden stra-

tegi. Den frygt, Omar bruger mest tid på, er dog nok vores frygt for de fremmede, dem med turban og bomber, og hvordan det udmønter sig i fordomme mod almindelige indvandrere.

De fordomme vender han så på hovedet, da han kommer ind på Breivik angrebet, og hvordan det nu er hans tur til at blive lidt forarget, når nordmænd, eller fjeldaber, bliver mistænkeliggjort og visiteret lige groft nok i lufthavnene. Andre aktuelle emner som ambassade-afbrændingen i Libyen og Ramadan-balladen i Vollsmose bliver også flygtigt bragt frem. Her begår Omar dog måske en af sine få fejl igennem showet. Omar balancerer på en knivsæg med de emner han behandler, og lige præcis Vollsmosesagen er så frisk i vores hukommelse, at jokes om den endnu er lige tidlige nok. Alt i alt leverer Omar et veleksekeret, aktuelt og sjovt show med stof til eftertanke, og det netter ham fire ud af fem Muham-medtegninger.

Henrik de Renouard Eckmann, 3z

Lauge Platz Bertelsen, 3z

Niels Møller Gram, 3z

Opdigtet Onsdag

Litteraturklub på Ribe Katedralskole

En feminist, en rektor for forfatterskolen, et stortalent i dansk prosa og vinderen af de Gyldne Laurbær 2012 leverer læsestof-fet, og så går snakken ellers livligt og helt af sig selv henover bordet. Der bliver bladet i bøgerne, og der hældes mere the og kaffe op, mens tekststeder, temaer og forfatterens bevæggrunde diskuteres. Stedet er H18 – stamlokale for Ribe Katedralskoles nys opstartede litteraturklub, og formålet er at læse litteratur og dele sin læseoplevelse med andre læseheste.

I januar 2012 tilmeldte Ribe Katedralskole sig den landsdækkende litteraturklub Opdigtet Onsdag, hvor litteraturlædere elever fra hele landet fik tilsendt et udluk af nyere dansk litteratur, som skulle danne grundlag for at mødes i klubber rundt om på skolerne hver den første onsdag i måneden. På Ribe Katedralskole var der 18 elever, der var friske på at stifte bekendtskab med den nyere litteratur og deres entusiasme

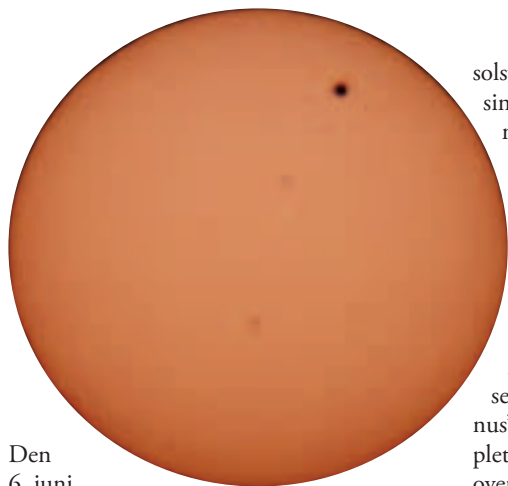
omkring læsningen gjorde litteraturklubben til månedens energiboost. Den litteratur, som klubben blev præsenteret for, var til tider meget eksperimenterende med form og indhold, hvilket på mange måder kunne være udfordrende, men også grænsebrydende. Grænsebrydende fordi man blev ført til anderledes læseoplevelser, da bøgerne ikke alle var de oplagte eller sikre valg, som man måske selv havde fundet på at hive ned fra bibliotekshylden. De udvalgte bøger var Leonora Christinas Skovs "Rygsvømmeren", Pablo Llambias' "Hun har en altan", Lars Frosts "Allermest undrer det mig vi kan glemme" og Helle Helles "Rødby-Puttgarden". Som et ekstra tiltag havde eleverne mulighed for at stille forfatterne spørgsmål på Opdigtet Onsdags hjemmeside i forlængelse af at have læst de enkelte bøger. Nogle af disse spørgsmål indgik i et interview med de enkelte forfattere, som litteraturklubben så i fællesskab kunne bruge som udgangs-

punkt for en videre snak om bøgerne. Den store læseglæde og spørgelyst, som kom til udtryk i litteraturklubberne rundt omkring i landet, endte med at vække opmærksomhed hos det litterære parnas. Således resulterede det i, at eleverne kunne stille deres spørgsmål til Helle Helles "Rødby-Puttgarden" til Lars Bukdahl og Mai Misfeldt. Disse to litteraturanmeldere ville gerne være med til at åbne et værk af Helle Helle på en "ikke-dansklærer-agtig" måde. Og netop dette med at hengive sig til læseoplevelsen og følge med på bogens præmisser var også kernen i litteraturklubben på Ribe Katedralskole.

Litteraturklubben på Ribe Katedralskole blev en succes og heldigvis en succes, der fortsætter i det nye skoleår, hvor vi kan stille med hele to læseklubber: Opdigtet Onsdag og Kend dine klassikere.

Lykke Sobygge Ferm-Pedersen

Årets Venuspassage set fra Ribe

Den

6. juni

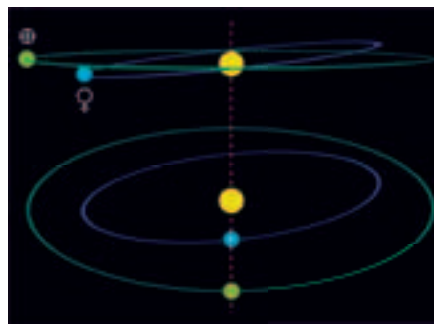
2012 passerede

Venus hen foran solskiven i en såkaldt venuspassage. Venuspassagen var den sidste i over hundrede år, så der var fra diverse medier ret stort fokus på denne astronomiske begivenhed. Også fra Ribe Katedralskoles observatorium, ville vi gerne være med, så interesserede ville kunne få lejlighed til at se passagen "live" med deres egne øjne. Dog var selve observatoriet og observatoriets teleskop ikke så velegnet til formålet, da pladsen i observatoriet er trang, og den store forstørrelse, som teleskopet giver, ikke er specielt nyttig til observation af Solen. I stedet kunne vi anvende vores lille 20 cm teleskop, der er forholdsvis transportabelt. Derfor blev det besluttet at flytte observatoriet ud og lave et arrangement ude i byen i stedet.

Grunden til, at Venus ved sjældne lejligheder passerer ind foran Solen, er, at Venus' kredsløb om Solen foregår i en bane tættere på Solen end Jordens tilsvarende bane. Dette faktum har været kendt siden Kopernikus i 1543 fremkom med sin teori for

solsystemet. Jorden er et år om at fuldføre sin tur rundt om Solen, hvorimod Venus, med sin tættere bane, kun behøver 225 dage til sit gennemløb.

Derfor vil Venus "overhale" Jorden med jævne mellemrum. Under en sådan overhaling kan Venus' bane krydse ind foran vores udsigt til Solen – ganske som ved en solformørkelse. Forskellen er dog, at Månens placering i forhold til Solen gør, at Månen stort set blokkerer for hele Solen, hvorimod Venus' "formørkelse" kun ses som en lille sort plet på solen, der langsomt bevæger sig hen over solskiven. Grunden til, at formørkelsen kan forekomme, er, at Venus, som resten af solsystemets planeter, bevæger sig rundt om Solen i næsten samme plan – men kun næsten. Derfor er det langt fra hver gang, Venus "overhaler" Jorden, at det fører til en venuspassage¹, det er faktisk en temmelig sjælden begivenhed. Sidste passage skete i 2004, og den næste vil ske i 2117. Det er normalt, at venuspassager parvis ligger ca. otte år fra hinanden adskilt af en længere årrække.

Skitse af Venus' og jordens baner. Bemærk at de to baner ikke helt befinder sig i samme plan.

¹Det er nøjagtigt det samme, der gør sig gældende ved Sol- og Måneformørkelser, idet vi jo ikke har disse formørkelser hver måned, selv om Sol og Måne krydser forbi hinanden ca. en gang om måneden.

Årstalspar for Venuspassager

1631 / 1639

1761 / 1769

1874 / 1882

2004 / 2012

2117 / 2125

Den første Venuspassage blev observeret i 1639 af den engelske astronom Jeremiah Horrocks. Den tyske astronom Johannes Kepler havde allerede i 1627 forudsagt Venuspassagen i 1631, men var dog ikke i stand til at se den, da hans beregninger ikke var nøjagtige nok til at forudsige, at passagen slet ikke kunne ses fra Europa. Horrocks kunne ved at gentage Keplers beregninger med større nøjagtighed forudsige passagen i 1639 og selv foretage observationer af den. Ved hjælp af disse observationer kunne Horrocks bestemme værdier for afstanden til Solen og Venus' størrelse med en nøjagtighed, der ikke var set tidligere. Ved efterfølgende passage sørgede forskellige nationer for at sende ekspeditioner til fjerne egne af Jorden for at kunne lave samtidige observationer af passagerne, så man med større nøjagtighed kunne finde afstanden til Solen. For eksempel havde James Cooks første ekspedition mellem 1768 og 1771 blandt andet det formål at kunne lave en observation af Venuspassagen i 1769 fra Tahiti.

Venus har ud over disse lidt eksotiske passage en del interessante egenskaber. Venus er bort set fra Solen og Månen det mest lysstærke objekt, vi kan se på himlen, og Venus ses tydeligt på aften- eller morgenhimlen tæt ved horisonten. Tidspunktet, hvor Venus skifter fra at være aftenstjerne til at være morgenstjerne, er faktisk det tidspunkt, hvor Venus "overhaler" Jorden i sit kredsløb

om Solen. Hvis man observerer Venus i et teleskop, vil man også kunne se, at Venus har faser fuldstændigt som Månen har det (og af de samme grunde). Rumsonders besøg på Venus har vist os en planet med temperaturer mellem 220°C og 420°C. Denne ugæstfri atmosfære skyldes formentlig en drivhuseffekt, der er gået amok og har forvandlet en planet med en atmosfære meget lig Jordens til dette inferno – måske et forvarsel om, hvad der kan ske, hvis vi ikke får styr på den forandring af Jordens drivhuseffekt, som vi ser i disse år?

Efter beslutningen om at afholde et Venuspassagearrangement fulgte nogle nervepirrende dage med grundige studier af lokalvejrudsigten for Ribe for den 6. tidligt om morgenen. I starten lovede udsigterne regn, men jo tættere vi kom på den 6., jo pænere så udsigten ud, for til sidst at love næsten skyfrit – i hvert fald ved solopgang. Vi havde fundet et næsten ideelt sted til observationerne - ved den blinde vej på den anden side af sodavandsfabrikken, hvor der var næsten frit udsyn mod øst. Grunden til

det tidlige tidspunkt var ikke, at arrangørerne var morgenmennesker; men at passagen begyndte klokken 00:04, og at Venus igen forlod Solens skive klokken 06:52. Derfor måtte vi starte så tidligt som muligt, ved solopgang, for at kunne se den sidste del af passagen.

På passagedagen, stillede vi i alt 4 kikkerter op: To rigtige teleskoper og to prismekikkerter. Alle kikkerterne havde monteret et særligt solfilter, der skulle sikre, at ingen

kom til skade med deres syn. De to prismekikkerter, der var lette at betjene og havde en relativ lille forstørrelse, skulle bruges til at give folk et overblik over passagen, mens skolens 20 cm teleskop gav mulighed for i ret stor detalje at betragte passagen. Det sidste teleskop havde påmonteret et kamera, så der kunne tages billeder af passagens forløb. Kort efter solopgang, var Solens skive så fri af horisonten, at man kunne rette kikkerterne mod Solen og se Venus som en klar sort

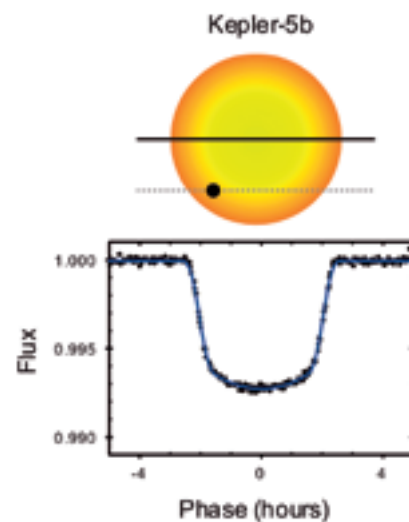
plet, der var vandret godt 60 % af sin vej hen over solskiven. Og mens Solen langsomt steg længere op over horisonten, kunne de fremmødte også følge Venus på sin tur hen over Solen.

Langt fra alle de fremmødte var til stede under hele passagearrangementet, men alt i alt var der godt 30 mennesker til stede på ét eller andet tidspunkt, og alle fik de et godt kig på Venus' tur over solskiven. I løbet af arrangementet skyede det mere og mere til, og vi var nødt til at afbryde lidt før tid, ved halv 7 tiden. Da havde alle til fulde fået set, hvad de kom efter: En "once in a lifetime" oplevelse af en lille sort plet, der bevægede sig hen over solskiven. Selv om det nok med nogen ret kan siges, at det er lidt nørdet, at stå tidligt op en morgen for at se en lille sort plet bevæge sig hen over Solen, så var det en dejlig sommermorgen i selskab med andre astronomiinteresserede.

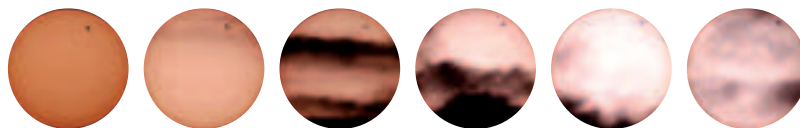
Interessant nok, så er sådanne formørkelser én af de mest brugte metoder til at finde frem til planeter, der kredser om andre stjerner end Solen – de såkaldte exoplaneter. For

eksempel er det den metode NASAs Kepler-mission bruger, når de i et lille område af himlen omkring stjernebilledet Svanen systematisk måler lysudsendelsen fra tusindvis af stjerner. Et lille dyk i lyset fra en stjerne kan stamme fra en planet, der har passeret hen foran. Ganske som Venus' passage. I praksis er det variationer på nogle få promiller, som man måler. For eksempel er den såkaldte Kepler-5b planet en planet knap halvanden gang større end Jupiter, og den er godt 3,5 dag om et omløb om stjernen. Derfor har planeten en bane om sin stjerne meget tættere på end Venus' bane om Solen (og for den sags skyld Merkurs). Selv med den større planet og den tættere bane afviger stjernens lys kun med ca. 7 promille.

Morten Høyrup

Variationen i lysstyrke for stjernen Kepler-5

Venus' passage hen over solskiven klokken 5:36, 5:50, 5:53, 6:04, 6:18 og 6:22

Sommerskole i Grønland

Tre uger i Grønland med alt betalt, hvem vil sige nej til det? I hvert fald ikke mig! Så da en konkurrence, hvor netop dét var præmien, i starten af 2012 dukkede op, kunne jeg ikke dy mig for at deltage. I første omgang ikke for at vinde, men blot for sjov, for at tage udfordringen op og se, hvor det endte. Konkurrence var om klimaforandringer i Grønland, om forskellene på dansk og grønlandsk klima, og hvordan man påviser disse. I al sin enkelthed gjaldt det om at lave en plakat, hvor det hele var forklaret. Det gik ikke værre eller bedre, end at jeg og to andre gik hen og vandt. Præmien var mere specifikt to ugers sommerskole på Kangerlussuaq Science Field School og en uge med "Science Education Week", som hører under JESP (Joint Science Education Program).

Samme dag, som sommerferien holdt sit indtog på Ribe Katedralskole, indtog vi tre danske, tolv grønlandske og seks amerikanske elever Kangerlussuaq Science Field School sammen med vores tre undervisere, der er uddannet i fysik, biologi og geologi. Alle var spændte på hvilke oplevelser, der

ventede os i de næste to uger. Det blev nogle fantastiske uger. Sommerskolens fokuspunkt var klimaændringer, og hvordan man undersøger og forsker i klima og klimaændringer på Grønland. Rundt omkring på Grønland, både på og uden for Indlandsisen, er der en masse research- og forskningsprojekter. En del af disse var vi ude at besøge. Det er primært universitetsstuderende, der bruger deres sommer på at lave research i 3 måneder på Grønland. Mange af dem er dog enten selv Ph.D.-studerende eller assistenter for nogen med mere erfaring end dem selv. Vi nåede blandt andet at besøge nogle Ph.D.-studerende, som arbejder med det kulstof, der er opbevaret i jorden, og med hvilke konsekvenser det vil få, hvis permafrosten smelter, og det kulstof, der er fanget i permafrosten, derved bliver frigivet. Sammen med dem gravede vi ned til permafrosten. Fra Kangerlussuaq (Søndrestrømfjord) kan man køre ind til Indlandsisen, hvor man går over morænen (en stor bunke sten og sand, som isen skubber foran sig) og ind på selve isen. Det gjorde vi sammen med

en svensk/amerikansk forsker, Åsa. Hun illustrerede for os, hvor meget isen smeltede i løbet af sommeren. Hun havde boret et næsten 3 meter dybt hul i isen og sat en 3 m lang bambusstang ned i hullet. Da vi kom der ind ca. en måned efter, var isen to meter tyndere på det sted, og nu stak den før næsten gemte stang cirka to meter op over isen.

Var Kangerlussuaq Science Field School kun skole? Der var masser af plads til sjov og spas. En vigtig del af sommerskolen var

også at lære om kulturer, derfor blev der både fejret The Fourth of July (USA's nationaldag) og Grønlænderdag. Grønlænderdag inkluderede grønlandsk mad og inuit games, som er nogle små fysiske konkurrencer. Der blev i løbet af sommeren skabt venskaber på tværs af kontinenter, så da sommerskolen og de to første uger var ovre, var det meget trist at sige farvel. Det var dog ikke alle elever, der tog hjem. 9 elever blev, to lærere tog hjem.

Den sidste uge foregik primært på Indlandsisen. De første fire dage på Summit Station, som er en amerikansk forskningsstation midt på isen. Derefter to dage på den nedlukkede dansk styrede iskerneboring NEEM i Nordgrønland. På Summit havde vi en enormt god oplevelse i et snowpit. Et snowpit er et dybt hul i sneen, hvor mindst en af siderne er helt lige, via et andet hul ved siden af strømmer lys gennem den lodrette isvæg, og man kan se alle snelagene ca. to år

tilbage. Her var vi alle nede i små grupper, hvor vi fik forklaret, hvorfor man kan se forskel på snelagene. Det var utrolig flot. Ligesom det flotte syn der var overalt på isen, helt hvid sne,

der glitrede så langt øjet rakte. Et syn, der afslutter tre uger på Grønland helt perfekt.

Charlotte Kjær Madsen, 3x

Rom, en rejse gennem kultur

Rom, en by fuld af historie og liv, som man i mange århundreder er rejst til for at opleve og forstå en kultur. Som antikens hovedstad, hvorfra der står mange monumenter som Colosseum, Pantheon og Forum Romanum, som hovedsæde for den katolske kirke og som hjemsted for nogle af de store renæssancekunstnere og -forfattere er byen et sted, hvor man kan rejse igennem kultur – både gennem gaderne, i jordens lag og gennem tiden. Muligheden for at opleve bare en brøkdel af alt, hvad Rom kan byde på, fik jeg i sommerferien af Ribe Katedralskole.

En kold dag i januar blev jeg kaldt ind på kontoret på skolen af mine lærere i græsk og

latin. Jeg kom ind og satte mig ned, og jeg blev mødt af "Kasper, har du nogen planer for sommerferien?", hvortil jeg måtte svare "Nej", "Kunne du tænke dig to uger i Rom så?" Efter at have fået lidt mere at vide om, hvad det gik ud på, var jeg både overrasket og overvældet, men også smigret over, at netop jeg havde fået dette tilbud. Jeg kunne naturligvis ikke sige andet end "Ja" til at skulle på sommerskole i Rom med 14 andre gymnasieelever fra rundt omkring i Danmark, der ligesom jeg har græsk og latin som studieretningsfag. Vi skulle på den første "Nordic Summerschool in Rome", hvor en masse universitetsstuderende fra alle Nordens lande kunne tilbringe to uger

og lære om "Brugen af fortiden i italiensk renæssancekultur", der var det overordnede emne for sommerskolen. Sammen med alle de studerende - primært filologer og litteratur- og kunsthistorikere - skulle vi 15 gymnasieelever udvide vores horisont for antikkens kultur, og hvordan alt dette kunne både genbruges og fornyes i renæssancen.

Det var et tilbud om at gøre betydeligt mere ud af dét, vi læser om i bøger og hører om i timerne, og opleve det i dets helt egne rammer. Sommerskolen, der primært foregik på Det Danske Akademi i Rom, var tilrettelagt på en sådan måde, at vi de fleste dage skulle høre en masse oplæg af

forskellige professorer. Når nogle af tingene så blev for svære for gymnasieelever, blev vi i stedet ledsaget rundt i Rom af Margit Kiil Jørgensen fra Silkeborg Gymnasium og så alle de ting, der skal ses i Rom - og mere til. De typiske seværdigheder som Colosseum, Vatikanet med Det Sixtinske Kapel, Forum Romanum, Pantheon og adskillige prægtige kirker vandrede vi rundt til i den romerske sommers hede. Hver enkelt ting, der var fra eller havde visse referencer til antikken, blev studeret nøje, og de af os, der før havde haft privilegiet af at rende rundt i den skønne by, blev sat til at fortælle, hvad vi vidste. Dette var også en helt ekstraordinær mulighed for at kunne dele sin viden med jævnaldrende med samme passion for faget som en selv. Nogle af os var sprognørder, andre havde deres passion i faget for kulturen og historien, og vi kunne på den måde supplere hinanden og hjælpe til, at vi alle kunne få en større indsigt i den romerske kultur – både gammelt og nyt! For én ting er at lære noget om et emne, en helt anden ting er at lære af et emne. Uanset hvor velskrevet og detaljeret en bog om Forum Romanum er, hersker der vist ingen tvivl om, at man får en anden

indsigt og forståelse af at stå der selv, mærke historiens vingesus og med egne øjne se og forstå, hvilken enorm betydning stedet har haft. Horats' digt om hans vandring på Via Sacra får en helt anden mening for en, når man selv har vandret op ad vejen Via Sacra og tænkt, at her har han gået. En dag i den antikke havneby Ostia var også en eminent mulighed for at se og mærke romernes måde at indrette sig på og de omgivelser og rammer, som de har levet i.

Jeg er vis på, at jeg har fået betydeligt mere ud af turen end bare viden, for viden er ikke det samme som forståelse. Det er svært at forklare med en fast definition, hvad denne indsigt og forståelse er, men at forklare et fænomen er også at fjerne sig fra det; ord er utilstrækkelige, når det kommer til forståelsen, og det behøver ikke give mening for andre, så længe man selv ved besked - og jeg ved heldigvis selv besked.

Kasper Fyhn Jacobsen, 3r

IBO 2012 i Singapore

Jeg glemmer aldrig morgenen fredag den 23. marts 2012, da jeg, efter et hårdt finalestævne for Biologiolympiaden 2012 på Aarhus Universitet, blev kaldt op som en af de fire vindere og dermed deltagere i "the 23rd International Biology Olympiad 2012" i Singapore. Det var fuldstændig uvirkeligt, og jeg tror ikke, at det gik op for mig, at jeg faktisk havde vundet før mange måneder og oplevelser senere, da vi sad i flyet på vej mod Singapore. I mellemtiden havde vi trænet en masse

biologi og været til reception på Carlsberg med undervisningsministeren, og så var vi da også lige blevet studenter, men nu startede det virkelige eventyr! Torsdag den 5. juli ankom vi til Singapore, og vi tilbragte tre dejlige dage på hotel Holiday Inn. Hver formiddag blev der trænet biologi og lavet gamle IBO-opgaver, og eftermiddagene bød på sightseeing, blandt andet var vi i verdens største botaniske have, i mangroven og på besøg hos den danske sømandskirke i Singapore. Men søndag den 8. juli blev det

alvor, vi skulle flytte til vores værelser under IBO, National University of Singapore (NUS) student hostel rooms, som er Singapores svar på vores kollegieværelser, dog ikke helt med danske forhold. Da vi blev indkvarteret, afleverede vi alt elektroniske udstyr, hvormed vi kunne kommunikere med omverdenen, det vil sige alle computere, mobiltelefoner osv. Det skulle herefter vise sig at blive et problem at stå op om morgenen, da ingen havde vækkeur, så vores guides måtte vække os ved at banke på dø-

Team Denmark og vores guide, Jiar, på scenen til åbningsceremonien

ren hver morgen. Der var en studerende på NUS tilknyttet hvert land, som fungerede som guide.

Mandag var så den officielle åbningsdag med den fantastiske åbningsceremoni med underholdning i verdensklasse og besøg af Singapores præsident. Mange af deltagerlandenes hold var i nationaldragter. Den danske "nationaldragt" består under IBO af hvide shorts, en rød T-shirt samt vores fine hvide og røde studenterhuer. Alle 60 landes repræsentanter kom på scenen og bukkede og vinkede til publikum i den kæmpe sal, hvor ceremonien foregik. Derudover blev der aflagt ed, både konkurrerende og jury-medlemmer svor at konkurrere på fair vis. Derudover bød mandagen på et besøg på det tekniske universitet, hvor vi så på udstyr til de praktiske prøver, og om aftenen var der arrangeret ice-breakers på kollegiet, så vi kunne lære hinanden lidt at kende.

Tirsdag begyndte den "rigtige" olympiade med fire praktiske prøver af halvanden times varighed. En prøve i planters anatomi og fysiologi, en i dyrs anatomi og fysiologi

og økologi, en i biokemi og mikrobiologi og en i bioteknologi. Selvom prøverne var rigtig krævende, og dagen var hård, så var der helt sikkert en lettet og glad stemning til aftenens Social Night, hvor nogle lande bidrog med underholdning, og der var musik og dans. Her lærte vi for alvor hinanden at kende, og jeg oplevede de enorme kulturforskelle, der er verden over. Men det var fedt, at vi kunne hygge os og have det sjovt på tværs af landegrænser – og uden alkohol vel at mærke!

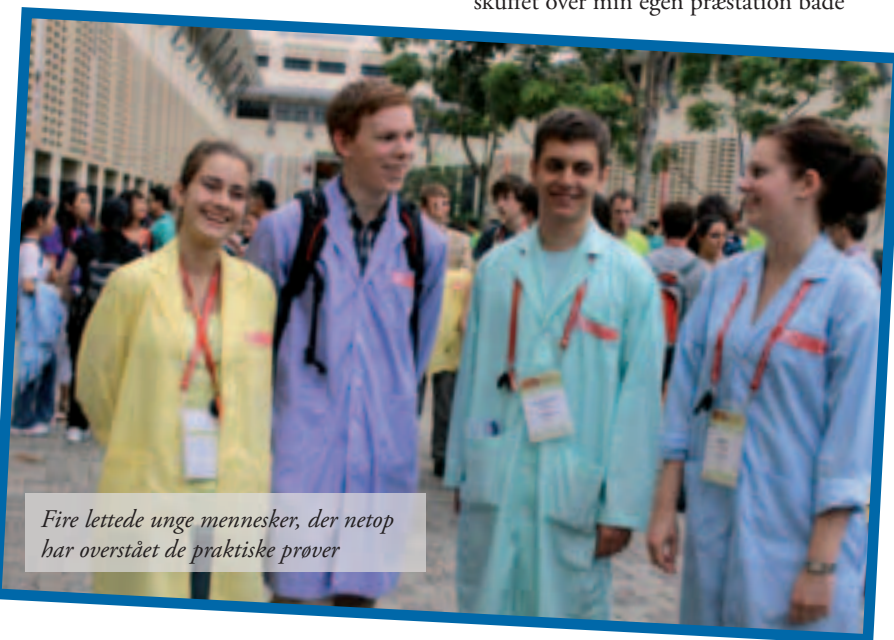
Da alle vores prøver blev oversat til dansk, blev onsdag en hård dag for juryen, der skulle oversætte de teoretiske prøver til dansk, mens vi hyggede os i Jurong Bird Park og besøgte NEWater – et helt specielt rensningsanlæg, hvor mere end en tredjedel af Singapores rene vand kommer fra – man kan drikke vandet fra hanen. Men dagen bar præg af, at vi vidste, at vi skulle tidligt op og igennem de værste prøver dagen efter. Og det blev torsdag... Vi kom igennem to gange tre timers teoretiske prøver, en meget hård omgang, især fordi jeg var enormt skuffet over min egen præstation både

denne dag, men også under de praktiske prøver. Juryen opmuntrede os dog, og den vilde Bangra Night fik os til at glemme alt om dårlige prøver.

Fredag var vi på ekskursion til A*STAR (Agency for Science, Technology and Research) og Underwater world, før turen gik til Marina Barrage, hvor vi som team-building øvelse skulle bygge en drage. Da mørket sænkede sig over Singapore, var vi oppe på en høj med udsigt over byen, hvor vi fløj med vores drager. Og det var en lidt vildere oplevelse, end det lyder til! Vi fik lavet de flotteste drager med lys i. Det, sammenlagt med udsigten over Singapore, udgjorde et fantastisk syn, og det var den perfekte afslutning på en oplevelsesrig uge. Lørdag morgen tog vi i Singapore Zoo, inden den længe ventede afslutningsceremoni og medaljeoverrækkelse om eftermiddagen. Afslutningsceremonien var lige så fantastisk som åbningsceremonien med hensyn til underholdning. Der blev holdt taler, og langt om længe fik vi så resultatet, som var over alt forventning: To bronze-medaljer og to meritdiplomer til Danmark, det bedste resultat nogensinde ved IBO! Jeg fik et meritdiplom for en god præstation, diplomerne blev givet til dem, der lå lige under medaljerne.

Efter afslutningsceremonien var det tid til den store Farewell Dinner. Vi fik lækker buffet, og her blev der flittigt byttet små souvenirs fra hjemlandet, og der blev sagt farvel. Det var en lidt underlig følelse, da ugen var gået så stærkt. Jeg nåede ikke at værdsætte oplevelsen, inden den var omme. Men i dag har vi en stor gruppe på Facebook for alle deltagerne i IBO 2012, hvor vi deler billeder og oplevelser med hinanden, og hvem ved, måske ser vi hinanden igen en dag.

Oplevelsen i Singapore var slut, men det betød ikke, at vores eventyr var slut. Vi fire danske deltagere og to jurymedlemmer med deres mænd tog nemlig på en post-tur til

Fire lettede unge mennesker, der netop har overstået de praktiske prøver

Team Denmark og Team Greece er spændte inden afslutningsceremonien.

og drak ved flodens bred. Vi var så tæt på, at vi næsten kunne røre dem. Og der var de sødeste babyer i blandt.

Da jeg kom hjem efter tre ugers rejse, var det svært at vænne sig til det kedelige Danmark. Men en ting er sikkert, jeg har fået mig en på opleveren. At møde de klogeste biologinørder fra hele verden og at få en lille indsigt i deres kultur var fantastisk, og at jeg så oven i det skulle få mig de oplevelser i naturen, som jeg fik på Borneo, det var ubeskrivelig heldigt! Så mit råd til alle gymnasieelever med biologi A (og for den sags skyld også fysik A, kemi A eller matematik A): Deltag i olympiaderne, og gør jeres bedste – det kan meget vil give jer jeres livs rejse!

Majken Lyhne Jessen, 3y

Borneo. En fantastisk tur der blandt andet bød på vandring opad Mount Kinabalu, besøg i et orangutang-reservat og en hel masse sejlture, hvor den ene sejltur endte med at blive en af de største oplevelser i mit liv. Vi sejlede i flere timer på floder for at komme til en lodge midt ude i regnskoven, som vi skulle overnatte på. På turen så vi både næseaber,

makakaber, næsehorns-fugle, orangutanger, en krokodille og vildest af alt, pygmæ elefanter, på helt tæt hold. Vi havde fået at vide, at vores chancer for at se pygmæ elefanterne var meget lille; men vi var så heldige at sejle forbi en flok på omkring 15 vilde pygmæ elefanter, der spiste

Et elevråd med visioner

Et nyt og begivenhedsrigt skoleår er først lige begyndt, men det nyvalgte elevråd er allerede i fuld gang og har fede projekter på tegnebrættet. Det forskudte formandsvalg har givet elevrådet den kontinuitet, det før har manglet, og det betyder, at vi i år har en helt speciel dynamik, der gør elevrådet effektivt samt både spændende og rart at være en del af. Det er et meget stort elevråd med et tæt sammenhold, og det giver det ekstra kræfter og engagement. Det er også et elevråd med en masse projekter og med en klar vision: Eleverne på skolen skal høres i alle de sager, der vedkommer dem! Elevdemokrati er ikke en ny vision for elevrådet. Det har det været længe, og vi er kommet et godt stykke vej. I år er det dog et helt specielt fokus. Elevdemokratiet er enormt vigtigt, da vi alle har

interesse i, at vores vilkår på skolen tages alvorligt, og hvem kan bedst bedømme det? Det kan vi selvfølgelig kun selv. Elevrådet er med, hvor der tages nogle vigtige beslutninger, og her er det vigtigt, at vi handler i elevernes bedste interesse. Det kan vi kun, hvis vi har fingeren

på pulsen. Derfor vil vi ud til eleverne med information om, hvad det er, vi går og laver. Vi håber dermed at skabe en endnu bedre sammenhæng mellem meningerne rundt om i de forskellige klasser og de emner, der optager os i elevrådet. Vi vil altså prøve at tilnærme os alle skolens elever, og vi håber meget på, at alle også vil tilnærme sig os! Alle elevrådets dagsordener og møder er selvfølgelig åbne for alle. Visioner er nødvendige for et aktivt og drevent elevråd, og de avler både resultater og succeser: Nye borde og stole i trængende lokaler, fede arrangementer, stand-up show af Omar Marzouk osv. Derudover holder elevrådet selvfølgelig liv i alle de gamle traditioner og begiven-

heder, som vi holder for eleverne. Blandt dem tæller blandt andet et par fodbold-turneringer, en elevrådscafé, garderoben til Heimdal, en fed kampagne, en endnu ukendt oplægsholder og meget, meget mere. Derudover vil der selvfølgelig komme mange nye ideer og arrangementer til, som året skrider frem, og rigtig gode ideer hele tiden skabes i hovederne på alle dem, der involverer sig i elevrådets arbejde. Oven i alt dette må nævnes det unikke sammenhold og de interne begivenheder som for eksempel hytteturen, elevrådsfesterne, spændende møder og meget, meget mere. I elevrådet stiller vi os dog ikke så let tilfredse, men bliver ved med at kæmpe for selv de mindste forbedringer i vores dagligdag.

Der er stadigvæk mange ting at sætte en finger på, og vi er sikre på, at der også i år sker mange forbedringer på skolen, hvis vi står sammen. Måske sker der kun lidt, men den største fejl af dem alle er ikke at stille noget op, fordi man kun kan gøre lidt.

Simon Rosenstand, 3r

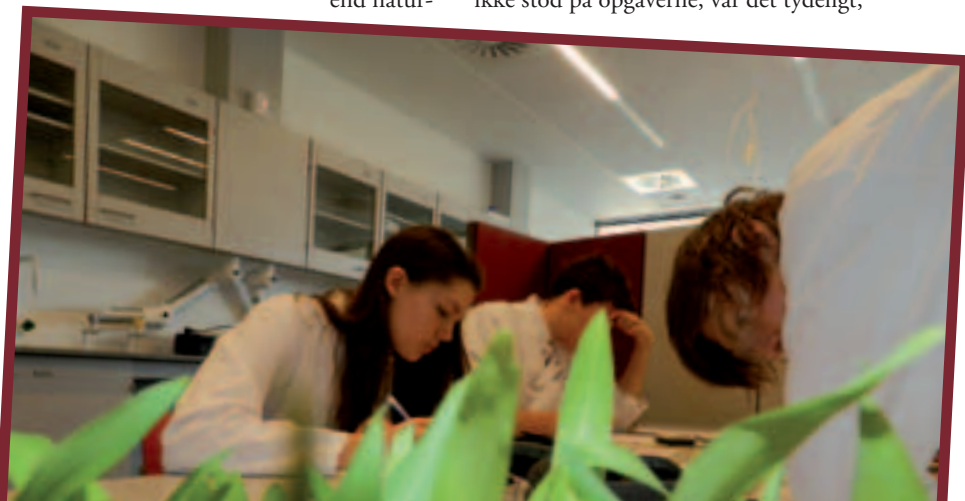

Når man siger olympiade, tænker de fleste på forskellige fysiske discipliner som for eksempel sejlsport og vægtløftning, men en olympiade behøver ikke at have noget med sport at gøre. Der findes også olympiader i faglige discipliner som for eksempel biologi, kemi og fysik. Den Europæiske Unions Science Olympiade, EUSO, er en olympiade, der kombinerer de tre førnævnte naturvidenskabelige fag. Det er en holdkonkurrence, og de to hold, der vinder den danske finale, går videre til den europæiske finale. I år blev den europæiske finale afholdt i Vilnius, Litauen, så præmien for at vinde den danske finale var en uge i Vilnius. Kort efter nytår fik alle 1. g-elever, der var 16 år eller yngre den 31/12-11, på de naturvidenskabelige studieretninger tilbuddet om at deltage i EUSO. Der skulle bruges 3 elever: En med kemi A, en med fysik A og en med biologi A. Blandt dem, der meldte sig, var vi, Christian Skalborg 1x, Peter Granum 1x og Naja Rath 1z, de tre heldige, som blev valgt til at komme med til den danske semi-

finale i Horsens den 31/1-12. I alt 46 hold bestående af elever fra STX'er og HTX'er over hele landet deltog i de 3 semifinaler som fandt sted i Horsens, Randers og København. Blandt dem skulle de 8 bedste hold findes, som så gik videre til den danske finale. Vi regnede på forhånd ikke med det store. Der deltog trods alt hold fra hele landet, og da vi kun lige var kommet ud i vores studieretningsklasser, havde vi ikke haft anden naturvidenskabelig undervisning end natur-

videnskabeligt grundforløb og biologi C. Vi modtog derfor lidt ekstra undervisning i de emner, som det var oplyst, at opgaverne ville handle om, og så håbede vi på at kunne gøre en hæderlig indsats. Vi blev vel modtaget på gymnasiet i Horsens og gik hurtigt i gang med konkurrencen. Ribe Katedralskole havde kun deltaget én gang før, men vi havde alligevel en idé om, hvordan opgavens struktur var. Opgaven var inddelt i tre sæt. Selvom det ikke stod på opgaverne, var det tydeligt,

tredjeplads, dog var ærgrelsen til at tage og føle på. Og ærgrelsen blev endnu større, da andenpladsen fik deres resultat: Ålborg HTX var blot 2 point ud af 183 foran os. Vi var således blevet slået på målstregen og kom ikke en uge til Litauen. Det gjorde Ålborg HTX sammen med den velfortjente førsteplads, der gik til Sankt Annæ Gymnasium. Faglige og fysiske olympiader har faktisk mere til fælles, end man skulle tro. De kan begge være spændende, udfordrende og krævende, og i begge tilfælde kan den vundne sølvmedalje føles som en tabt guldmedalje.

*Andreas Ingham, 2x,
Christian Skalborg Jensen, 2x,
Peter Granum Nielsen, 2x
og Naja Toudal Rath, 2z*

at de hørte til hver deres fag, så vi fordelte dem mellem os og gik i gang. Vi havde 2 timer til at løse opgaverne, og når de var gået, skulle vi aflevere et svarark med vores resultater. Der ville gå nogen tid, før vi ville få at vide, hvordan det var gået, og selvom vi følte, at det gik godt, så var vi ikke sikre på noget. Nu var det bare at vente. Ventetiden viste sig at være det værd, for da vi endelig fik besked, var den positiv: Vi var med i finalen! Det vakte selvfølgelig begejstring blandt os, men en udskiftning på holdet blev dog nødvendig, da Christian ikke kunne være til stede til finalen. Som erstatning på holdet kom Andreas Ingham fra 1x. Pludselig blev tiden knap, og intensiteten af træningen måtte derfor øges, for at vi kunne nå det. Alligevel følte vi os velforberedte, da vi sad i toget den 21/3-12 på vej til Sorø Akademi, hvor finalen blev afholdt. Sorø ligger lidt øst for Slagelse, så togturen tog et par timer. Sorø Akademis flotte bygninger ligger smukt ved siden af søen, og det er noget af det første man ser, når man kommer til Sorø – også selvom togstationen er et stykke væk. Med vores bagage vandrede vi ad cykelstien langs den vej, som fører op til de første bygninger. Denne gang var konkurrencen et 2-dages arrangement,

så vi startede med at tjekke ind på Talenthotellet. Efter velkomst og introduktion i Mærsk Mc-Kinney Møller Videnscenter stod programmet på sociale aktiviteter, blandt andet Segway-kørsel, indtil kl. 14, hvor første halvdel af konkurrencen blev afholdt. Da vi var færdige 3 timer senere, var det næsten tid til aftensmad, og efter maden var der film, spil og hygge med de andre hold på Talenthotellet. I modsætning til semifinalen, der var ren konkurrence, blev der til finalen gjort meget ud af også at gøre det til et socialt arrangement. Næste formiddag var anden halvdel af konkurrencen, og mens dommerne bagefter rettede opgaverne, gik vi spændt og ventede. Den anden halvdel af prøven, syntes vi var gået rigtig godt, men vi var knap så sikre på den første halvdel. Først på eftermiddagen var resultaterne klar. 2 hold ville få guld og komme til Vilnius, 2 hold ville vinde sølv, og de sidste 4 hold ville få bronze. De 4 bronzevindere blev nævnt i alfabetisk rækkefølge, og derefter blev sølvvinderne nævnt i placeringsrækkefølge med deres point. Da den første sølvvinder havde fået deres diplom, sad vi spændt tilbage og vidste, at der nu var $\frac{2}{3}$ chance for at vi kom til Vilnius. Men den gik desværre ikke længere. Vi kom på en flot

Skolekomedie 2012

Dramatikeren:

I og for sig er det ret simpelt – det der med at opføre et teaterstykke. Man sætter sig ned og skriver et par sider, der kunne ligne et udkast til et manuskript; man spørger dramalæreren, Katrine, hvad hun synes; man skriver resten med dramaturgisk vejledning fra førnævnte lærer, læner sig tilbage og iagttagende, hvordan karaktererne kommer til live

og springer rundt på scenen. Simple as that. Well...

Stykket anno 2012, *Prinsesse Mai af Ribe*, handlede om den ikke-fiktive konflikt i den ikke-fiktive, danske kongemagt. Det involverede de ikke-fiktive personer biskop Elias, kong Knud, Valdemar den Store og den (måske overraskende) ikke-fiktive søster til Valdemar, Margrethe. Desuden var der

en del relativt opdigtede roller, der i større eller mindre udstrækning *ikke* baserede sig på ikke-fiktive lærere... - personer. Men det taler man selvfølgelig ikke om.

Et af de største problemer ved at skrive en skolekomedie, der foregår i 1147, er, at fordelingen af pige- og drengeroller hurtigt bliver lidt skæv. Naturligt ville det jo være sådan, at drenge havde de mest prominente

positioner i samfundet og derfor havde mest at sige, da det er deres retmæssige... I hvert fald var det forfærdeligt svært at indskrive fornuftige pigeroller – derfor hele affæren med prinsessen, der gemte sig for den onde konge. Og hvem vil ikke gerne skrive om en vaskeægte prinsesse? Men en prinsesse kræver selvfølgelig sin ridder, og ind på scenen trådte ridder Frode. Det var først halvvejs gennem manuskriptet, det blev klart, at han ikke fik prinsessen, men i stedet køkkentjeneren, Irva. Og Irva kunne man jo netop bruge til at skabe sympati for prinsessen, som havde gemt sig blandt skolens piger, der selvfølgelig pjattede og snakkede om skolens drenge, som igen forsøgte at være seje, hvilket frastødte prinsessen, indtil biskoppen ville brænde Irva, og... Ja, det ene tog lidt det andet, og fra det første til det sidste udkast blev der tilføjet 15 sider, primært grundet Katrines råd og idéer. (I øvrigt indeholdende et helt kapitel, der blev gennemskrevet af hende. Det ledte til lidt komplikationer, da det ikke var alle idéer, der blev brugt - måske uden hendes direkte viden - og under øvningen opdagede skuespillerne et par logiske slutninger, som måske ville irritere mere stringente dramatikere – dog ikke her; vi sprang let og elegant over det, vi ikke kunne lide.) Øvesessionerne tog form, og skuespillertruppen levede sig med enkelte undtagelser efterhånden ind i deres roller. Prins Valdemar blev fundet nogle uger før premieren, og selv Tau nåede til dramatikerens store overraskelse og glæde et par dage før det blev alvor at tage rollen seriøst frem for fortsat at fremføre middelmådige, monotone monologer. Alt tegnede lyst. Weekenden før premieren blev der afholdt øveweekend i Katedralskolens Rundgang. Et kaos af halv-søvnige skuespillere, en dramatiker, en instruerende dramaturg samt en praktisk gris indtog Rundgangens domæner i de tidlige morgentimer, nogle mere friske end andre. Der blev øvet, leget, instrueret, malet, hamret, savet, læst, råbt og grint,

som der bør, og efterhånden begyndte det, der havde virket uopnåeligt, at rykke tættere på, og premieren, som kun var få dage væk, kunne næsten føles. Åh ja, skuespillet begyndte at blive rystet på plads; dog ikke mere end at den første hele gennemspilning var til generalprøven søndag ... tre dage før premieren. Men sådan skal det jo være. Dagen oprandt omsider (det har den det med at gøre. Det samme skete faktisk året før), og alt skulle bare fungere. En halv time før første forestilling forhandlede vi os frem til, at Katrine måtte styre både lys og lyd, og en teknik-kyndig elev gav hende et lynkursus i den nymodens elektronik, så der skulle være en vis sandsynlighed for, at det her faktisk kom til at fungere – med lidt held. Og det gjorde det jo (stort set – der var lige noget med et par klokker ... eller det var der så ikke, for de manglede lidt, og netop deri lå måske problemet.) Hvorom alting er, så blev de tre forestillinger, som skuespillerne præsterede, fremført på fornemste vis, og rektor var så venlig til aftenens forestilling at bringe en buket til Katrine og undertegnede.

Lidt over tre måneders arbejde, sjov og nydelse sluttede altså dejligt, og hvor *kan* det dog anbefales at prøve det. Der går rygter om, at det ikke er sidste gang i den nærmeste fremtid, en elev skriver skolens stykke – kan hende det går hen og bliver en tradition? I så fald må man håbe, at der dumper en invitation ind på et tidspunkt...

Simon de

Instruktøren:

Hvert år ved denne tid, i september og oktober, sidder jeg med samme svære opgave: at finde et godt teaterstykke til årets skolekomedie. Det er ikke nogen nem opgave. Faktisk kan det være ganske svært at finde en forestilling med tilstrækkeligt mange medvirkende, for årets skolekomedie tiltrækker typisk omkring 50 engagerede og meget ofte dygtige skuespillerkandidater. Det er meget få teaterstykker, der er skrevet for så mange skuespillere, og normalt må jeg slå mig til tåls med at finde plads til ca. 20 personer. Der udover skal stykket kunne

spilles i skolens rammer og jo også helst være lidt morsomt. Nej, det er ikke nogen let opgave, der ligger på mit bord i de første efterårsmåneder hvert år.

Men sidste år var det anderledes. Sidste år kom Simon Esbjerg - daværende 3x - og sagde, at han havde skrevet et stykke specielt til Katedralskolens skolekomedie. Lettere kunne det ikke være! Her var stykket til ca. 20 medvirkende, og der var dramatikeren klar til at samarbejde om at sætte stykket op. Jeg havde været så privilegeret at se Simons skolekomedie i 2011, hvor jeg på grund af orlov ikke satte et stykke op, så jeg vidste at den dramaturgiske grundsub-

stans var i orden, når Simon skrev. Jeg vidste også, at Simon tilhørte High School Musical-generationen med en forkærlighed for de store og drivende forbrødringsscener, så jeg var allerede fra første gennemlæsning af manuskriptet på vagt overfor alt for sirupsagtige og sentimentale afslutninger. Heldigvis havde Simon ikke lige fundet den helt rigtige slutning endnu, da han præsenterede mig for stykket, men han havde da et par ideer i ærmet... Dem samarbejdede vi så om over nogen tid, i en ganske ulige samarbejdsrelation hvor instruktøren havde den totale vetoret til at over-rule alt, hun ikke brød sig om! Det er ikke et helt let puslespil, når alle de tråde, dramatikeren

har kastet ud, skal samles til sidst, men det lykkedes, og ridderen blev ikke gift med prinsessen, men med køkkenpigen. Og resultatet var – til stor frustration for de elever der havde spillet med i 2011 – aldeles uden musicalagtige Kodak-moments a 'la

HSM 'Together'.

Så set fra lærer og instruktør- synsvinklen var samarbejdet med Simon meget givende. Ud over at det er rart at have dramatikeren selv ved hånden til at stå for eventuelle tilretninger af manuskriptet, så det passer til den aktuelle skuespillerflok, så er det jo også rart at kunne gå direkte til kilden med spørgsmål om, hvad meningen egentligt er, eller hvorfor denne eller hin person pludselig skal være to steder på en gang ol. Ja, alt i alt er der faktisk dejligt at være to om ansvaret for, at forestillingen bliver en succes; og ud over at være dramatiker påtog Simon sig også en dramaturgassi-

stentfunktion og tog del i overvejelserne om stykkets opsætning og gjorde sig nyttig med et utal af praktiske ting - til stor lettelse for instruktøren. Det eneste, jeg ikke kunne få ham til, var at spille den vakante rolle, prins Valdemar, der som Deus ex machina løser alle problemerne til sidst. Jeg 'holdt' ellers rollen til ham meget længe, men det lykkedes mig ikke at overtale ham – selv om det da havde været den helt rigtige finale, at det netop var Simon, der genoprettede orden i kaos på Ribe Katedralskole anno 1147.

Katrine Lund Jørgensen

"Zittau muss sein!"

I uge 38 tog vi, nogle elever fra 2.g, som har faget tysk, til Zittau. Vi skulle tilbringe en uge i byen Zittau boende hos en tysk familie. Vi skulle deltage i undervisningen nogle dage, og der udover skulle vi ud og se de forskellige seværdigheder i Zittau og omegn. Selvfølgelig skulle vi også til Dresden. I uge 10 næste år får vi besøg af de tyske elever, som skal bo hos os.

Vi mødtes alle søndag morgen på Odins Plads i Ribe. Sagde hej til hinanden og farvel til vores forældre. Der var god plads i bussen, så det første stykke til Flensborg gik som smurt. Derfra skulle vi med tog. Vi skiftede et par gange, før vi ankom til Zittau en halv dag senere. På rejsen var vi blevet bedt om at finde sammen et par stykker og lave et oplæg om Danmark, som skulle

fremføres for en tysk 4.-5. klasse.

Da vi ankom sent om aftenen i Zittau, stod de tyske værter og ventede på os. Vi fandt hurtigt vores familier og var så på vej hjemad. De var meget flinke og gæstfrie. Jeg brugte min første aften på at lære min tyske ven Christian at kende.

Dagen efter skulle vi tidligt op og i skole. Vi boede alle vidt forskellige steder i omegnen

af Zittau. Christian boede 6 km fra byen, hvor andre boede i byen og kunne gå i skole. Undervisningen var meget lærerstyret, den enkelte elev skulle ikke andet end at høre efter og skrive ned. For eksempel skulle eleverne i engelsk skrive nogle sætninger om fra tysk til engelsk, og derefter læse det op, de lige havde skrevet. Der var ingen anden dialog mellem læreren og eleverne. Det eneste fag, jeg deltog i, hvor der var dialog/diskussion mellem lærer og elev, var i samfundsfag. Det undrede os alle, at det foregik sådan. Der var heller ikke mange lektier, men mange små skriftlige prøver i timerne. Vi lærte, at for at komme til tiden kom man 10 min før.

Magnus, Ruben og jeg fremlagde om Ribe og Danmark generelt. De små i 5. klasse var ved vores fremlæggelse ikke så spørgelystne, kun når det angik mad, for mad, dét kunne de godt lide. De andre, der lavede fremlæggelser, blev mødt med lidt større spørgelyst. Vi var på den første tur med vores tyske venner til Panometer i Dresden. Det var en udstilling om Rom, hvor der var blevet tegnet et panoramabillede af Rom, som så var blevet udstillet på et gasometer, deraf navnet Panometer. Hele udstillingen var selvfølgelig på tysk. Derefter tog vi videre til Dresden centrum, hvor vi blev blandt andet vist rundt af og kom godt i snak med de tyske elever.

Dagen efter blev vi taget ud af undervisningen for at komme på tur ind og se Zittaus seværdigheder uden vores værter. Her blev vi blandt andet vist rundt i en stor frantziskaner kirke. Vi var inde og se det berømte Fastentuch, et klæde der blev hængt foran alteret under fasten, så man også var i en spirituel faste. Det var nok mindre spændende, syntes vi elever. Om aftenen fik vi, sammen med vores værter, en guidede tur af en vægter med saksisk dialekt. Han sagde bl.a. Steuer uden sch-lyd og havde nogle sjove vendinger. En spændende dialekt af det tyske sprog. Vi hørte en masse om Zit-

taus histore på en humoristisk vis.

Die große Burg. Vi skulle tidligt op og ud af døren for at sejle op ad "die Elbe". På vejen så vi store klippeformationer i det bjergrige landskab. Vi fik fortællinger om Elbens betydning for områdets industri, og om at den i sidste årti gik 10 meter over sine bredder. Dette havde skabt store problemer. Da vores sejltur var ved at være forbi, så vi Königsstein oppe på et bjerg. Det var det, vi skulle op og se, og vi skulle gå der op. Borgen Königsstein er med sine 40 meter høje og 20 meter tykke stenmure på toppen af et bjerg, et pragtekseplar af en borg.

Sidste aften mødtes vi alle på skolen med skolens rektor. Vi spiste pizza og drak kartonvin af plastik-krus. Rektoren holdt tale og gav os alle rosende ord med på vejen. Det var vores tur til Zittau. Tak for en god tur til alle mine medrejsende.

Simon Høj, 2z

Start spreading the news

I am leaving today...

Med en vis elegance slipper hjulene landingsbanen og få sekunder senere er de velkendte mennesker og det velkendte sprog, skiftet ud med det uforudsigelige. New York. Jeg er nu mere på vej, end jeg nogensinde før har været. På vej mod alt det jeg har gået og glædet mig til de sidste 6 måneder. Sammen med mig, er 5 skønne elever (*Didde Knudsen 2.s, Erna Sjöfn Styrnisdóttir 2.v, Christian Skalborg Jensen 2.x, Carl Andersen 2.x og Sebastian Fricke Lydixen 2.s*) som jeg ikke før har kendt, samt Gitte Møller (lærer) som hurtigt fik tildelt rollen som gruppens mor. Efter den ca. 9 timers lange flyvetur var vi fremme, trætte og sultne, så tanken om soulfood inden for rækkevidde virkede lokkende. Da vi kom frem til The Settlement House, hilste vi på vores værtsfamilier og nød godt af den gode mad, som selvfølgelig havde været en gang i frituren. Efter at have præsenteret os for værtsfamilierne, skulle

vi danskere sige farvel til hinanden og tage med hver vores værtsfamilie hjem. I det øjeblik jeg kom indenfor døren, blev jeg overfaldet af nysgerrige blikke fra kusiner som var mødt op, samt resten af familien, som boede i den to værelses lejlighed. De efterfølgende dage fløj af sted, og i gruppen blev vi hurtigt enige om, at New York var STEDET. Vi var rundt ved diverse turistattraktioner såsom Empire State Building, Frihedsgudinden og Rockefeller Center. Et af de fedeste øjeblikke var The Fourth of July, som er deres uafhængighedsdag. Det er en dag, der typisk fejres med familie og gode venner. Og det skulle vi også have lov til at opleve, så vi blev inviteret til pool party med høj musik, grillmad og 450 grader i skyggen, så poolen blev hurtigt indtaget. Efter en hyggelig eftermiddag, mødtes vi alle sammen om aftenen for at se fyrværkeri, hvilket var en fuldstændig fantastisk oplevelse. Alle gaderne var fyldt til randen

af mennesker. Overalt var stemning god, og bilerne kunne ikke køre på grund af de menneskepakkede veje, hvilket er fuldstændig uden sammenligning for en pige som mig fra æ' land! Men det, som står tydeligst i min erindring, her 4 måneder efter turen, er menneskene, kulturen og den varme og gæstfrihed, som vi mange af stederne oplevede fra familierne. Det var ikke kun de mennesker, som vi mødte i New York, der gjorde indtryk; men også de andre unge i gruppen fra Ribe Katedralskole. Jeg havde ikke før stiftet bekendtskab med dem, men de endte med at blive nogle mennesker, som fik enorm indflydelse på min sommerferie, og som jeg vil glæde mig til at bruge endnu en uge med næste sommer, når New Yorkerne indtager Danmark...

New York New York

Emilie Kisbye Jensen, 2y

I 2012 blev det Nordplus-projekt, som Ribe Katedralskole er så heldige at være en del af, forlænget et år. Et Nordplus-projekt giver tilskud til udveksling og samarbejde mellem gymnasier i Norden og Baltikum. Projektet hedder "Outdoor Activities" og tager sit udgangspunkt i nationalparker i de 5 lande, der er med (Island, Sverige, Estland, Letland og Danmark). I 2011 var Ribe vært for projektets første møde, og i 2012 var der to Nordplus-møder, det første i april måned i Estland og det andet i september måned i Island. Det er forskellige elever og lærere fra Ribe Katedralskole, der er med på turene, derved opnår vi, at flest mulige får den store oplevelse, det er at udveksle og samarbejde med gymnasieelever og -lærere fra nordiske og baltiske lande.

Om Estland-turen

En tidlig søndag morgen i april 2012 sad 8 forventningsfulde 3y-elever og 2 lærere i toget på vej mod Kastrup Lufthavn parat til at drage ud i den store verden. Den endelige destination var Estland – det nordligste af de 3 baltiske lande – hvor vi skulle tilbringe 5 hele dage med "Outdoor activities".

Bagagen var pakket med islandske sweatere, regntøj, skiundertøj, handsker, huer, gummistøvler, vandrestøvler og meget mere – for man kunne jo aldrig helt vide med vejret. Der var dog også plads til leverpostej, flæskesvær, Anton Berg marcipanbrød, Toms skildpadder, sild og lakridser, for vi skulle medbringe danske specialiteter som deltagerne fra de andre nordiske lande skulle smage.

Godt, vi havde husket det varme tøj, for foråret var ikke kommet til Estland. Det sneede faktisk en af dagene, hvilket dog ikke lagde hindring i vejen for de planlagte aktiviteter.

"Whitewater rafting" var det ikke, men næsten, da vi i kanoer og gummibåde padlede af sted på en flod, der grænsede op til en af Estland's mange nationalpar-

ker. Det var en smuk, kold og klar morgen. Humøret var højt og vi havde en fantastisk tur. Estlands natur byder på lidt af hvert – bæver, vildsvin, elg, ulv, bjørn. Desværre så vi ikke nogen større dyr under sejlsaden, men tydelige tegn på tilstedeværelsen af bæver og nogen i den ene båd var sikre

på, de havde hørt en ulv. Matsalu Nationalpark ud mod Østersøen er et fugleparadis – gæs, ænder, svaner, hejrer og ikke mindst store rovfugle. Så begejstringen var stor, da vi fra et fugletårn i området spottede en havørn, der sad i en trætop og begejstringen blev ikke mindre, da vi på en efterfølgende bådture havde

en tre-fire flyvende havørne i luften omkring os. Sikke et syn! De andre fugle, vi så, synede pludselig meget små. Til trods for "Outdoor activities" temaet, var der også tid til "Indoor activities", blandt andet fulgte vi nogle timer på et estisk gymnasium, udfolde os med diverse sportsgrene

i gymnasiets flotte nye idrætshal, var på historisk vandring med besøg på et museum, hvor vi blandt andet genoplivede en kamp mellem islandske og danske vikinger – danskerne vandt – samt blev underholdt med estisk danseopvisning.

Et af formålene med projektet er at fremme forståelsen mellem de deltagende lande og det er der slet ingen tvivl om, at denne oplevelse har gjort for både de deltagende lærere og elever. Det er fantastisk at få en smag af et lands kultur og historie fra spillevende mennesker og gennem oplevelser sammen med dem. Og det er det, vi alle føler, vi har fået med hjem!

Else Holm Hansen

Nordplus - Outdoor activities

Otte elever med biologi, som et af deres A-niveau fag, fik her fra Ribe Katedralskole mulighed for at deltage i dette projekt, der de seneste år er foregået i henholdsvis Danmark, Estland, Litauen, hvor Sverige og Island foruden var med i projektet. Denne gang gik turen til Island, og sammen med biologi- og

kemilærer Hanne Skalborg tog vi otte elever af sted fra Ribe station tidligt tirsdag morgen den 25. september.

Tidlig morgen. Solen er knap nok stået op, og mørket ligger stadig som et tungt slør over landet og minder os om, at klokken kun er 05:15. En lang togtur efterfulgt af en flyvetur og til sidst en bustur venter os. Vi er alle trætte og forsøger at få bare et par minutters ekstra søvn i toget og flyet. Klokken 15:00 når vi Island.

Efter fra himlen at have set et øde og bjergfyldt landskab, ser vi nu Island fra jorden, mens vi begiver os af sted mod Youth Hostel i Reykjavik, hvor vi de næste par dage har vores base. Vi ser et landskab, der skifter fra aske, til bjerge, til "bobler" i jorden, dannet af gas fra undergrunden. Fra det ene øjeblik til det andet ser landskabet anderledes og nyt ud. Efter indlogering på hotellet var vi i udendørs varme bade, hvilket var en skøn oplevelse – og dette er kun begyndelsen på en tur, vi aldrig vil glemme. Onsdag blev vi, efter alle at have spist morgenmad, fulgt af de islandske elever, der var

med i projektet, til det gymnasium de gik på. Vi hørte deres rektor fortælle om skolen og sin store passion for motion, efterfulgt af en geografitime på engelsk af en af skolens lærere. Nu blev så alle eleverne fra de forskellige lande vist ud til forskellige klasser – dansk, massage, musik, matematik, mm. Vi fik også set skolen og nogle smagte blodpølse, der lignede chokolade, ude i forhallen – undertegnede blev advaret og smagte derfor heldigvis ikke blodpølsen, der ikke fik megen ros, kun skærende grimasser. De islandske elever tog os på sightseeing i Reykjavik, hvor vi også fik tid for os selv til at gå omkring - de danske piger tog på en cafe med enorme muffins - og samledes for om aftenen at gå hen og spise hamburger på en restaurant kaldet "Hamburger Factory". En dag, hvor vi fik indsigt i de islandske elevers studieliv og mulighed for at se nærmere på Reykjavik.

Næste dag stod på en lang bustur fra Reykjavik til Skaftafell, hvor vi skulle sove to nætter, så parate og klar til kamp stod vi samlet med al vores bagage pakket uden for hotellet klokken ni om morgenen. Vi havde

utallige stop undervejs og kørte forbi en masse naturområder – vandfald, Eyjafjallajökull, frokost i en grotte ved en strand med en blæst så voldsom, at den næsten væltede os omkuld. Vi så et forunderligt og fantastisk landskab med bjerge, vulkaner, aske, vandfald, grønne enge. Undervejs underholdte en af de islandske lærere, Helmut, os med islandske sagaer og folkefortællinger om næsten hver en sten. Om aftenen nåede vi frem til Skaftafell og blev på tværs af landene inddelt i forskellige hytter, mens andre skulle sove i et hus – en god måde at få eleverne i kontakt med de andre landes elever – og om aftenen blev der spist hot-dogs ved grillen.

Fredag. En solid morgenmad – ”oatmeal”. På med vandretøjet og så ellers parat til en hel dag med vandring i nationalparken. Med bussen kørte vi dertil og efter en kort introduktion af nationalparken, førte Helmut os af sted mod en gletscherfront. Et kæmpe monument, hvor jorden foran den var helt øde - ikke det mindste græsstrå – for denne gletscherfront flyttede sig i løbet af årene frem og tilbage, hele tiden i forandring. Vi vendte tilbage til vores startpunkt og spiste frokost og nu... nu skulle vi virkelig ud og hike, en vandretur på 26,5 km. Med Helmut i front begav vi os op ad bjerget.

Skræmmende og fantastisk, vidunderligt og farligt, intet ord kan til perfektion beskrive hvad vi så. Vi så vandfald, der buldrede mod jorden langt under os, og små bække af vand, der snoede sig hen over bjergene. Vi så en grøn og frodig natur. Vi så fugle med fjer på fødderne, der luntede af sted i skjul, når vi kom for tæt på. Vi lå på vores knæ for at drikke frisk og afkølede vand direkte fra bækkene. Støt fremad gik det med udsyn til hele dette fantastiske landskab.

Så gik det nedad af en smal sti, hvor der på vores højre side var en stejl bjergeside opad og på vores venstre en lige så stejl bjergside mod jorden flere hundrede meter nede. Folk gik på forsigtige fødder. Så nåede vi ned og vandrede hen over en stenslette, hvor vi midlertidigt skiltes for, at nogle holdt pause og resten gik hen for at se en gletsjer – og stå på den! Vi vendte tilbage til startpunktet igen, og med ømme fødder satte vi os ind i bussen for at køre tilbage til Skaftafell, hvor aftensmaden stod på svine- og hestekød. Næste dag ventede turen tilbage til Reykjavik os. Efter morgenmaden stod vi samlet og parat ved bussen for at køre tilbage til Youth Hostel. Også denne gang stod den på flere stop og fortællinger fra Helmut. Et af stoppene var ved et vandfald, hvor vi kunne gå bag.

Fantastisk – vandet, væltede ned over hovedet på os og buldrede mod jorden under os. Vi fik også muligheden for at se islandske heste og meget mere. Om aftenen var der blevet bestilt pizza, og nogle tog også et hurtigt smut i de varme bade. Søndag, dagen før vi skulle hjem, fik vi mulighed for på egen hånd at gå omkring i byen. Om aftenen samledes vi på gymnasiet for at tage

afsked, og der blev underholdt fra alle lande med sang og musik, før vi måtte tage afsked. Alle som en var kede af, at tiden nu var kommet til at måtte sige farvel. Næste dag var vi tidligt oppe for at tage med bussen – den kom for sent, og vi var lige ved at ringe efter taxaer - hen til lufthavnen for at flyve hjem. Tilbage i Danmark tog vi afsked med esterne og letterne, der havde været med samme fly som os, og gik derefter på Burger King for at få et måltid mad, før vi skulle med toget hjem. Klokken 18:00 ankom vi til Bramming og skiltes for at tage hjem.

Det var en vild oplevelse, en fantastisk oplevelse, en ubeskrivelig oplevelse. Det var en tur, hvor vi fik nye bekendtskaber, øvet vores sproglige kundskaber og set et nyt og fantastisk land. Ingen af os danskere var i tvivl om, at dette var en tur, vi aldrig ville glemme, og måske en skønne dag ville vi vende tilbage for at se Island – dette mystiske og vidunderlige land – endnu en gang. Vi takker for oplevelsen, Island, vores nye venner – vi glemmer aldrig denne tur.

Karen Riskjær Boysen, 2z

“Girlie Men”¹

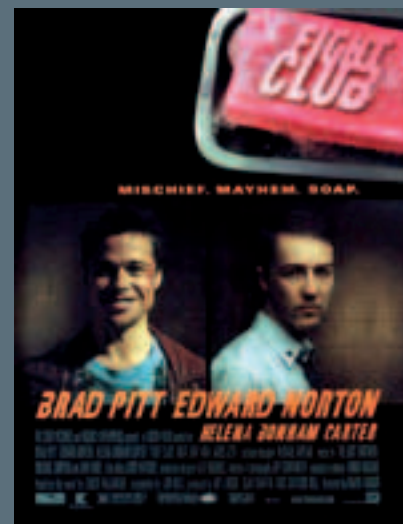
kæmper for identitet

Jeg var 14 år gammel, da jeg første gang så filmatiseringen af Chuck Palahniuks roman *Fight Club*, og den slog benene væk under mig. Dens jantelovsagtige ideer om, at jeg var “the same decaying organic matter as everyone else” (*Fight Club*, s. 134), og at vores samfund havde gjort os alle ens, var ikke forenelige med min spirende individualitet. Det var dog ikke det aspekt, der fangede mig mest. Det, jeg fandt mest interessant i denne samfundskritik, var ideen omkring tabet af maskulin identitet, og hvad dette betød for det generelle tab af identitet blandt mænd. Denne kritik var endnu tydeligere for mig, da jeg i gymnasiet læste bogen for første gang. Her gik bogens enkle sprog og virkemidler rent ind sammen med ideerne om behovet for at finde sit eget ståsted som mand i en verden, der efterhånden er underlagt kvinder.

I et samfund, hvor mænds maskulinitet bliver udfordret mere og mere, er *Fight Club* stedet, hvor mænd mødes for at genvinde noget af det, de har tabt. Op gennem 80’erne og 90’erne opstod grupper af mænd under paraplybetegnelsen *The Mythopoeitic Men’s Movement*, som et modsvar til de feministiske bevægelser der lod til at blive stærkere og stærkere i samme periode. Skal man sammenligne det med noget i dagens

Danmark, må det næsten blive Carl Mar Møllers pseudo-maskuline “Pik er Gud”-weekendophold, der er dybt inspireret af Robert Bly² og hele den “Mythopoetiske”-bevægelse. Formålet med disse grupper, ligesom Carl Mars weekendophold, var – og er – at finde tilbage til rødderne, vende tilbage til et stadie hvor mænd er mænd. Det vil sige, at de prøvede at frigøre mænd fra den moderne verdens feminiserede, og feminiserende, idealer og lade dem vende tilbage til en form for utilstand, hvor patriarken er i centrum, og kvinden bliver i hjemmet. Det kan lade til at *Fight Club*, organisationen som bogen har navn efter, kunne være en del af denne bevægelse. I *Fight Club* mødes mændene for at tæske hinanden. Denne handling bliver i bogen beskrevet som værende det tætteste man kommer på sin maskulinitet, den er en form for overgangsrite fra barn til voksen. I en postmoderne verden styret af feminine idealer er denne klub et tilflugtssted for mænd, der føler sig kvindagtiggjorte – det er et sted, hvor de kan finde det, Robert Bly kalder deres “vildmand”.

Robert Bly skrev i 1990 sin “selvhjælpsbog” *Iron John – Men and Masculinity*, hvori han blandt andet argumenterer for, at mænd har mistet deres “vildmand” og har behov for at

1. Citater i titlen blev sagt af Arnold Schwarzenegger, indbegrebet af “The American Dream” og for nogle af maskulinitet. Det kan diskuteres, men alt taget i betragtning passede det glimrende til denne artikel.

2. Omtales nærmere senere

3. Dette bliver i *Fight Club* eksemplificeret ved at den unavngivne fortæller betegner sig selv som en “thirty-year-old-boy” (*Fight Club*, s. 51).

komme i kontakt med ham igen. Endvidere hævder han, at mænd har mistet deres såkaldte "Zeus-" eller "vildmandskraft". Denne kraft er ikke, som navnet ellers kan tolkes som, destruktiv, men derimod en form for energi, der lader manden definere sig selv indenfor den maskuline kategori. I en verden, som mangler overgangsritualer og maskuline forbilleder, er denne energi, det mænd har brug for, for at finde sig selv til rette i deres maskuline krop. Ifølge Bly er det meget vigtigt for mænd at vide, hvornår de overskrider grænsen mellem barn og voksen, men manglen på overgangsritualer i det postmoderne samfund gør det umuligt for mænd i dag at se præcis, hvornår de er en "mand" og ikke længere en "dreng"³. I tidligere tider havde man et sådant ritual, i den kristne verden ved konfirmationen, men i dag har dette ritual mistet tidligere tiders betydning; som Bly skriver: "Having abandoned initiation, our society has difficulty in leading boys toward manhood" (Bly s. 185). Fight Club kommer i bogen til at fungere som en substitut for dette ritual – her introducerer mænd hinanden til voksenlivet; problemet her er dog, at de alle føler sig feminiseret og derfor næppe kan kaldes mænd i en Bly'sk forstand. Dog er lederen, Tyler Durden, så hyper-maskulin, at hans maskulinitet smitter af på de øvrige medlemmer. Det hævdes i bogen, og af flere psykologer og forskere, heriblandt psykoanalytikeren Guy Corneau, at en af årsagerne til, at mange mænd i dagens verden kæmper med deres maskulinitet, er de mange skilsmisser, der adskiller drengebørn fra deres fædre i en

tidlig alder. Dette medfører, at disse drenge vokser op i hjem styret af kvindelige idealer, som ikke, ifølge Corneau og Bly, er forenelige med det, drengebørn skal gennemgå for at føle sig tilpasse i deres og krop og sind. De vokser op i hjem, hvor mænd ofte bliver set ned på (jeg vil her gøre det klart, at dette er Corneaus teori, ikke min egen holdning), hvilket forårsager en forkastelse af maskuline tendenser hos drenge, der således bliver feminiseret – noget der, igen ifølge Corneau, kan få vidtrækkende konsekvenser for mænd i voksenlivet. Det er her Tyler Durden og Fight Club-organisationen kommer ind i billedet.

I Fight Club besøger den unavngivne hovedperson flere støttegrupper⁴, den ene af disse – en støttegruppe for mænd der har overlevet testikelcancer – bærer den ironiske titel "Remaining Men Together". Ifølge kønsforskeren Arthur Flannigan-Saint-Aubin findes der to typer af maskulinitet – testikulær og fallisk. Den testikulære maskulinitet er tæt knyttet til det feminine, omsorgsfulde og modtagende, hvorimod den falliske maskulinitet er stærk, penetrerende og aggressiv⁵. I Fight Club er disse to maskuliniteter repræsenteret ved de to hovedpersoner Tyler Durden (fallisk) og den unavngivne hovedperson (testikulær). Idealet i bogen er umiddelbart den falliske maskulinitet, som Tyler Durden besidder, og som den unavngivne hovedperson higer efter. De to hovedpersoner er, naturligvis fristes man til at sige, en og samme person – Tyler Durden er skabt af den unavngivne hovedperson i dennes søgen efter en maskulin identitet. I sin higen efter maskuli-

nitet har han skabt en slags hypermaskulin rollemodel, som er styret af sine drifter, sin intelligens, sin vrede mod samfundet og mest af alt sit had til feminine idealer; endvidere søger han også at bekæmpe den postmoderne verdens uniformitet, og det han ser som et generelt identitetstab. Dette identitetstab er naturligvis forbundet med tabet af en maskulin identitet.

I sidste ende kan Fight Club tolkes som et postmoderne take på en klassisk "boy-meets-girl" roman, for på trods af alt det, som den unavngivne fortæller gennemgår i sin jagt på maskuliniteten, er det en kvinde, der får ham til at føle sig tilpas og acceptere sig selv. Det er hende, der får ham til at acceptere sin egen maskulinitet, hende, der giver ham hans "vildmandskraft" og gør det muligt for ham at skabe sin egen maskulinitet. Fight Club modbeviser derfor Blys hævvelse, at det kun er mænd, der kan initiere mænd til de voksnes rækker, i Fight Club er det nemlig en kvinde der gør det.

Jeppe Sehested Jensen

Materiale:

Bly, Robert. Iron John: Men and Masculinity. London: Rider. 2001.

Palahniuk, Chuck. Fight Club. Great Britain: Vintage. 2003.

Multikulturalisme i mig

Jeg er et produkt af en global verden. Da den berømte chilenske forfatter Isabel Allende var i Danmark for at modtage H.C. Andersens litteraturpris 2012 udtalte hun: We are now global. Anything that happens anywhere in the world is immediately known everywhere... You cannot expect capital, industry, products to be global, information to be global and human beings to be limited to a place... It is difficult to accommodate, but I think it is making us as humanity, as a planet much more interesting.

Vi fokuserer meget på en konstant voksende globalisering og ved, vi som samfund skal være med på bølgen for at overleve. Men hvorfor begrænse det til blot at overleve? En globaliseret verden er en udfordring, men ikke alle udfordringer er skidt. Der er også kanel! Og mennesker er den mest dyrebare af slagsen!

Jeg er født i USA og har boet eller læst i staterne Oregon, Washington, Arizona, Ohio, Texas og Californien, tog på high school i tre af disse stater og på universitetet i Texas.

Jeg mødte min kone, da jeg var på tur i Danmark og efter endt uddannelse kom hertil for at gifte mig. Når man er ægteskabeligt multikulturel, har man ét valg. Bo i et andet land. En af parterne skal. Der er ingen vej udenom. Jeg er sproglærer blandt andet fordi jeg er fascineret af kultur, og vi valgte, at det var mig, der skulle flytte. Og det er jeg fuldt ud tilfreds med.

Alien eller kanel?

Som en af mine kollegaer tit minder mig om, er jeg en "alien". Jeg er fremmed. Jeg er anderledes. Jeg mener, at jeg er kanel. At turde være anderledes i et forholdsvist homogent samfund er en udfordring. Men som Allende funderede over, hvorfor skal vi enten være den ene eller den anden slags? Hvad vil det sige at være global, også som personer? Af og til møder jeg en mangel på forståelse over, hvorfor jeg ikke ville "være dansk", det vil sige få dansk statsborgerskab. Hvis jeg gjorde det, skulle jeg opgive mit eget statsborgerskab, og det er en del af min historie, min identitet, som jeg ikke vil skilles af med. Jeg er et produkt af hele mit liv, ikke kun den del, der kommer, efter jeg er flyttet til Danmark. Og jeg er glad for den hele mig. Ligesom et barn adopteret til Danmark ikke kan – og ikke skal! – nægte dets rødder, er jeg ikke dansk efter samfundets nuværende definition. Og det har jeg det helt fint med. Jeg elsker Danmark, men jeg er sådan set global.

Mange elever ønsker at tage et sabbatar efter endt gymnasium for at rejse. Pas på! "At rejse er at leve," skrev H.C. Andersen. Jeg vil tilføje, "at leve er at udfordres". I dine rejser vil du møde kulturer, såvel fremmede som (delvist) kendte, og disse kulturmøder vil udfordre dine forestillinger, om du vil kendes ved det eller ej. Du vender hjem forandret. Du vender hjem mere global.

Mere global, mindre dansk?

Da jeg flyttede til Danmark, blev jeg mere patriotisk end nogensinde. Det gik op for mig en dag, da jeg befandt mig på en McDonald's parkeringsplads i Esbjerg med hånden på hjertet og (den amerikanske) nationalsang på læberne med blikket rettet mod (McDonald's) flaget – det tætteste jeg kunne komme på Old Glory. Mødet med en fremmed kultur fremhævede forskellene, og for ikke at blive revet med af strømmen blev jeg nødt til at holde godt fast i min særlige identitet.

Mad, helligdage, sprog og det, der skiller sig ud, blev pludseligt meget vigtigt for mig. Men det skete i takt med, at jeg tog mange danske traditioner til mig, herunder mad, helligdage, sprog og det, der skiller sig ud fra mit. Vi havde forskellige ideologier; vi havde forskellige traditioner. Nu har jeg en ny identitet. Den er ikke amerikansk, og den er heller ikke dansk. Min nye identitet består af en helt tredje kultur, en der er lidt mere global.

Hvad vil jeg sige til en gymnasieelev (eller hvilken som helst anden), der gerne vil ud og opleve verden? Nemt: Gør det! Men vid en ting - du vender hjem mere global. Og du bliver nødt til at bestemme dig nu, om det er skidt - eller kanel?

Kilde: Frid-Nielsen, Niels. "Eventyrdrønning med kant"

30. september 2012. dr.dk. www.dr.dk/Nyheder/Kultur/2012/09/30/141716.htm [15:00-15:45]

Tracy og Janne til en dansk opfindelse – kobberbrylluppet.

Kalkun opdrættet i Danmark til et traditionelt amerikansk Thanksgiving-måltid.

Ripensersamfundets Jubilæumslegat

Nedenfor følger to rapporter, som legatmodtagerne har sendt til skolen. Foruden Sara Kirstine Stæhr Bastholm og Lars Andersen modtog også Mikkel Sølbech et legat.

Studieophold ved San Diego State University, California

For at tilføje min kandidatuddannelse i geografi og miljøplanlægning ved Roskilde Universitet et internationalt perspektiv valgte jeg at tage mit 9. semester på San Diego State University i det sydlige Californien. Min forventning var, at jeg kunne styrke min profil ved at få nye vinkler på miljøtekniske problemstillinger og forbedringer samt opnå en større viden i klassiske geografiske discipliner. Derudover havde jeg et ønske om at forbedre mine engelske sprogkunderskaber på akademisk niveau. Jeg valgte San Diego State University, da det har et stort geografi – og miljøinstitut, der er kendt for at tilbyde mange forskellige fag med spændende vinkler og kompetente undervisere. Desuden er Californien en af de stater i USA, der er længst fremme vedrørende vedvarende energi og miljøteknologi, hvilket derfor kunne bidrage til en større viden og andre perspektiver på dette område end det, der bliver præsenteret i Danmark.

Jeg forlod den danske vinter i begyndelsen af januar 2012 til fordel for fem måneder i San Diego. Jeg og tre andre danske udvekslingsstuderende fandt en lejlighed med udsigt ud over bugten, hvor vi kunne bo. Lejligheden lå i bydelen Pacific Beach, der ligger helt ud til kysten, og er det sted, hvor de fleste unge mennesker og udvekslingsstuderende bor. Bydelen har derfor et rigt forretningsliv, samt et levende strandmiljø, hvor der, som en af de få steder i USA, er

mulighed for at cykle og skate rundt i byen, hvilket mange benytter sig af. Så vi anskaffede os naturligvis beachcruise-cykler og var glade for, at vi ikke udelukkende skulle bruge vores nyindkøbte bil som transportmiddel. En bil er en nødvendighed, da universitetet ligger længere inde i landet, omkring 25 min. kørsel fra Pacific Beach og San Diego Downtown på et meget veludbygget motorvejssystem, så sammen med mine roommates investerede jeg i en gammel Toyota Corolla, som kunne fragte os til og fra skole og på weekendture rundt i landet. Den kollektive trafik til og fra skole og rundt i byen var også en mulighed, men dette system har relative svære vilkår i et land med minimum to biler per husstand, så en tur med bussen og trolleyen kunne være ret tidskrævende. Byen San Diego er placeret lige ud til Stillehavet og tæt på grænsen til Mexico og er den 2. største by i Californien og den 8. største i USA. Placeringen og størrelsen gør byen hel unik,

da der er flere universiteter og derfor mange studerende, flere forskellige nationaliteter og mange forskellige spændende områder – blandt andet det gamle hippiekvarter i La Jolla, der er bygget på store klipper lige ned til Stillehavet. Et hippiekvarter, der nu er blevet til et lukrativt boligkvarter med kæmpeboliger for de mere velhavende. Byen er delt op i forskellige dele, såsom Downtown, Pacific Beach, Mission Beach og La Jolla, og de er meget forskellige, hvilket giver en god helhed, og derfor har byen meget at byde på kulturelt og historisk, men også flot natur og gode fritidsmuligheder.

San Diego State University er et stort universitet, og da mange af de amerikanske studerende bor på campus, er der et helt utroligt rigt studiemiljø, der er meget anderledes end det danske. De amerikanske studerende bruger størstedelen af deres hverdag på campus, hvor der er store biblioteker og læsesale, flere forskellige *food courts* og kaffebarer/cafeer og gratis

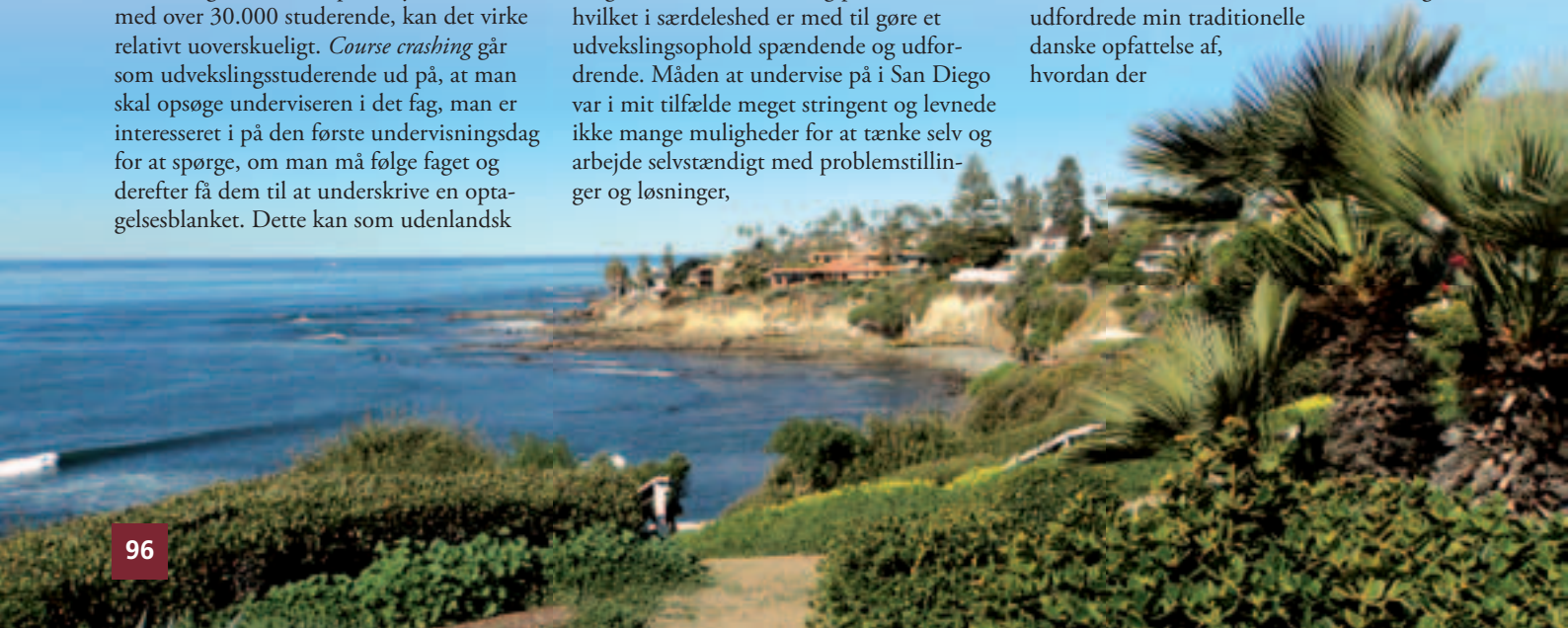
træningscenter, hvilket giver en hel speciel atmosfære. Det føltes naturligt at bruge hele dagen på universitetet, selvom jeg kun havde undervisning om morgenen. Dagen gik derfor med at læse og i pauserne drikke kaffe med de andre udvekslingsstuderende, benytte træningsfaciliteterne eller se skolens hold spille basket.

Når tiden ikke blev tilbragt på campus, brugte jeg min fritid på at udforske de mange forskellige muligheder, som San Diego tilbyder. Det blev blandt andet til surf-lektioner og andre vandaktiviteter, cykelture langs kysten, udflugter til store *malls*, sightseeing i og omkring byen og besøg på sportsbarer og cafeer rundt omkring i Pacific Beach. Derudover brugte mine roommates og jeg weekender og ferier på ture rundt i Californien og i de nærliggende stater for at udforske byer og den amerikanske kultur og se de mange geologiske seværdigheder, blandt andet Grand Canyon, Bryce Canyon, Yosemite og Hawaii. Semesteret på San Diego State University starter i midten af januar, så kort efter ankomst startede det nye skoleår, som er rimeligt kaotisk på californiske universiteter, da alle skal *course crashe*. Dette er de amerikanske studerende vant til, men som udvekslingsstuderende på et nyt universitet med over 30.000 studerende, kan det virke relativt uoverskueligt. *Course crashing* går som udvekslingsstuderende ud på, at man skal opøge underviseren i det fag, man er interesseret i på den første undervisningsdag for at spørge, om man må følge faget og derefter få dem til at underskrive en optagelsesblanket. Dette kan som udenlandsk

studerende kun lade sig gøre, hvis faget ikke er fyldt op af amerikanske studerende, da de, efter californisk lov, har forsterket til fag og kurser. Da man ikke kan vide sig sikker på noget, er det en god ide at *crashe* flere kurser og tilmelde sig og så sidenhen melde sig fra, hvis man bliver optaget på de foretrukne. Disse *crashing* dage er derfor rimeligt hektiske, da man kun kan gøre sig forhåbninger om at kunne tage de fag, som på forhånd er blevet godkendt af ens eget universitet. For mit vedkommende betød det, at jeg sideløbende skulle have kontakt til Roskilde Universitet, for derved at sikre, at jeg kunne få merit for de fag, jeg valgte. Da mit fagområde ikke er det mest valgte, kunne jeg få de fag, jeg ønskede og uden problemer få dem meritoverført. Jeg endte med at følge fagene '*Hydrology – Global Environmental Change*', '*Regional Climatology*' og '*Environmental Resource Conservation*', alle fag som jeg følte kunne leve op til mine forventninger.

Mange ting foregår anderledes i USA, og dette gælder naturligvis også uddannelsessystemet, der forekommer radikalt anderledes end det danske. Dette gør sig således også gældende for San Diego State University, både i forhold til undervisere, undervisningsformer, studerende og prøveformer, hvilket i særdeleshed er med til gøre et udvekslingsophold spændende og udfordrende. Måden at undervise på i San Diego var i mit tilfælde meget stringent og levnede ikke mange muligheder for at tænke selv og arbejde selvstændigt med problemstillinger og løsninger,

men derimod klasseundervisning, hvor hver undervisningsgang var en komplet gennemgang af den læste litteratur og med et par praktiske eksempler til sidst samt flere små opgaver, der skulle afleveres til hver undervisningsgang. Derudover var der *midterms* hver 5. uge, der bestod af både *multiple choice* og *essay questions* og til sidst *final exams*. Denne undervisnings- og afprøvningsform gør, at mange af tingene skal læres udenad og memoreres, da det ikke er tilladt at medbringe hjælpemidler. Da dette ikke er en undervisningsform, jeg er vant til hjemmefra, var det en udfordring og krævede flere kreative indlæringsmetoder, såsom *memory notes* – en slags hjemmelavet vendespil, med forklaringer af hydrologiske, geografiske, fysiske og kemiske begreber og koncepter. Da det er professoren selv, der helt egenrådigt bestemmer, hvilke temaer der skal eksamineres i, og på hvilken måde – samt hvilket karaktersystem, der skal bruges, kan det derfor være utrolig vigtigt at anvende professorens præcise ord og vendinger i svarene, da det bedømmes som det mest rigtige svar, og det der kan belønnes med fuld point. Selvom denne undervisnings- og prøveform var mig total ukendt, var det en lærerig og udfordrende proces, der stillede store krav til hukommelsen og udfordrede min traditionelle danske opfattelse af, hvordan der

undervises og testes, hvilket gjorde det til en oplevelse.

De forskellige fag, jeg fulgte, varierede en del i sværhedsgrad og spændte fra rimeligt overkommelig til ekstremt kompliceret, men alle var meget givende og lærerige. Og så snart teknikken med undervisningsformen og prøveformene var lært, blev det en spændende oplevelse for mig at deltage i undervisningen. Mine professorer var alle meget engagerede, hvilket gjorde undervisningen interessant. Dette betød også, at der var et stort fagligt udbytte, der både gav ny viden samt nye perspektiver på allerede kendte problemstillinger inden for mit fagområde. En del af undervisningen bestod desuden af feltture i San Diego for at få en praktisk vinkel på teorien. Undervisningen var særdeles relevant og har klart levet op til mine forventninger, og dele af det kan bestemt anvendes i mit forestående speciale. Oplevelsen ved at studere i et andet land er stor, og der er mange nye indtryk og flere nye rutiner, der skal læres, samt nye relationer, der skal indgås, hvilket kan være svært at balancere med at skulle få et stort fagligt udbytte, men følelsen af at få det til at lykkes er utrolig værdifuld, og jeg kan kun anbefale andre at læse et semester i udlandet. Jeg vil derfor gerne takke Ripensersamfundet for tildelingen af deres Jubilæumslegat, der har været til stor hjælp for at få denne store oplevelse til at hænge sammen økonomisk.

Sara Kirstine Stæhr Bastholm

“We have a pulse” – medicinsk forskning i Boston, USA

Biib. Biib! Biib!! Jeg vender mig om i sengen og ser min personsøger vibrerende på sengebordet. Det svage lys er det eneste, der oplyser mit ellers mørke værelse. Beskeden på displayet er simpel, men klar: “Cardiac Arrest - ED” - hjertestop i skadestuen. Jeg rejser mig op, stadig halvt sovende, tager mit tøj på, børster hurtigt tænder og suser derefter ud af døren. Op på cyklen, over floden og på vej mod sygehuset. Jeg skynder mig at klæde om og halvløber op til skadestuen. Selv om det er midt om natten er rummet fyldt med mennesker. Jeg kigger rundt og tæller 8-10 individer, der arbejder som ét team, og alle fokuserer på én ting og kun én ting: at få patientens hjerte til at slå. Der gives hjertemassage, ventilationer, medicin og stød. Igen og igen køres de samme algoritmer. De algoritmer, der gennem årtiers forskning har vist sig at virke bedst. Pludselig er der en der råber “we have a pulse” - patients

hjerte slår igen af sig selv. Man fornemmer en fælles lettelse i rummet. Jeg får øjenkontakt med en af sygeplejerskerne og giver hende tre små tuber til blod. Hun fylder dem, og jeg forlader stille rummet. Blodet centrifugeres, afpippeteres og fryses. Det var den lette del af mit job. Som det næste venter samtalen med familien, hvor jeg skal overbevise dem om, at netop deres mor, far, søster, bror, søn eller datter skal være en del af den forskning, vi laver. Vi skruer lige tiden en del år tilbage. Jeg blev student fra Ribe Katedralskole tilbage i 2006. Jeg havde altid vidst hvad jeg ville, så valget af videreuddannelse var ikke svært. Efter en kort periode som pædagogmedhjælper begyndte jeg derfor på medicinstudiet i Aarhus januar 2007. Semestrene fløj af sted, og bortset fra et halvt års studieophold i Prag forløb det hele efter bogen, indtil jeg en dag så et opslag i vores medicinerblad: “Vil du til Harvard?” var overskriften, og da jeg altid gerne har villet bo en periode i USA, greb jeg chancen

og skrev en ansøgning. Som medicinstuderende i Danmark har man mulighed for at tage et såkaldt forskningsår. Det betyder kort sagt, at man tager fri fra studiet og forsker inden for et specifikt felt. Det kan være alt fra mikroskopiske cellekulturer over dyreforsøg til klinisk forskning med patienter. Mit forskningsår er et samarbejde mellem Center for Akut-forskning i Aarhus og Center for Resuscitation Science i Boston, der hører til på Beth Israel Deaconess Medical Center, der er et stort Harvard-affilieret hospital i Boston. Jeg blev tilknyttet holdet i februar 2012 og har været en del af deres daglige arbejde siden. Forskningsgruppen har en stærk infrastruktur og består af sygeplejersker, sekretærer, statistikere, studerende og læger fra alle niveauer. Den daglige kliniske forskning udføres af en gruppe forskningsassistenter, der primært er unge mennesker, som prøver på at komme ind på medicinstudiet i USA. Det er her jeg arbejder.

Vi laver forskning inden for to store, men tæt knyttede områder nemlig akutmedicin og intensiv medicin. Vores arbejdsområde er derfor primært i skadestuen og på intensiv afdelingerne. Som beskrevet i prologen er et af vores store projekter omkring patienter, der er blevet genoplivet efter hjertestop, men vi har også mange andre løbende projekter. Samlet set er der omkring 10 projekter, der kører lige nu, og de omhandler alt fra svære livstruende infektioner til berusede alkoholikere. Klinisk forskning kan groft sagt opdeles i en række trin:

- **Screening:** Patienter, der passer ind i vores projekt, lokaliseres blandt andet ved hele tiden at holde sig opdateret omkring hvilke patienter, der er i skadestuen.
- **Samtykke:** Patienten eller dennes pårørende kontaktes. Vi fortæller dem i detaljer, om hvad vi laver, og de skriver under hvis de accepterer.
- **Selve projektet:** Det er her den egentlige forskning ligger. Det kan være alt fra en simpel blodprøve til daglige doser af me-

dicin eller placebo (et uvirksomt stof).

- **Opfølgning:** Efter forsøget er gennemført følger vi patienterne. Alt noteres. Blodprøver, blodtryk, puls, undersøgelse osv. Vigtigst af alt følger vi hvem, der overlevede og hvem, der døde.
- **Databehandling:** Alt arbejde samles her. Hvordan gik det patienterne med hjertestop, og kan vi forudsige forløbet på baggrund af den information vi havde? Var den medicin vi gav bedre end det uvirksomme stof? Osv. Det er her, resultaterne findes, og her, vi finder ud af, om vi kan gøre en forskel.

Min tid går med alle de forskellige faser af ovenstående. Det har været og er stadig utroligt spændende at være med til at følge patienter, fra de ruller ind af døren, og vi inkluderer dem i et forsøg, til vi måneder senere sidder med alt data og prøver at finde ud af, hvordan vi bedst muligt kan hjælpe patienter med lignende problemer i fremtiden. Udover den umiddelbare læring er der mange andre fordele ved et medicinsk forskningsår, inklusive merit i forbindelse med en eventuel senere PhD, og så er det en fremragende anledning til at komme ud og se noget af verden. Selv om timetallet pr. uge hurtigt overstiger, hvad vi er vant til i Danmark, er der også tid til andet end arbejde. Boston er en mangfoldig og meget interessant by, og der er rig mulighed for at bruge sin tid. Udover at have to af verdens bedste universiteter (Harvard og MIT) har byen gode hold indenfor de fire store sportsgrene herovre (Amerikansk fodbold, basketball, hockey og baseball), hvilket betyder, at der ofte er en vigtig kamp med tilhørende godt humør, fest og farver. I skrivende stund har jeg stadig et halvt år tilbage herovre. Jeg ser frem til at lære endnu mere om forskning, om patienterne og om det amerikanske sundhedssystem. Om få år bliver jeg færdiguddannet og der er ingen tvivl om, at denne oplevelse vil gøre mig til en bedre læge i det lange løb. Jeg takker Ripensersamfundets jubilæumsle-

gat for at have været med til at give mig den mulighed.

En uge senere står jeg igen ved patientens side. Familien er ligeledes i rummet. De har set mig næsten dagligt tjekke deres familiemedlem, tage nye blodprøver og notere værdier. Det er næsten som om vi kender hinanden. Patienten, der for en uge siden havde et hjerte, der ikke slog, ligger nu der i sengen og er i løbet af de sidste dage vågnet langsomt op. Maskinerne er stadig koblet til, og der er lang vej endnu. Men han overlever. Han overlever, fordi alle leverede en professionel og besluttsom indsats, hvor den nyeste viden blev kombineret med avanceret medicin og udstyr. Det er derfor, at forskning er spændende!

Lars Andersen

Frode Schöns Legat

Nedenfor følger 2 rapporter, som legatmodtagerne har sendt til skolen. Foruden Johanne Thorup Dalgaard og Jens Emil Holm modtog også Mathilde Lund og Signe Dalgaard Christoffersen portioner af Frode Schöns Legat.

Om flugt og faglighed og glæden ved et godt skænderi

Ved siden af skiltet på hovedbygningen til Freie Universitäts Otto Suhr Institut für Politikwissenschaft har nogen tagget "Johannes Agnoli Institut für Kritik der Politik". Jeg havde aldrig hørt om den afdøde, venstreorienterede politolog Johannes Agnoli, da jeg ankom på den første dag af mit udvekslingssemester i Berlin. Men betegnelsen af instituttet som ét, hvor man kritiserer politik, bekræftede mig i, at jeg havde valgt det rigtige sted. Da jeg i første omgang ansøgte om at komme på udveksling var det, for at være ærlig, lige så meget med flugt i tankerne, som for at finde nye statskundskabsfaglige udfordringer. Efter fire år på Københavns Universitet (tre af dem på statskundskab) var jeg dødtræt af at studere et sted, der på de fleste områder forekom mig konsensusramt, gumpetungt og nepotistisk. På KU's Institut for Statskundskab havde jeg mødt mange sjove, søde og kloge mennesker, dygtige undervisere og spændende problemstillinger, men blot ikke specielt meget lyst til grundlæggende

at udfordre herskende paradigmer for samfundsvidenskabelig forskning. Freie Universität udbød derimod fag, der lagde op til skænderier, både mellem de studerende og instituttets ansatte forskere. Kønspolitiske fag. Fag om årsagerne til finanskrisen. Fag om Marx' betydning for politisk teori, fag om USA's store økonomiske ulighed, fag om den invaliderende effekt på demokratiet af anarkokapitalisme. Jeg følte mig hjemme. Den første tid i Berlin havde jeg brugt på at søge efter et sted at bo og tage et tysk kursus, eftersom semesteret først startede halvanden måned senere end herhjemme. Det betød også, at den lurende ensomhed, som nok altid er der, når man flytter på egen hånd til en ukendt storby, var meget intens fra starten. Boligjagten var i første omgang gået skidt, jeg var endt med at betale for mange penge for et lillebitte værelse i et, opdagede jeg snart, temmelig asocialt kollektiv, der lå omtrent så langt væk fra universitetet, som man kunne komme, nemlig i det nordlige Prenzlauer Berg. Efter fem dage i den død stille, nyrenoverede herskabslejlighed på Bornholmer Strasse og et fuldstændig

mislykket forsøg på at fremprovokere socialt samvær med mine syv samboer ved at lave middag og servere øl og vin for dem, begyndte jeg lige så stille at kigge på boligannoncer igen, selvom jeg havde sagt til udlejereren, at jeg kunne blive i seks måneder. Hun havde endnu ikke givet mig en kontrakt, og dét udnyttede jeg. Heldigvis, for det nye sted jeg fandt, blev kernen i hele mit ophold. Jeg flyttede ind sammen med to tyske fyre og en new zealandsk pige i en stor lejlighed i Neukölln, som hurtigt blev et virkeligt hjem. Vi lavede mad sammen, drak rødvin sammen, så film sammen og tog på club sammen. Vi diskuterede tysk og europæisk politik, til vi var ved at rive hovederne af hinanden. Så satte vi "Family Guy" på og blev gode venner igen. På tyskkurset havde jeg desuden mødt min første rigtige ven i Berlin, en afsindigt tynd, hornbebrillet fyr fra Montreal ved navn Emilio, der læste sammenlignende litteratur på universitetet og filosofiske hovedværker i sin fritid. Vi havde startet en klub sammen med endnu en fyr fra tyskkurset, Jessie, hvor Jessie lærte os at rulle cigaretter ligesom "rigtige" berlinere – og vi lærte Jessie at udtale tyske ord og at begå sig i samtaler om tysk politik. På den måde var mit sociale liv allerede nogenlunde stabilt forud for studiestart i okto-

ber, hvilket gav plads til bekymringerne om, hvorvidt jeg ville kunne klare mig fagligt, dels fordi tysk er mit tredje sprog, dels fordi jeg havde en fornemmelse af, at kravene på Freie Universität var højere end jeg var vandt til. Introdagene gjorde heller ikke meget for at lindre mine bekymringer – der blev ikke taget specielt meget hånd om de udenlandske studerende, og det bureaukratiske mareridt, man skulle igennem for at blive indskrevet, virkede nærmest som en form for chikane. De første mange gange jeg var til undervisning, var jeg bævende angst for, at professoren skulle henvende sig til mig. Jeg tog tre fag på tysk og to på engelsk. I de tyske fag lærte jeg hurtigt at skrive de sætninger, jeg gerne ville sige, ned

inden timen, for ellers blev jeg for nervøs og kom til at rode rundt i det, og folk forstod ikke min pointe eller mit spørgsmål.

Jeg var ufatteligt nervøs den første gang, jeg skulle holde et oplæg på tysk (man skulle holde ét i hvert fag for at bestå). Jeg ved stadig ikke, om nogen forstod, hvad jeg prøvede at formidle om forskellen på almindelige frihandelsaftaler og deciderede handelsunioner. Men jeg ved, at jeg til den sidste time i dét fag var i stand til at forklare på tysk, hvorfor jeg havde en anden tolkning af dagens tekst end min underviser, og at han endte med at give mig ret i min kritik. Sejr.

- Det er så svært at skrive en "afrapportering" uden at blive frygtelig banal i sin

fortælling. Det bliver hurtigt én lang floskel, om hvordan man kæmpede og overkom forhindringerne, om hvordan man til gengæld blev beriget med faglig udvikling og med den tyske kulturs rigdomme (i Berlin var det godt nok mere döner og clubbing end Sauerkraut og Bierstube, men stadig en anden kultur). Man forfalder let til klichéen om, at man er så fantastisk glad og taknemmelig for at man greb chancen, at man tog sig sammen og kom ud i verden og så noget andet, oplevede noget mere, om hvordan man kom tilbage med et helt nyt perspektiv og en helt anden gejst. Oh well. Men det gjorde jeg jo. Og alle, der kan, bør gøre det samme.

Johanne Thorup Dalgaard

Barcelona – inspiration til udvikling

En beretning om mit udvekslingsophold på Conservatori del Liceu i Barcelona, hvor jeg i studieåret 2011/2012 studerede trompet hos professor Luis Gonzalez.

En solfuld septembermorgen i året 2011 begyndte et fantastisk eventyr for mig. Jeg forlod mit hjemland tidligt om morgenen lidt træt ovenpå en krævende kirkekoncert, jeg havde spillet aftenen forinden. Koncerten havde taget meget af mit fokus i dagene op til, og jeg havde derfor ikke helt forstået, hvad det var, der skulle til at ske, men blot klaret alle de praktiske anliggender i forbindelse med mit udvekslingsophold. Dette gik imidlertid op for mig, da jeg sad i flyet denne klare septemberdag og til den ene side kunne se skorstenen fra Esbjerg Kraftværk og til den anden kunne se Lilliebælsbroen. Med et godt udsyn tværs over mit elskede gamle Jylland, forstod jeg, at nu var jeg på vej væk. På vej mod nye, spændende og udfordrende eventyr ved Middelhavets kyst.

Jeg ankom på *Placa Catalunya*, som er ikke bare Barcelonas, men hele Kataloniens pulserende hjerte. En kæmpemæssig plads lige i centrum ved siden af den gamle gotiske bydel, og hvorfra Europas største turistfælde *Ramblaen* udspringer. Det var en helt ubeskrivelig følelse pludselig at stå der i

30 graders varme og menneskemylder – for ikke at tale om alle duerne – med en kuffert fyldt til bristepunktet og fire trompeter på ryggen. Nu begyndte de praktiske nødvendigheder såsom at finde sig en lejlighed. Det gik nu meget nemt, når jeg sådan tænker tilbage, selvom jeg i de første dage fuld af iver

vist tilbragte lidt for meget tid i øvelokalet på mit nye konservatorium i forhold til, hvor mange praktiske gøremål der egentlig var. Heldigvis fandt jeg en dejlig lejlighed, som jeg delte sammen med en kammerat i bydelen *Barceloneta*, der ligger lige ved vandet. Det var som et eventyr, hver gang man åbnede altandøren og så og mærkede Middelhavet, og det var både den første dag såvel som den sidste dag, at denne følelse overvældede en.

En uge efter at jeg var ankommet, havde jeg min første hovedfagstime med min lærer Luis Gonzalez. Det blev en revolutionerende time, som jeg aldrig vil glemme. Skoleåret var egentlig ikke begyndt officielt, men Luis inviterede mig hjem til sig, for at vi kunne komme i gang med forløbet. Det blev derfor i Luis' lille øverum på omkring syv kvadratmeter, at jeg havde min første time, med en af de absolut bedste trompetister og undervisere, jeg har mødt. Vi spillede i over to timer, og jeg nærmest fløj igennem Barcelonas gader på vej væk derfra. Allerede på det tidspunkt kunne jeg mærke, at det ville blive et uhyre vigtigt år for min udvikling, hvis jeg ellers udnyttede muligheden rigtigt. Jeg kunne også mærke, at det ville blive et hårdt år, da Luis trods sit glade og venlige sind er en lærer, som går i direkte konflikt med alle problemer, man måtte have, og ikke stopper før problemet er løst, det være sig musikalsk såvel som teknisk. Efter min første time var jeg vild efter at komme tilbage på konservatoriet og øve mig på alle de ting, vi havde arbejdet med – jeg var dog klog nok til lige at smutte forbi stranden og snuppe en forfriskende svømmetur i Middelhavet, inden jeg kastede mig ud den endeløse strøm af nye øvelser, tanker og ideer.

Som trompetstuderende ligger langt det største arbejde i øvelokalet, hvor man kun har sig selv til at motivere, inspirere og lytte kritisk til det, man laver. Derfor er det endnu vigtigere at være i et miljø, som inspirerer en, og som giver tanker og ideer

til udvikling. Denne inspiration fandt jeg i mine timer med Luis Gonzalez, og resten af tiden var det så op til mig at omsætte disse ting til min daglige øverutine og fokusere min øvning, så den blev så målrettet og effektiv som mulig. Og netop det med fokus var en af de andre store fordele ved mit år i Barcelona. Det primære mål med mit ophold var netop at udvikle mig som trompetist og jeg havde mulighed for at fokusere på netop det mål, uden at skulle opfylde andre forpligtelser. F.eks. betød det, at jeg nu kunne bygge min dag op omkring min daglige øverutine, som oftest begyndte kl. 9.00, når konservatoriet åbnede og sluttede kl. 21.00, når konservatoriet lukkede. Jeg gik oftest til konservatoriet om morgenen, da turen til konservatoriet var en 25 minutters dejlig gåtur ved havnen, gennem den gamle gotiske bydel og over Ramblaen. Efter en sådan tur og måske en god espresso på en fortovscafe, var jeg som regel vågen og allerede inspireret af byens stemning til min morgenopvarmning. Typisk ville jeg holde en god siesta kl. 13.00 – 16.00, hvor jeg enten cyklede, så mig om i den fantastiske by eller tog på stranden for at klare hovedet og lade morgenens øvning bundfælde sig. Ofte følte det som at tage hul på en helt ny dag, når jeg så kom tilbage med fornyet energi for at øve om eftermiddagen og aftenen. Det lyder måske nok nørdet at tænke så meget over, hvornår og hvordan man øver, men det er en kæmpe fordel at have haft mulighed for at tage et år ud og bruge det på den måde, især med henblik på de jobkonkurrencer man som klassisk musiker skal gå til for f.eks. at vinde en orkesterplads i et symfoniorkester.

Som året skred frem, havde jeg heldigvis også tid og mulighed for at udforske mere af byen og dens omgivelser. En kølig, men solrig dag i december – helt præcist 3. søndag i advent – stiftede jeg for første gang bekendtskab med *Montserrat*. Det fantastiske bjergområde med det gamle kloster blev et sted, som jeg flere gange tog til under mit

ophold i Barcelona for at vandre blandt de knejsende bjerge og klipper, der er formet af istiden på en helt særlig måde, som ikke kan beskrives, men kun opleves!

Udover det faglige indhold har det været fantastisk at stifte bekendtskab med en helt anden kultur og få nye venner et sted, som på mange områder er helt forskellig fra Danmark. Det har været utroligt spændende at få en lidt bedre forståelse af Katalonien som en selvstændig enhed og for de konflikter, dette indebærer. Et emne som ville være alt for omfattende at komme ind på her, men som dog også bør nævnes i forbindelse med et helt års ophold i Kataloniens hovedstad, Barcelona. Pludselig går det op for en, at afstanden mellem Jylland og Sjælland måske slet ikke er så stor endda...

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke Frode Schöns legat for støtten. Foruden den havde mit ophold i Barcelona været betydeligt sværere at gennemføre. Et ophold der på det musikalske såvel som det menneskelige plan langt har oversteget mine forventninger. Barcelona vil altid stå som noget helt særligt for mig, og jeg er sikker på, at det vil være en tilbagevendende rejse. Faktisk er jeg netop i skrivende stund på vej dertil for at tage timer privat med min lærer. Min musikalske udvikling i Barcelona er nemlig ikke stoppet med mit udvekslingsopholds afslutning, den er tværtimod lige begyndt!

Jens Emil Holm

Julelegater 2011

P. Schmitz og hustrus Legat

Nanna Louise Nielsen, 3m

Lektor C. Amorsens Legat

Lise Lotte Jandt Nielsen, 2o

Øllgårds Legat

Anita Block Jacobsen, 3z

Nis Nissens Legat

Anne Baden Bertelsen, 3t

Trine Høhrmann, 1p

Julie Katharina Jensen, 2m

Stipendiefonden

Henriette Meng Larsen, 1o

Adam Flytkjær, 1a

Lise-Lotte Hansen, 1b

Monica Rohde Madsen, 2z

Bregentveds Legat

Kasper Fyhn Jacobsen, 2r

Sommerlegater 2012

Ripensersamfundet

Simon Niels Esbjerg, 3x
Lærke Lyhne Nielsen, 3m
Ronni Brunn, 2p

Thorsens Legat

Lise Lotte Jandt Nielsen, 2o
Laura Elisabeth Ahlqvist, 3v

Brock Iversen

og Jens Thue Jensens Legat

Casper Appel Nielsen, 2p

Haunstrup Andresens Legat, Ellen

Reinckes Legat og Søløjtnant Grønbæks Mindelegat

Nanna Louise Nielsen, 3m
Laura Kley-Jacobsen, 3s

Sechers Legat

Nikolaj Roth, 3x

Greisens Mindelegat

Tine Aae Nielsen, 3t

Jens Chr. Petersens Legat

Karin Holst Lauridsen, 3x

Jubilæumslegatet

Laura Plougmann Vejlgård, 3z

Sydbanks Legat

Alina Sarah Straarup-Jensen, 3s

Frøs Herreds Sparekasses Legat

Johanne Vejrup Andersen, 3x
Nanna Ladefoged, 2p

Jyske Banks Legat

Mette Schou, 3m
Marie Elisabeth Nørgaard Munkner, 3s

Danske Banks Legat

Anne Baden Bertelsen, 3t
Anita Block Jacobsen, 3z

Nordeas Legat

Mai Sønderborg Petersen, 3v

Skjern Banks Legat

Julie Morthorst, 3y

Andelskassen i Gredstedbro + Støttefonden

Trine Brix Andreassen, 2o

Støttefonden

Majken Lyhne Jessen, 3y

3m - Ane Drewsen, Asger Buur Jensen, Bettina Skjold Mikkelsen, Ditte Lund Paulsen, Ellen Niebuhr Moser Hausted, Jakob Jakobsen, Jesper Kjellberg Mosegaard, Kira Ivang Chrestensen, Laura Dalgaard Christoffersen, Lærke Lyhne Nielsen, Mads Krabbe Hansen, Maria Rygaard, Mette Schou, Nanna Louise Nielsen, Nikolaj Fogh, Nikolaj Vejlbæk Rathkjen, Nina Kjar, Oliver Caspers Juul, Rasmus Smith Olsen, Sofie Baun Schmidt, Tom Steinmeier.

3s - Agnete Nygård Jensen, Alina Sarah Straarup-Jensen, Anitta Husum, Anne Lundahl Mauritsen, Ditte Christine Jørgensen, Emma Louise Nissen-Ripley, Frank Nicolaas P. I. Robben, Helle Bech Knudsen, Jakob Lauge Toft Hansen, Jens Vind Petersen, Julia Friis Jørgensen, Kasper Kielgast Poulsen, Kristina Højmoser Sønder, Kristine Frøsig, Laura Kley-Jacobsen, Line Nielsen, Louise Nyland Sørensen, Louise Sibelius Mortensen, Maiken Zoëga-Nielsen, Marie Elisabeth Nørgaard Munkner, Mathias Kwabena Autzen, Matthias Worm Terkelsen, Mia Munk, Michelle Madsen, Mikkel Sønderup Hansen, Nina Sønderkov Jensen, Pernille Bank Friis, Simone Hollænder Christiansen, Theis Ferslev, Thomas Brink Lorenz, Thomas Skinnerup Philipsen.

3t - Angeline Niroshiha Knight Paskaran, Anne Baden Bertelsen, Anne Bruun Christensen, Anne Kirkegård Anne Sofie Olinsson, Christina Josefine Højtoft, Christina Munch Jensen, Daniel Meulengracht-Clausen, Freja Marie Tange, Johanne Kirstine Fall Christiansen, Kamilla Buchwald Lind, Karen Kiel Nielsen, Kathrine Ebsen Rom, Katrine Buus Madsen, Kenneth Staal Petersen, Kim Chan Woo Holm, Kristina Voss Elming, Lenette Kathrine Lund Rasmussen, Lin Rafn Tygesen, Line Lauridsen, Maja Bundgaard Kallesen, Marianne Schougaard Frandsen, Michael Jensen, Morten Madsen, Nadja Siggaard Nielsen, Nanna Helsinghoff Varming, Pernille Louise Nielsen, Rune Thogo Jensen, Sarah Fey Otzen, Susanne Forum, Tine Aae Nielsen.

3v - Alice Heide Haugaard, Birgitte Cramer, Carina Christensen, Elma Pilakovic, Emilie Meistrup Canvin, Eva Phanaosoth Surrow, Karen Kliborg Andersen, Laura Elisabeth Svop Ahlqvist, Mai Sønderborg Petersen, Maria Olsen, Marie Nygaard Johansen, Parichat Thawephok, Rasmus Søndergaard Sørensen, Rikke Brink Jørgensen, Ruben Toxværd, Teresa Borch Christensen, Vinni Feddersen.

3x - Amalie Schultz Damkjær, Anne Boisen Petersen, Benjamin Rotendahl, Bjarke Daugbjerg Nielsen, Edris Faiz, Gitte Beck Christoffersen, Helle Øllgaard, Henriette Birch Nielsen, Henrik Øllgaard Larsen, Ida Linea Keller Skousen, Jacob Egeris Svendsen, Jeppe Hagedorn Hansen, Jesper Krejberg Bertelsen, Johanne Vejrup Andersen, Karen Marie Heise Nielsen, Karin Holst Lauridsen, Maibritt Pedersen, Marie Byriel Bjørn, Mette Skov Primdal Sørensen, Nanna Chris Lyngø, Nikolaj Roth, Signe Villads Clausen, Simon Niels Esbjerg, Simone Bruhn Rosendahl, Stine Ladefoged, Theodor Thomas Kooper Straarup, Tobias Holm Krab, Vibeke Schellerup Holm.

3y - Anne Lørup Jepsen, Annemette Malmndorf Madsen, Anton Frisgaard Nørrevang, Camilla Brosbøl Jørgensen, Cecilie Schmidt Mauritsen, Christoffer Dahl Christensen, Eva Kousgaard, Julie Morthorst, Majken Lyhne Jessen, Martin Damm Elberg, Pernille Holst Freiberg, Pernille Vestergaard Stephansen, Sofie Lauritzen Pihl, Stine Sandholt, Trine Nymark Nielsen.

3z - Anette Chor Larsen, Anita Block Jacobsen, Anne Lauridsen, Christina Kring Lange, Christine Jensen, Ditte Jensen, Ellen Damm Knudsen, Helle Jaenicke, Henrik Møll Bramming, Janni Beier Stensig, Laura Plougmann Vejlgård, Lene Bjerggaard Nielsen, Line Grejsen, Maria Bøss Nissen, Maria Holm Lund, Marie Cecilie Foged Klemmensen, Martin Juel Nielsen, Mette Line Faaborg Hansen, Mie Fridan Sørensen, Nanna Larsen, Sofie Brøndum Hansen, Stine Lund Jakobsen.

2o - Asbjørn Kloppenborg, Asger Nielsen, Camilla Gunder, Charlottte Bloch Jørgensen, Daniel Jepsen, Elmedine Kuka, Jeanette Korsholm, Jeppe Brander Christensen, Johannes Conrad Burgdorf, Julie Fog Møller, Kristian Iversen, Lasse Garfield Lauridsen, Linda Nissen, Lise Lotte Jandt Nielsen, Louise Stenderup Georgsen, Mads Rasmussen, Malwina Ostrowska, Martin Andreas Knudsen, Mille Kathrine Sørensen, Nicolai Hornskov Nielsen, Rasmus Sommer-Jørgensen, Sarah Hansen, Trine Brix Andreassen.

2p - Camilla Inga Lauridsen White, Casper Appel Nielsen, Claudia Sarkkinen Masi, Dorthe Hansen, Jesper Simonsen, Johanne Elisabeth Hoeck, Julie Jensen, Klaus Bekker, Malene Adelsten Sørensen, Maria Lauridsen, Maria Hunderup Bang, Marina Fredsted, Mikkel Nørgaard Jensen, Mikkel Olsen Nielsen, Nanna Ladefoged, Nikolaj Leander Haahr Vaaben, Ronni Bruun, Sandy Christie, Sebastian Jørgensen, Sidsel Trinesdatter Petersen Michaelsen, Sisse Lundgaard Mathiasen, Søren Møller Jørgensen, Thomas Kulmbach Sørensen.

Konkurrencer 2012

EUSO, European Union Science

Olympiad for elever i 1.g. Naja Toudal Rath 1z (biologi), Christian Skalborg Jensen 1x (kemi) og Peter Granum Nielsen 1x (fysik) repræsenterede skolen ved den regionale finale i Horsens den 31/1, og holdet kvalificerede sig dygtigt til den danske finale i Sorø den 21/3 – 22/3. Her deltog Naja Toudal Rath 1z (biologi), Andreas Ingham 1x (kemi) og Peter Granum Nielsen 1x (fysik). Holdet klarede sig meget flot, og var uendeligt tæt på en sølvmedalje og dermed deltagelse i den internationale finale i Litauen, men måtte altså nøjes med en 3. plads.

SamundsCup for elever med samfundsfag på A- eller B-niveau. I SamundsCup'en formulerer eleverne i grupper løsninger på samfundsmæssige problemer. 2s og 2t deltog i årets SamundsCup om emnet Integration. Skolens vinderbidrag var udarbejdet af Helene Thestrup Christiansen, Marie Dahl Boch og Johan Rathcke Poulsen 2s, og de tre elever deltog derfor den 18/4 i den regionale finale i Århus, hvor de fik megen ros for deres fremlæggelse, men desværre ikke gik videre til den nationale finale i København.

Latinkonkurrence for 2.g-elever med latin på A-niveau. Konkurrencen er national, og der afvikles kun én runde, hvorefter der findes en vinder. Eleverne på skolens A-niveau hold i latin deltog i konkurrencen den 1/2, men det blev desværre ikke en elev fra Ribe, der vandt dette års konkurrence.

Plakatkonkurrence om klima og klimaforandringer på Grønland for elever i 2.g. Til konkurrencen skulle man udarbejde en poster i A3 format, som skulle omhandle klimaforandringer på Grønland og forskellen på dansk og grønlandsk klima. Charlotte

Kjær Madsen, 2x var en af de biologi-A elever, der deltog i konkurrencen og den 29/3 indsendte en poster. Charlotte Kjær Madsens poster var så overbevisende, at hun blev en af 3 heldige vindere af konkurrencen. Prisen var 3 ugers ophold på Grønland i juli måned, og forud for opholdet gik en træningscamp den 9/5 – 11/5 i Sorø.

SprogOlympiader. Som noget relativt nyt arrangeres der nu Olympiader i de tre moderne 2. fremmedsprog tysk, fransk og spansk. Elever fra Ribe Katedralskoles sproghold deltog i alle tre Olympiader i februar, og i spansk kvalificerede Eva Pannaosoth Surrow, 3v og Edris Faiz, 3x sig til semifinalen den 30/3 i København.

Geografi Olympiade for elever med naturgeografi på B- eller C-niveau. Alle skolens B-niveauhold deltog i den indledende runde, og Jacob fra 3s kvalificerede sig til semifinalstævnet i Århus i uge 16, men blev ikke udvalgt som en af de 4, der gik videre til finalestævnet.

Kemi Olympiade for elever med kemi på A-niveau. Skolens A-niveauhold i kemi deltog i 1. runde og Nikolaj Roth, 3x klarede sig så flot, at han gik videre til 2. runde den 27/1 - 29/1 i København.

Biologi Olympiade for elever med biologi på A-niveau. Skolens A-niveauhold i biologi deltog i 1. runde og Majken

Lyhne Jessen, 3y gik videre til den nationale semifinale i Odense den 22/1 – 24/1. Her klarede Majken sig så flot, at hun blev udtaget til den danske finale, hvilket betød deltagelse i træningscamps både den 2/2 – 5/2 i Sorø og den 2/3 – 4/3 i Ålborg. Den 21/3 – 23/3 deltog Majken i finalen i Århus, og endnu engang klarede Majken sig utroligt fint og blev udtaget til at repræsentere Danmark ved den Internationale Biologi Olympiade i Singapore. Både i april

og juli deltog Majken i træningscamps, og den 15/7 - 22/7 deltog Majken i den internationale finale, hvorfra hun meget flot hjemførte et Certificate of Merit.

Georg Mohr, konkurrence i matematik. Alle skolens matematikhold på A- og B-niveau deltog i 1. runde, og 2. runde blev afviklet den 10/1 med hele 21 deltagende elever. Simon Niels Esbjerg, 3x klarede sig for 2. år i træk meget flot og gik videre

til Vinderseminaret i København den 4/3 – 7/3. Herfra Kvalificerede Simon Niels Esbjerg sig fornemt til Den Nordiske Matematikkonkurrence, hvilket indebar deltagelse i en træningscamp den 25/3 – 27/3 og derpå finale i Sorø den 27/3.

Talantarbejde og studiekredse

Skolen har længe haft tradition for at tilbyde de dygtigste elever deltagelse i faglige konkurrencer, og antallet af faglige konkurrencer er gradvist øget gennem de sidste år. Men derudover udvikles i disse år også forskellige andre tilbud til de dygtigste elever.

Studiekredse: Skolens lærere tilbyder forskellige studiekredse, som eleverne har mulighed for at deltage i.

Foråret 2012: "Opdigtet onsdag" – en studiekreds med helt ny dansk litteratur og en studiekreds i "Astronomi".

Efteråret 2012: "Opdigtet onsdag" - en

studiekreds med helt ny dansk litteratur, "Kend dine klassikere" – en studiekreds med verdenslitteraturens klassikere og "Filmklub" arrangeret af sprog lærerne

Science Talenter: I foråret 2012 tilmeldte skolen sig Science Talenter College og fra efteråret 2012 vil skolen også være tilmeldt Akademiet for Talentfulde Unge. Eleverne til Science Talenter udpeges af deres lærere i de naturvidenskabelige fag i foråret i 1g. Skolen kan sende et hold på 5 elever af sted. Science Talent-programmet strækker sig over 2½ år, og eleverne deltager i 8 camps, hvoraf de fleste strækker sig over 3 dage og afvikles på Sorø Talent Akademi. Camp nr.

7 er dog en udenlandstur. Når eleverne går i 3g afsluttes forløbet med aflevering af et større projekt og en prøve.

I foråret 2012 udvalgte skolen følgende 5 elever: Magnus Lyhne Jessen 1z, Naja Toudal Rath 1z, Andreas Ingham 1x, Nanna Bach Poulsen 1x, Peter Granum Nielsen 1x.

Talentpleje i de klassiske fag: I

foråret 2012 udpegede skolen en særlig talentfuld latinelev, Kasper Fyhn Jacobsen 2r, der fik et ophold ved "Summer School" på det Danske Institut i Rom den 16/7 – 29/7. Talentprojektet organiseres af fagkonsulentten i de klassiske fag og det Danske Institut i Rom.

Elisabeth Abrahamsen (EA)
Lektor
historie, engelsk
Grøvlingetoften 15, 6760 Ribe
75 44 52 84
ea@ribekatedralskole.dk

Ana Fressl Andersen (AF)
Adjunkt, årsvikar
engelsk
Haderslevvej 59, 1., 6000 Kolding
61 67 26 85
af@ribekatedralskole.dk

Hanne Albinus (AL)
Lektor
engelsk, musik
Tørresager 3, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
75 41 02 43
al@ribekatedralskole.dk

Jacob Bastholm (JB)
Lektor
historie, geografi, samfundsfag
Damvej 20, 6760 Ribe
75 42 07 08
jb@ribekatedralskole.dk

Bente Ramskov Andersen (BR)
Lektor
fysik, matematik, naturfag
Vibevænget 11, 6760 Ribe
75 41 18 16
br@ribekatedralskole.dk

Helle Berndt
Biblioteksassistent
Gl. Åbølvej 4, Ørderup, 6520 Toftlund
74 83 16 05
helle@ribekatedralskole.dk

Jane Gade Andersen
Økonomifuldmægtig
Kongeåparken 21, 6580 Vamdrup
42 37 45 32
jga@ribekatedralskole.dk

Poul René Bertelsen (PR)
Lektor
fysik, matematik, naturfag, filosofi
Engdragnet 16, 6760 Ribe
75 41 01 72
pr@ribekatedralskole.dk

Jonna Øllgaard Bloch
 Sekretær
 Søndergade 14, 6690 Gørding
 75 17 86 21
 blo@ribekatedralskole.dk

Agnes Bræmer (AB)
 Adjunkt, årsvikar
 dansk
 Hvesager 29, 7300 Jelling
 25 12 38 32
 ab@ribekatedralskole.dk

Mette Bolding
 Uddannelsessekretær
 Faurlundvej 14, 6760 Ribe
 75 44 10 55
 mbo@ribekatedralskole.dk

Camilla Darling Bunk (CB)
 Lektor
 musik, matematik
 Klirevænget 2, 6760 Ribe
 75 42 55 38
 cb@ribekatedralskole.dk

Henrik Lund Bonnichen
 IT-tekniker
 Harevej 27, Egebæk, 6760 Ribe
 51 38 32 40
 hebo@itcfyn.dk

Jesper Bunk (JE)
 Lektor
 dansk, billedkunst
 Klirevænget 2, 6760 Ribe
 75 42 55 38
 je@ribekatedralskole.dk

Birgit Bro (BB)
 Lektor
 biolog, kemi, uddannelsesleder
 Sct. Laurentiigade 11, 6760 Ribe
 75 42 45 20
 bb@ribekatedralskole.dk

Per Bøgeholdt (PB)
 Lektor
 fysik, kemi, naturfag, datalogi
 Daneng 7, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
 75 42 22 28
 pb@ribekatedralskole.dk

Søren Düwel (SD)

Adjunkt, årsvikar
idræt
Carstengsgade 20, 2., 6270 Tønder
29 29 62 21
sd@ribekatedralskole.dk

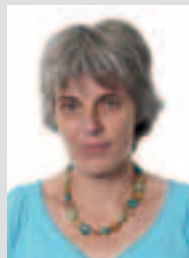
Rasmus Friis (RF)

Adjunkt
samfundsfag
Birkekrattet 9, 1.-4.
6705 Esbjerg Ø
28 97 82 85
rf@ribekatedralskole.dk

Eva Lundbek Egelund (EE)

Lektor
matematik, kemi
Nørrevej 29, 6280 Højer
74 78 24 25
ee@ribekatedralskole.dk

Anne Marie Gammelgaard (GA)

Lektor
samfundsfag
Birkevej 8, Hammelev, 6500 Vojens
74 54 31 72
ga@ribekatedralskole.dk

Amalie Johanne Elmgren (AE)

Adjunkt, årsvikar
dansk, historie
Ørstedsgade 39, st. th., 5000 Odense C
23 28 51 11
ae@ribekatedralskole.dk

Britta Gammelgaard (BG)

Adjunkt
biologi, kemi
Østervang 15, 6630 Rødding
22 94 51 14
bg@ribekatedralskole.dk

Lykke Søbygge Ferm-Pedersen (LF)

Adjunkt
dansk, historie
Dalgårdsvej 185, 6600 Vejen
98 12 03 12
lf@ribekatedralskole.dk

Lis Annie Gjørup (LG)

Lektor
musik, fransk, billedkunst
Sct. Laurentiigade 4, 6760 Ribe
75 41 19 97
lg@ribekatedralskole.dk

Petur Glerfoss (PG)

Lektor
fysik, naturfag, matematik
Puggaardsgade 7A, 1.tv., 6760 Ribe
20 82 46 98
pg@ribekatedralskole.dk

Anne Hammersholt (AH)

Adjunkt
spansk, dansk
Gravsgade 30, 6760 Ribe
23 21 89 83
ah@ribekatedralskole.dk

Rune Okholm Grann (RG)

Lektor
historie, idræt
Lærkevænget 15, 6760 Ribe
21 78 20 01
rg@ribekatedralskole.dk

Torben Hammersholt (TH)

Lektor
religion, filosofi
Gravsgade 30, 6760 Ribe
22 34 42 32
th@ribekatedralskole.dk

Anne Granum-Jensen (AG)

Lektor
græsk, oldtidskundskab, matematik,
uddannelsesleder
Engdraget 47, 6760 Ribe
75 53 05 89
ag@ribekatedralskole.dk

Else Holm Hansen (EH)

Pædagogikumkandidat
biologi, engelsk
V. Vedsted Vej 51 A, Egebæk, 6760 Ribe
52 37 32 08
eh@ribekatedralskole.dk

Dorte Simonsen Gunge (DG)

Lektor
dansk, musik
Varming Vesterby 35, 6760 Ribe
75 42 00 62
dg@ribekatedralskole.dk

Jørgen Baungaard Hansen (BH)

Lektor
biologi
Sortebrødregade 11, 6760 Ribe
75 42 40 91
bh@ribekatedralskole.dk

Søren Hansen (SØ)

Lektor
matematik, fysik, kemi, naturfag,
skemalægger
Tangevej 94 A, 6760 Ribe
75 42 21 26
soeren@ribekatedralskole.dk

Morten Høyrup (MH)

Lektor
fysik, matematik, naturfag,
tillidsrepræsentant
Skovgade 2B, 1.tv., 6760 Ribe
75 41 13 05
mh@ribekatedralskole.dk

Alexander Hemstedt (HE)

Adjunkt
tysk, historie
Grønnegade 4, st., 6760 Ribe
24 62 98 78
he@ribekatedralskole.dk

Karen Haahr (KH)

Adjunkt
dansk, religion
Fredensgade 3, 6600 Vejle
51 89 73 46
kh@ribekatedralskole.dk

Christina Holm

Rengøringsassistent
Snorom 5, 6760 Ribe
48 17 07 96

Allan Gade Jacobsen (AJ)

Lektor
samfundsfag, idræt, innovation
og studievejleder,
arbejdsmiljørepræsentant
Stages Allé 17, 6760 Ribe
29 72 92 96
aj@ribekatedralskole.dk

Helle Hvitved (HH)

Lektor
matematik, biologi
Kjærgårdsvej 48, Hunderup,
6740 Bramming
75 17 24 17
hh@ribekatedralskole.dk

Birgitte Jastrup (JA)

Lektor
matematik, fysik
Fanningers Allé 14, 6760 Ribe
75 42 44 68
ja@ribekatedralskole.dk

Hanne Skalborg Jensen (HS)

Lektor
 biologi, kemi
 Tangevej 94A, 6760 Ribe
 75 42 21 26
 hs@ribekatedralskole.dk

Carl Christian Jespersen (CJ)

Lektor
 samfundsfag, dansk, erhvervsøkonomi
 Daneng 10, Ø.Vedsted, 6760 Ribe
 75 42 47 55
 cj@ribekatedralskole.dk

Jacob Jensen (JAJ)

Adjunkt
 kemi, naturgeografi
 Sønderportsgade 34, 1. sal, 6760 Ribe
 61 68 89 89
 jaj@ribekatedralskole.dk

Benni Johanson (BJ)

Lektor
 engelsk, idræt
 Albert Skeelsgade 6, 6760 Ribe
 75 42 52 00
 bj@ribekatedralskole.dk

Jeppe Sehested Jensen (JS)

Pædagogikumkandidat
 engelsk, historie
 Torvegade 52, 2. th., 6700 Esbjerg
 24 48 28 41
 js@ribekatedralskole.dk

Line Overmark Juul (LO)

Lektor
 latin, græsk, oldtidskundskab, dansk
 Tangevej 101, 6760 Ribe
 41 35 08 04
 lo@ribekatedralskole.dk

Ole Hedegaard Jensen (OH)

Lektor
 dansk, samfundsfag
 Midtfenner 10, 6760 Ribe
 40 18 23 51
 oh@ribekatedralskole.dk

Katrine Lund Jørgensen (KL)

Lektor
 historie, dramatik, engelsk
 Tørresager 4, Øster Vedsted, 6760 Ribe
 76 88 06 05
 kl@ribekatedralskole.dk

Bent Karsdal (BK)
Rektor
historie, samfundsfag
Tangevej 9, 6760 Ribe
75 41 03 33
bk@ribekatedralskole.dk

Anne-Mette Louw Kristoffersen (AK)
Lektor, årsvikar
spansk
Blichers Alle 51, 6700 Esbjerg
40 26 92 46
ak@ribekatedralskole.dk

Kirsten Kirkelund (KK)
Lektor
fransk, idræt, spansk
Havedal 10, 6760 Ribe
75 41 06 24
kk@ribekatedralskole.dk

Finn Nørgaard Laursen (FL)
Lektor
historie, idræt
Lundgårdsvej 41, 6760 Ribe
75 42 13 70
fl@ribekatedralskole.dk

Henrik Kjar (HK)
Vicerektor
dansk, samfundsfag
Broager 18, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
64 72 23 03
hk@ribekatedralskole.dk

Simon Laursen (SL)
Lektor
latin, græsk, oldtidskundskab, bibliotekar
Heimdalsvej 31, 6000 Kolding
75 53 22 53
sl@ribekatedralskole.dk

Tanja Skrydstrup Kjær (TK)
Lektor
kemi, matematik
Fanningers Allé 16, 6760 Ribe
53 31 55 12
tk@ribekatedralskole.dk

Kaj Lorenzen
Pedelmedhjælper
Tøndervej 2 G, 6760 Ribe
50 62 66 41

Gunnar Lundsgaard (GL)

Lektor
religion, dansk
Kongevej 59, 6100 Haderslev
74 53 57 00
gl@ribekatedralskole.dk

Lone Møller

Biblioteksmedhjælper
Manøgade 13A, 6700 Esbjerg
50 41 32 88

Joakim Mortensen (JM)

Lektor
engelsk, matematik
Hegelundsvej 2, 6760 Ribe
86 13 66 78
jm@ribekatedralskole.dk

Henning Skov Nielsen

Pedel
Puggårdsgade 20, 6760 Ribe
75 42 36 41 / 30 52 44 22

Marleen Müller (MM)

Lektor
historie, tysk
Kongensgade 4, 6760 Ribe
75 42 50 82
mm@ribekatedralskole.dk

Jesper Skov Nielsen (JJ)

Lektor
idræt, biologi
Jacob Sørensens Vej 21, 6710 Esbjerg V
23 27 80 23
jn@ribekatedralskole.dk

Gitte Møller (GI)

Lektor
engelsk, idræt
Sct. Laurentigade 3, 6760 Ribe
75 42 44 62
gi@ribekatedralskole.dk

Peter Martin Nielsen (PN)

Lektor
tysk, italiensk
Slagtergade 49, 6100 Haderslev
61 30 91 78
pn@ribekatedralskole.dk

Vita Nielsen (VN)
Lektor
biologi, studievejleder
Bellisvej 10, 6700 Esbjerg
75 13 72 21
vn@ribekatedralskole.dk

Lise Vind Petersen (LP)
Lektor
dansk, oldtidskundskab, studievejleder
formand for Pædagogisk Råd
Midtfenner 10, 6760 Ribe
29 60 51 50
lp@ribekatedralskole.dk

Sussi Olesen
Kantineleder
Munkevej 21, 6760 Ribe
75 44 11 38
faldbjerg@mail.dk

Pia Rusborg (RU)
Lektor
engelsk, psykologi
Grønnegade 14, 1. sal, 6760 Ribe
75 41 13 49
ru@ribekatedralskole.dk

Bjørn Paulsen (BP)
Lektor
dansk, religion
Vardevej 36, Rousthøje, 6818 Årre
75 16 94 53
bp@ribekatedralskole.dk

Trine Ryhave (TR)
Lektor
religion, historie
Bellisvej 3, Damhus, 6760 Ribe
75 41 18 38
tr@ribekatedralskole.dk

Ole Møller Pedersen (OP)
Adjunkt
engelsk, historie
Norgesgade 40, 2., 6700 Esbjerg
30 29 05 41
op@ribekatedralskole.dk

Tracy Jay Skondin (TS)
Adjunkt
spansk, engelsk, musik
Varming Vesterby 12, 6760 Ribe
53 25 70 65
ts@ribekatedralskole.dk

Susanne Stender (ST)

Lektor
idræt, matematik
Østerfænen 9, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
75 42 42 02
st@ribekatedralskole.dk

Ellen Tønder

Rengøringsassistent
Toftlundvej 65, 6760 Ribe
75 42 25 31

Anne Marie Strøm (AS)

Lektor
tysk, idræt
Glentevænget 55, 6760 Ribe
22 99 40 04
as@ribekatedralskole.dk

Hans Christian Vester (HV)

Lektor
dansk, psykologi
Bellisvej 3, Damhus, 6760 Ribe
75 41 18 38
hv@ribekatedralskole.dk

Lene Sørensen (LS)

Lektor
fransk, engelsk
Bredkjærtøft 15, Hviding, 6760 Ribe
75 44 58 50
ls@ribekatedralskole.dk

Annemette Vestergaard Witt (AM)

Lektor
biologi, naturgeografi
Lustrupvej 18, 6760 Ribe
21 78 16 91
am@ribekatedralskole.dk

Mette M. Sørensen

Sekretær
Sennepsmarken 33, 6771 Gredstedbro
75 43 11 90
mso@ribekatedralskole.dk

Ved skoleårets afslutning tog skolen afsked med Dorte Stig Madsen og Kirsten Beck. Ved årsskiftet 2012/13 gik Birgit Bro og Elisabeth Abrahamsen på pension. Tilsammen repræsenterede de 4 medlemmer af lærerkollegiet 120 års ansættelse og erfaring her på skolen.

Uddannelsesleder **Birgit Bro** har været ansat ved Ribe Katedralskole siden 1. august 1982 – eller i over 30 år. Hun blev ansat med biologi som fag, men fik fra starten dispensation til også at undervise i kemi samtidig med, at hun supplerede sin cand. scient. eksamen med kemi som bifag. Siden 1994 har Birgit Bro været inspektør og senere uddannelsesleder med ansvar for centrale dele af skolens aktivitet og administration. I den senere tid har det været mundtlig eksamen, hf-uddannelsen, skolens fastholdelsesaktiviteter og skolens byggerier, der har været hendes arbejdsområder. Birgit Bro har været uddannelsesleder i en periode, hvor eksamen er øget betydeligt i kompleksitet med mange forskellige prøveformer, og hvor hver enkelt elev får sit eget eksamensskema. Det er en opgave, der stiller store krav til overblik, forståelse for

fagenes forskelligheder, og som forudsætter en evne til detaljeret planlægning inden for præcise tidsrammer. Alt det har Birgit Bro til fulde levet op til. Hertil kommer en forståelse for og hensyntagen til, at både elevers og læreres samlede eksamensopgaver bliver realistiske.

Også for skolens fastholdelsespolitik har Birgit Bro spillet en central rolle. Med den store vægt på, at en større del af en ungdomsårgang optages og gennemfører en ungdomsuddannelse, har skolen fået større udfordringer. Her har Birgit taget initiativ til og gennemført skrivestue, så en væsentlig større del af eleverne har fået afleveret deres opgaver. Og i fraværssamtaler med elever har hun både vist forståelse for elevernes situation og samtidig stået fast på og fået opfyldt krav til fremmøde og aflevering. Gennem hele perioden har Birgit Bro været en engageret og respekteret biologi- og kemilærer og har i kraft heraf også været god til at sikre forbindelse og gensidig forståelse mellem lærerværelse og kontor.

Ud over de mere pædagogiske og administrative opgaver har Birgit Bro på det kulinariske plan også stået for den årlige lærerfrokost, når skolen begynder, og for den praktiske del af alle de arrangementer, som skolens mange byggerier har givet anledning. Hertil kommer tilrettelæggelsen af de studieture til udlandet, som er blevet en del af skolens efteruddannelsesaktiviteter. Skolen siger tak for den store indsats, der er lagt her i de mange år, og vil samtidig udtrykke de bedste ønsker for de kommende år.

Lektor **Elisabeth Abrahamsen** har været ansat ved Ribe Katedralskole siden 1979 med undervisning i fagene historie og engelsk og har dermed været lærer her i

over 33 år. Fra 1981 har hun også været taget hvervet som studievejleder frem til august 2000.

Elisabeth Abrahamsens hovedfag har været historie, der også i hvert fald i en lang periode var det fag, der optog den største del af hendes skema. Siden er engelsk vokset som fag som følge af gymnasireformen af 2005, hvorefter alle elever nu har engelsk på mindst B-niveau, og op mod halvdelen af eleverne her på skolen har faget på A-niveau. Det har givet behov for engelsklærere, og skolen har derfor brugt Elisabeth Abrahamsens engelskfag i et stigende omfang. Hun har her vist den fleksibilitet, der er nødvendig for, at en skole kan fungere under skiftende vilkår, og har ydet en sådan indsats, at engelsk ligeså godt kunne have været hovedfaget. Hun har således også været regionsrepræsentant for engelsklærerforeningen.

Elisabeth Abrahamsen har haft mange andre funktioner i de mange år, hun været ansat – lærerrådsformand i en svær periode med tilpasning til ny struktur og nye fag i slutningen af 80'erne, teamleder for mange klasser, studierejser de fleste år, udveksling med skotske gymnasier og etablering af kontakt og udveksling med Jacob A. Riis

Settlement i New York. Alle disse funktioner er sammen med undervisning løst med effektivitet, engagement i skolen og dens opgaver og med en forståelse for den enkelte elev og de hensyn, man skal tage. Skolen siger også her tak for det arbejdsliv, der er lagt her, og ønsker alt det bedste for de kommende år.

Lektor **Dorte Stig Madsen** har været ansat ved Ribe Katedralskole siden 1. august 1977 og dermed været lærer her på skolen i over 35 år.

Dorte Stig Madsen blev oprindeligt ansat med fransk som hovedfag og russisk som bifag. Nu kender eleverne hende bedst som spansklærer. Men sådan har det ikke altid været. Dorte Stig Madsen har også i en lang periode været studievejleder – i 15 år fra 1978 til 1993 med vægt på hensyn til den enkelte, indlevelse og forståelse – navnlig for dem, der selv gjorde noget.

Fransk, russisk og studievejledning fyldte det hele – i timetal, i kurser og i rejser. I 1989 gav en gymnasiereform anledning til bekymring. Hvordan skulle det gå latin, græsk, russisk og fransk? Men det løste Dorte Stig Madsen selv ved at blive optaget ved spanskstudiet og gennemføre eksamen. Det har skolen i den grad haft glæde af. Så den i tilgift til en engageret fransk- og russisklærer også fik en engageret spansklærer. I det hele taget har Dorte Stig Madsens professionelle liv været sprog. Særligt de ”små”

sprogs vilkår har ligget hende på sinde, selv om ikke alle vil kalde russisk og fransk for små sprog. De har i hende i forhold til ministerium og skole haft en beskytter – både i tale og i praksis, for eksempel ved medlemskab af opgavekommissionen i russisk. Og så har hun hele tiden været optaget af, om og hvordan man bedst kan fastholde faglighed i sine fag.

Skolen har meget at sige tak for. 35 års sproghold og alle de opgaver, der følger med 2 større reformer af gymnasiet, og de udfordringer, elevernes ændrede sprogvvalg giver. Hertil kommer en loyalitet over for alle ændringer, en glæde over sprog og en fastholden af faglighed. Skolen vil også sige tak for at have kunnet udsætte pensioneringen et halvt år og derved få en vejleder til en ny spansklærer. Sammen med takken vil skolen også tilføje de bedste ønsker om mange gode år i fremtiden.

Lektor **Kirsten Beck** kom hertil i 1990 med hovedfaget engelsk og bifaget dansk. Kirsten Beck er selv student fra skolen i 1965.

Inden ansættelsen her var Kirsten Beck højskolelærer på Rønshoved Højskole, og hun har medbragt den kultur, der nu karakteriserer den skoleform. Det frie ord, oplysning, engagement, læring uden vægt på formelle eksaminer og formelle kompe-

tencer kan fint kombineres med de krav, en gymnasieskole stiller, og supplere den tilgang, skolen har til uddannelse. Det har Kirsten Beck i høj grad bidraget til. Det er mest som engelsklærer, Kirsten Beck har fungeret her på skolen. Og netop som engelsklærer har hun deltaget i mange studierejser. Det gælder for eksempel en større udveksling med Skotland og også en udveksling med en engelsk skole, hun selv tog initiativ til. Men udveksling over en lang periode er svært i det engelske skolesystem. Lærerne flytter rundt i England og i Skotland, får nye stillinger, og andre kommer til. Udveksling kræver både engagerede lærere og stabilitet. Kirsten Beck repræsenterer begge dele.

På lærerværelset har vi i mange år sat pris på hendes velmenende, præcise og muntre taler ved læreres mærkedage. Det siger skolen tak for. Tak også for mange års godt samarbejde og en stor indsats her på skolen samt de bedste

ønsker for de kommende år. Skolen vil også sige tak til Malene Fletcher Hansen og Marianne Skrifer for henholdsvis 2 og 1 år her ved skolen. De flytter til henholdsvis Århus og Midtjylland. Skolen ønsker held og lykke.

Joakim Mortensen er ved årsskiftet 2012/13 flyttet til Århus efter at have været ansat her siden 2008 med fagene engelsk og matematik. Skolen takker for de knap 5 års undervisning, hvor han i særlig grad har gjort en indsats for de elever, der har haft mest behov for faglig støtte.

Ved skoleårets begyndelse er følgende ansat i faste stillinger: Alexander Hemsted med fagene tysk og historie og Jacob Jensen med kemi og geografi. Som årsvikarer er ansat Ana Fressl med faget engelsk, Anne-Mette Louw Kristoffersen med spansk, Agnes Bræmer med dansk, Amalie Elmgren med dansk og historie og Søren Düwel med idræt.

Bent Karsdal

Bestyrelse

Ribe Katedralskoles bestyrelse har til opgave

- overordnet at lede den selvejende institution
- at være ansvarlig overfor Undervisningsministeriet for institutionens drift og for forvaltningen af det statslige tilskud
- at forvalte institutionens midler, så de bliver til størst mulig gavn for institutionens mål

Indstillet af Ribe Stift og Ribe Domsogn:
Biskop Elisabeth Dons Christensen,
formand for bestyrelsen

Indstillet af direktionen i Esbjerg Kommune:
Direktør Jørn Henriksen,
Esbjerg Kommune, næstformand

*Udpeget af Syddansk Universitet og Ålborg
Universitet, Esbjerg Campus:*
Afdelingsleder Jens Bo Holm-Nielsen,
Ålborg Universitet Esbjerg

Indstillet af Ribe Handelsstandsforening:
Filialdirektør Henning Balle, Danske Bank

Udpeget af bestyrelsen ved selvsupplering:
Skoleinspektør Ina Krarup Nielsen,
Bakkevejens Skole

Indstillet af Esbjerg Byråd:
Byrådsmedlem Kurt Jakobsen

Indstillet af de ansatte:
Lektor Morten Høyrup
Lektor Lise Vind Petersen

Indstillet af eleverne:
Simon Rosenstand, 3r
Sofie Husted Laursen, 3x

Institutionsleder:
Rektor Bent Karsdal

Sekretær:
Vicerektor Henrik Kjar

Råd og udvalg

Pædagogisk råd:

Lise Vind Petersen, formand
Allan Gade Jacobsen, næstformand
Katrine Lund Jørgensen, sekretær

Pædagogisk udvalg:

Anne Granum-Jensen
Bent Karsdal
Birgit Bro
Birgitte Jastrup
Henrik Kjar
Line Overmark Juul
Marleen Müller
Tanja Kjær

HF-udvalg

Benni Johanson
Birgit Bro
Bjørn Paulsen
Finn Nørgaard Laursen
Hans Christian Vester
Karen Haahr
Rune Okholm Grann

Aktivitetsudvalg:

Dorte Simonsen Gunge
Henrik Kjar
Lykke Søbygge Ferm-Pedersen
Morten Høyrup
Susanne Stender
Helena Damm, 2y
Jonas Mathiesen, 2p
Marie Boch, 3s

Økonomiudvalg:

Birgit Bro
Finn Nørgaard Laursen
Gitte Møller
Jacob Bastholm
Jonna Bloch
Jørgen Baungaard Hansen
Carl Andersen, 2x
Helena Damm, 2y

Informationsudvalg:

Anne Granum-Jensen
Hans Christian Vester
Jesper Bunk
Joakim Mortensen
Jørgen Baungaard Hansen
Mette Sørensen
Trine Kirkegaard Jensen, 3r

Samarbejdsudvalg:

Bent Karsdal, formand
Morten Høyrup, næstformand
Birgit Bro
Henrik Kjar
Jonna Bloch
Lise Vind Petersen

Arbejdsmiljøudvalg/arbejdsmiljø- gruppe:

Allan Gade Jacobsen
Bent Karsdal
Birgit Bro
Henrik Kjar
Mette Bolding

Bestyrelsen for støttefonden:

Bent Karsdal
Bjørn Paulsen
Søren Hansen (revisor)

Redaktion

Anne Granum-Jensen
Hans Christian Vester
Jesper Bunk
Joakim Mortensen
Jørgen Baungaard Hansen
Mette M. Sørensen
Trine Kirkegaard Jensen, 3r

Foto

Anette Claudi
Anne Granum-Jensen
Anne Marie Strøm
Annemette Vestergaard Witt
Benni Johanson
Britta Gammelgaard
Charlotte K. Madsen
Dansk Skolefoto
Dorte Simonsen Gunge
Emilie Jarling Trolle
Emilie Kisbye Jensen
EUSO
Frederik Haugaard Vrdlovec Holck
Freja Barslund
Jens Emil Holm
Jesper Bunk
Johanne Kjær Svendsen
Johanne Thorup Dalgaard
Jørgen Baungaard Hansen
Lars Andersen
Lise Vind Petersen
Manuel James Delgado
Majken Lyhne Jessen
Margit Kiil Jørgensen
Morten Høyrup
Nanna Rasmussen
Neel Holm Møller
Nikolaj Warming
Oliver Spalt
Orla Fredensborg Møller
Rasmus Friis
Ripensersamfundet
Rosa Nørgaard Christensen
Sara Kirstine Bastholm
Shelly Hynes
Signe Stampe Sørensen
Simon Niels Esbjerg
Simon Laursen
Trine Kirkegaard Jensen
Trine Ryhave
Wikipedia

Teknisk tilrettelæggelse/ produktion:

Grafisk Trykcenter A/S · gte.dk

ISBN 978-87-995903-0-8